DAN NINOIU

Erezia egumenului Glicherie

Colecția Science-Fiction # 8

Editura PAVCON

EREZIA EGUMENULUI GLICHERIE

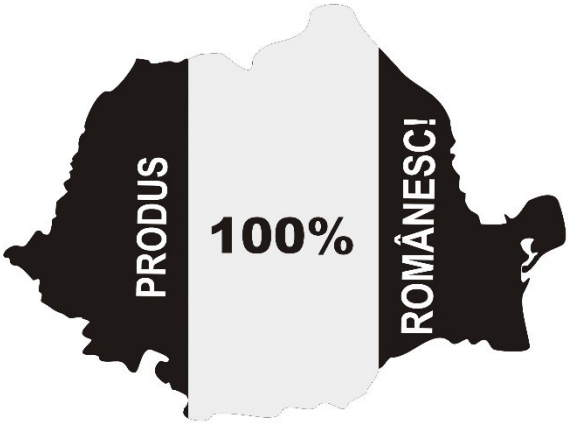

Citește românește!

Susține autorii români prin cumpărarea cărților lor și promovarea acestora în rândul prietenilor tăi!

SCIENCE-FICTION# FANTASY # HORROR # HEROIC-FANTASY# FICTION

Colecția Science-Fiction

8

Daniel-Tudor Ninoiu
EREZIA EGUMENULUI GLICHERIE

© 2016, Editura PAVCON
© 2016, Daniel-Tudor Ninoiu

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Ninoiu, Daniel-Tudor
Erezia egumenului Glicherie / Daniel-Tudor Ninoiu
– București: Pavcon, 2016
ISBN 978-606-94222-4-3

821.135.1-32

Comenzi:
Editura PAVCON, tel.: 031-l00.80.70
0723.26.90.40
office@pavcon.ro
www.colectiasf.ro
www.selfcoach.ro

Această lucrare nu poate fi reprodusă, parțial sau integral, fără acordul scris al deținătorului de copyright.

Redactor: **Florentina Pavel**
Editor: **Constantin Pavel**

ISBN 978-606-94222-4-3

DANIEL-TUDOR NINOIU

EREZIA EGUMENULUI GLICHERIE

Editura PAVCON
București, România, 2016

Mulțumiri

Autorul aduce mulțumirile sale persoanelor care l-au ajutat la documentarea istorică, religioasă, dar și la introducerea tuturor acestor detalii în cuprinsul prezentului roman: domnului profesor de istorie Titi Vasile, doamnelor profesoare de religie Carmen Drăgușin și Simona Copăcescu, domnului profesor de limba română Aurel Cărășel și prietenilor săi, domnii Viorel Pârligras și Mircea Liviu Goga.

Capitolul 1

Soarele își lăsă ultimele raze în urmă înainte să se retragă după o colină liniștită, mângâind cu degetele asfințitului chipul brăzdat de timp al egumenului Glicherie.

Pe nesimțite se lăsase înserarea, iar crepusculele de la poalele dealurilor molcome din Oltenia, din buza munților Căpățânii, începeau să devină răcoroase. Și chiar dacă înserările nu erau la fel de reci ca pe muntele Rarăului, acolo unde părintele își avea așezământul său de monah, până la urmă un lăibărac mai groscior ori o velință tot trebuia să puie pe dânsul și aici. Așa încât nu putu decât să-l privească cu recunoștiință pe tânărul diacon Ioachim și să-i mulțumească din priviri; acesta, intuind frământarea mai marelui său si cunoscându-i cususrurile, se simți mânat din spate de o inspirație divină și îndată se repezi să scoată, dintr-o cămăruță austeră ce dădea în cerdac, o pătură oltenească mai călduroasă, din lână, pe care o așează respectuos, plin de evlavie, peste mâinile și picioarele egumenului, învelindu-i-le.

— S-a cam răcorit vremea afară, părinte diacon, rosti, mai mult ca o constatare pentru sine, egumenul Glicherie.

— Întocmai, sfinția ta, iute meii coboară amu frigul dinspre munte, îi întări spusele tânărul învățăcel. Bag eu seamă că nici nopțile nu mai sunt la fel de calde pe cât erau până să poposim noi aci.

— Ehehe, curând are să vină vremea când clăcașii vor purcede să culeagă bobul de strugure din vii, rosti părintele cu nostalgie, oftând. Iar după ceea are să schiarbă zama de must și are a se face vinul; iară după ce se limpezește vinul, îndată sosește lăsatul Secului și numaidecât ce intrăm în postul Nașterii Mântuitorului, când muierile îmbracă boandele și coc cozonacii, umplând cuhnia de miroasele acestora.

Apoi, cu o voce melancolică, copleșită parcă de emoțiile gândului că în curând ochii săi vor revedea plaiurile neprețuite ale eparhiei sale, mai adăugă:

— Deh, părinte diacon, eu încă trag nădejde că pân-atunce poposi-vom îndărăt, la noi acasă, la adăpostul mănăstirii Rarăului, atâta cât să apucăm să ne orânduim daraverile bisericești de toamnă. Iar astă socoteală trebuie să o făptuim până să purceadă pârdalnica de viforniță peste culmile Rarăului, ca să ne astupe drumurile.

— Socotește bine sfinția ta, dădu aprobator din cap părintele Ioachim. Neîndoios că ne vom isprăvi iute treaba pentru care ni s-a făcut poftire aice, și-apoi vom purcede cât mai degrabă spre Rarău, ca să ne îndeletnicim și cu altfel de trebi. Au mă întreb eu acum, oare nu cumva dorește sfinția voastră să se pună la scuteală de răcoare și să pășească în odăiță, la hodina trupului?

— Îngăduiește-mi doar un bob zăbavă, diacone, numai cât să mai sorb nițel din aerul acesta plin de dumnezeire de la șes, spuse egumenul, închizând ochii și umplându-și plămânii după un răsuflet îndelungat. Ascultă la un stareț bătrân și colindat prin multe locuri, nicăierea nu vei întâlni un aer la fel de bogat ca aici, la întrepătrunderea dintre deal și câmpie, un aer atât de încărcat de miasmele pământului și al roadelor date în pârg.

Niciodată egumenul Glicherie nu pleca singur la drum; și mai ales la un drum ca acesta: lung, ostenitor și primejdios din cale-afară. De fiecare dată când treburile duhovnicești îl sileau să fie prezent în locuri foarte depărtate de iubitele sale meleaguri bucovinene, părintele se afla însoțit fără întrerupere de unul dintre diaconii stăreției, ales dintre cei mai vrednici în ale credinței. Părintele însoțitor avea ca misie de căpătâi să nu îl scape din ochi, ori să nu îl părăsească pe

preasfințit preț de nicio clipită. Acesta trebuiește să călătorească alături de sfinția sa în rădvan și să dea ascultare, într-o tăcere smerită, la voința pe care părintele stareț o manifesta, dar și să-l asculte pe acesta vorbind despre îndatoririle bisericești ori despre istoriile și credințele locurilor prin care treceau.

De bună-seamă că diaconul Ioachim fusese foarte bine instruit și povățuit într-o astfel de îndatorire și nimeni nu i-ar fi putut căuta vreodată gâlceavă pe această pricină. De bună seamă că fusese ales datorită înclinației sale duhovnicești, pe care i-o vegheaseră încă din copilărie eremiții de la mănăstirea Hurezilor, locul în care se abătuseră ca să înnopteze în drumul lor către mănăstirea Strehaiei. Mai apoi, pregătirea și pasul către maturitatea duhovnicească și-o desăvârșise sub oblăduirea schimnicilor de la schitul Moisei, locul unde fusese nevoit să se retragă atunci când poftise să revină pe plaiurile natale, după mai multi ani petrecuți pentru împlinirea cunoașterii tainelor Domnului, pe Muntele Sfânt, până când ajunsese să îl cunoască pe egumenul Glicherie al Rarăului.

Trecuse un an de când trupele imperiale și administrația Habsburgilor se retrăseseră de pe meleagurile valahilor de dincolo de Olt, lăsând în urma lor o lipsă de gospodărire a provinciei, ceva greu de imaginat. Absența ori-

cărui fel de puteri conducătoare ale ținutului a însemnat o întronare a unei harababuri și a unui haos pentru toți megieșii încă rămași în provincie. Pe aceste pământuri nimeni nu mai asculta de nimeni, domnia hangerului și a fărădelegilor înlocuise vigoarea legilor scrise ale țării și acum nu mai putea exista pedeapsă pentru niciun fel de mârșăvie ori pungășeală, isprăvniceii fiind mai degrabă preocupați pentru cruțarea propriilor vieți decât să alerge după vreun bandit al codrilor.

Toate acestea se întâmplau întrucât împăratul de la Viana, simțindu-și sfârșitul aproape, se retrăsese de lângă muscali din războiul pe care aceștia îl începuseră împotriva otomanilor, chibzuind mai bine la vărsarea de sânge austriac și lăsându-l pe Munnich să se descurce cum i-o fi la îndemână cu puterea tot mai mare a dușmanilor Sfintei Cruci. Așa se face că se înțelese cu turcul, la Belgrad, fără niciun fel de ezitare, lăsându-i celui din urmă drept pradă de război ținutul valah situat între munții cei mari, Olt și Dunăre, precum și alte ținuturi sârbești, la fel de greu de controlat.

E drept că planul inițial al împăratului pentru Mica Valahie suna cât se poate de nemțește, adicătelea hărți, granițe, drumuri, apoi încădăstruirea pământului, o strângere atentă a taxelor, care a nemulțumit populația, obișnuită cu mai multă îngăduință de la isprăvniceii

mai puțin rigizi, dar și multe altele. Doar că ofițerii și batalioanele trimise în teren ca să îi civilizeze pe localnici s-au trezit mai întâi fără cai, apoi fără instrumentele pe care și le aduseseră cu ei, apoi chiar fără căruțe. De la adăpostul codrului, noii supuși pândeau fiecare clipă de neatenție a cotropitorului, ca să-l lase fără cele trebuincioase, așa că, atunci când prinsese ocazia, împăratul Carol al VI-lea se spălase bucuros pe mâini de ținutul dobândit în urmă cu douăzeci de ani și l-a cedat turcilor, răsuflând ușurat.

Osmanlâii, însă, nu se grăbiseră prea tare să își ia în primire peșcheșul. Sultanul Mahmud întâiul chibzui că era mult mai bine să își rezolve întâi treaba cu moscalii decimați de ciuma ce bântuia în acel an prin Valahia Mare și, astfel, să redobândească de la acesta principatele dunărene, pe care generalul rus Munnich le ocupase încă din primăvară, pentru ca apoi să îl repună în drepturile sale pe domnitorul moldovean Grigore al II-lea Ghica. Așa se face că, alături de trupele otomane, și vodă Mavrocordat zăbovi cu armiile mult și bine, bătând coclaurile Moldovei în lung și-n lat și amânându-și hotărârea de a numi Valahiei Mici vreun caimacam. De asemenea, pregetă vârtos înainte de a-și trimite slujbașii peste Olt, mulțumindu- se numai cu rarele acțiuni de observare ale cetelor de arnăuți dregătorești,

acțiuni care mai degrabă întrețineau o stare de conflict în ținut, sabotând autoritatea panduri-lor boierești, decât să aducă ordinea pe care domnitorul dorea s-o impună.

Știa Vodă valahul ce știa, și anume că, în cele două decenii de stăpânire austriacă, multe din cătunele valahilor se risipiseră în cele patru zări, precum firele de nisip din sudul acestui ținut ars de soare, izgoniți dincolo de Olt de asprimea taxelor, așa încât nici boierii pământeni nu mai cunoșteau foarte bine cam câte suflete mai viețuiesc pe moșiile lor. În atari condiții, țara nu mai putea fi condusă decât de mărimile bisericești și de cei câțiva boieri mai înstăriți; dar lucrul ăsta se făcea cu mare greutate, întrucât oamenii ce nu aparțineau pământurilor bisericești păreau a-și fi pierdut teama de Judecata de Apoi, iară spaima lor de căpătâi rămăsese mai degrabă aceea de a nu fi călcați de lotrii cei nemilostivi.

La adăpostul codrilor de nepătruns și în lipsa vreunei stăpâniri căreia să i se supună, după ce fuseseră lăsați la vatră de ruși, aceștia nu doar că se înmulțiseră peste măsură, dar se înrăiseră într-atât încât până nici convoaiele cu odoare sfinte ori danii ale episcopiei Râmnicului nu mai scăpau neprăduite. Ierarhul Climent însuși ajunsese să îi compare pe acești tâlhari cu niște mercenari, și nu uita să spună că înainte de a ajunge să jefuiască bunurile

sfintei biserici, tâlharii codrilor au fost ba simbriașii habsburgilor, ba ai muscalilor, atrăgând asupră-le mânia întregii suflări creș-tine. Nu o singură dată se întâmplase ca preoții parohi să facă slujbe de afurisenie la adresa acestora, declarându-i pe lotri drept oameni fără credință, nebotezați stăpâniți de diavol și născuți din păcatul preacurviei, negându-le astfel proveniența creștină.

În plin tumult al acelor ani, în care țările dunărene și cele din Balcani se construiau și se demolau mai repede decât ar ajunge un călăreț din Țara Loviștei până la târgul Bucureștilor, și asta fără a face vreun popas, egumenul Glicherie fusese chemat degrabă de către episcopul Strehaiei tocmai ca să săvârșească slujba de risipire a întunericului adus de metehnele și lucrurile soldaților austriacului. Înalta față bisericească socotea că soldații imperiului lăsaseră în urma lor multe urgii, ba încă mai aduseseră cu ei și ciuma care secerase mii de vieți, de prin ambele Valahii, cu un an mai devreme. Asta deși preoții Olteniei reușiseră să îi convingă pe enoriași că molima ce îi năpădise și le ucisese pruncii nu fusese altceva decât pedeapsa divină aruncată de Dumnezeu asupra tuturor oamenilor, pentru păcatele lor, căci prea mult se înrăise lumea prin părțile astea ale țării și prea puțină ascultare mai dădea cuvântului

Domnului, pe la a cărui casă ajunseseră să treacă o dată în an. *„Așa cum oamenii și-au întors fața de la dreapta credință și de la biserică”,* obișnuiau să spună preoții prin toate predicile, *„tot astfel și Dumnezeu își va întoarce fața de la oameni și îi va lăsa pradă poftelor diavolului, care-i va arde veșnic în focul Iadului.”*

Această nouă cale pe care o urmau preoții în propovăduirea îndrumărilor bisericești nu a făcut decât să crească temerea oamenilor că își vor găsi sfârșitul în cazanul cu smoală încinsă al Iadului, împunși în moalele capului de dinții ascutiti ai furcii lui Scaraoțchi. Sentimentele acestora de neliniște au fost hrănite și de zvonurile alarmiste, caracteristice acelor vremuri, răspândite de bătrânii fiecărui sat în parte, care spuneau că Apocalipsa și ziua Judecății de Apoi este tot mai aproape, mai ales după ce văzuseră timp de câteva nopți un roi de stele pe cer, cu o coadă în urmă-i cât jumătate din bolta cerească, și care până la urmă a dispărut. Era limpede că oamenii plecau mult mai ușor urechea la tot felul de profeții și izvodiri astrologice, așa că ajunseseră să se încreadă tot mai puțin în puterea credinței ori în cuvântul bisericii și, de cele mai multe ori, mai ales când boleau, mergeau să se caute cu leacuri băbești, descântece ale țigăncilor ori doftorii cumpărate

de la spițerii din târguri. Și uite-așa se făcea că în acele vremuri mintea oamenilor se umplea cu tot felul de idei năstrușnice, apucături diavolești și alte convingeri, condamnate aspru de către biserică și considerate de înalții prelați drept erezii. De ce le socoteau astfel? Dacă ar fi să dăm ascultare diriguitorilor bisericii, ideile cele noi aduse pe pământurile valahe de străini, precum și convingerile acestora, erau convicțiuni greșite, care veneau într-o totală nepotrivire cu dogmele ortodoxe. Așa că marea teamă a episcopului Strehaiei era ca aceste noi viziuni să nu îi scape de sub control și să se împrăștie peste tot, să ajungă să influențeze gândirea celor care-i înconjurau pe toți acești primenitori, și mai ales ca acest mod de gândire să nu apuce să se statornicească pentru o perioadă îndelungată în mintea, obiceiurile și deprinderile locuitorilor de pe meleagurile fostei cetăți de scaun a voievodului Radu Mihnea.

Prin lumea monahală a Olteniei i se dusese vestea egumenului Rarăului ca fiind un strașnic mărturisitor, mai ales după ce săvârșise astfel de slujbe, în urmă cu mulți ani, la mănăstirea Galatei a Iașiului, la chemarea egumenului Nectarie, însă, până la deschiderea granițelor ținutului dintre Olt și Banatul Severinului și până la revenirea la matcă a episcopiei Râmnicului de sub tutela mitropoliei de

Karlowitz, niciuna dintre înaltele fețe bisericești nu putuse face nimica pentru a-l aduce pe părintele și pe aceste plaiuri. În plus, niciunul dintre monahii de frunte dintre cei noi, aceia cu învățătură deprinsă pe parale grele pe la Patriarhia Ierusalimului, nu izbuteau să facă mărturisirile așa cum știa a le face egumenul. Asta, deși slujbele pe care le ținea acesta nu erau dintre cele mai greu de descurcat, totuși niciunul dintre părinții mai tinerei care asistau la ele nu erau în stare să țină ritmul și pasul cu părintele. Și tot din astă cauză, Glicherie manifesta o preocupare și o îngăduință aparte față de cei tineri, încercând să îi îndrume cu căldură spre cât mai buna lor cunoaștere.

Zadarnice toate aceste însă. Atunci când auzeau citirea molitvelor de către părintele Glicherie, precum și a intonației vocii acestuia atunci când le rostea, învățăceilor strânși dimprejurul său dintr-odată începeau să le tremure picioarele și să li se înmoaie, chipurile li se albeau ca varul, iar trupurile li se îndoiau din mijloc. Orice cuvânt ar fi dorit tinerii ucenici să rostească atunci, nu puteau, se pomeneau cu ele că le rămâneau nerostite, încremenite între dinți, sugrumate parcă de o forță exterioară aflată peste puterea lor de înțelegere. Dintr-odată se simțeau cuprinși de o stare de greață care îi făcea să se înece, ca și cum o mână nevăzută le-ar fi îndesat pe gât

un nod ce le oprea respirația și le provoca spasme cumplite.

Apoi, după încheierea slujbei, toți cei de față spuneau că în acele momente erau trecuți de o mare spaimă, care le paraliza pe dată mușchii corpului și ai brațelor. Pe neașteptate acestea începeau să le atârne blege, rămase fără niciun fel de vlagă în ele, iar ei se simțeau atât de vlăguiți de puteri încât nici să pășească pe picioarele lor ori să își miște mâinile nu mai erau în stare. Cu toate astea mintea le rămânea întreagă și realizau că sunt încremeniți, fără posibilitatea de a se mișca, însă puteau simți cum îi treceau transpirațiile reci, cum le creștea starea aceea de neliniște și de tulburare pe care doar un pericol apropiat ar putea-o provoca. Era acea stare de teamă în fața necunoscutului pe care subconștientul le-o turna în minte ca pe o licoare otrăvită, puțin câte puțin, în timp ce le născocea acestora o lume plină de felurite primejdii, de balauri ce scuipă foc ori de căpcăuni mâncători de oameni. Iar bieții de ei ședeau fără apărare în fața acestor întâmplări grozave ce li se derulau prin fața ochilor, și care le puteau aduce pieire sigură în lumea pe care abia apucaseră să o zărească preț de câteva clipite. Mulți dintre ei simțeau că și-ar fi dorit ca mai degrabă pereții lăcașului Domnului să se prăvale îndată peste ei și să îi acopere, ascunzându-se cât mai

adânc sub dărâmături, doar-doar vor putea să scape de acele lighioane înfricoșătoare odată pentru totdeauna.

Mai spuneau acei învățăcei că simțeau în acele momente o trebuință de a se lăsa la podea, moleșiți, și de a închide ochii ca într-o așteptare vinovată și resemnată a recunoașterii păcatului originar, copleșiți fiind de slăbiciunea trupului lor din oase și carne în fața atotputerniciei divine, fapt căruia nu i se puteau cu niciun chip opune. Atâta doar că, profitând de vremelnica nevolnicie a trupului, picioarelor și brațelor, spiritul începea să perceapă semnele de dincolo de trup cu o iuțeală nebunească și se pornea să lucreze intens, ca un mecanism ce răbufnește după o lungă lâncezeală si intră direct la acțiune, căutând salvarea, căutând ieșirea, căutând acele fire de iarbă ale înecatului. Tot felul de gânduri le răsăreau atunci părinților în capete, gânduri care începeau să îi cuprindă și să îi învăluie, învălmășindu-se și întrupându-se unele dintr-altele, toate cioturi, frânturi, crâmpeie, însă nidunul închegat îndeajuns pentru a putea fi urmărit. Ba unele dintre ele erau chiar ridicole și picau total anapoda, fiind profund nepotrivite clipei, evitând simplitatea și curățenia unei gândiri ecleziaste, dogmatice. În tot răstimpul slujbei, mintea diaconilor era singura ce le rămânea trează și fixată la toate

amănuntele dimprejurul lor, înțelegând și reținând totul, ca un burete uscat; privirea li se fixa pe existența unui punct sau a unui obiect obsedant pe care nu aveau să îl uite nicicum, și își sprijineau întreaga lume pe acel lucru. Totul începea apoi să se miște și să se învârtă în jurul lui, ca prins în centrul unui vârtej ametitor. Imaginile slujbei continuau să li se deruleze astfel prin fața ochilor, cu o încetineală agonizantă, urcând parcă dinspre negura vremilor trecute înspre prezentul clar și luminos care îi cuprindea și în care își duceau existenta.

Și numai atunci când buzele lor atingeau, cu mișcări scurte și dese, engolpionul de argint, cu chipul Mântuitorului, pe care îl purtau la gât, alături de mătăniile și mânecuțele hărăzite, abia atunci ochii li se deschideau și întreg corpul li se înviora pentru câteva clipe, iar picioarele li se puneau mecanic în mișcare. Sărutau atunci engolpionul cu aviditate, în grabă, ca și când cineva i-ar fi zorit cu vreo plecare spre destinații îndepărtate, cuprinși de un puternic sentiment religios, sau parcă ar fi căutat să își asigure rezerve de credință pentru un răspas cât mai îndelungat; și o țineau otova așa, până când egumenul Glicherie își săvârșea întreaga slujbă, iar ei îngenunchiau în fața altarului, proaspăt curățiți de urmele oricărei erezii, continuând să sărute, plini de

încărcătură religioasă, chipul Mântuitorului aflat pe cruce. Crucea și Capul, acesta era tabloul principal care le rămânea întipărit în minte, ca o efigie, drept urmare a participării la slujba săvârșită de egumen.

După ce își așează mult mai confortabil pătura de lână peste mâini și peste genunchi, Glicherie zâmbi mulțumit către Ioachim, din scaunul înalt, cu spetează și brațe, trecându-și mâna prin barba colilie și privind ca în transă către colina după care apusese soarele.

— Ehei, cât de diferite sunt apusurile de aici față de cele de la mănăstirea noastră, sfinția ta, comentă diaconul, încercând astfel să ghicească gândurile egumenului.

— Da, negreșit că sunt, îl aprobă acesta. Cele de la șes sunt altfel, mai lungi; și au culorile mult mai aprinse, mai ales când vine toamna. La noi, frunza ruginie învelește coastele dealurilor și fiecare zi pare o sărbătoare, în timp ce bogăția roadelor nu cunoaște margini, în timp ce înălțimile picotesc ametite de mirosna vegetației, ca bătrânii pierduți în amintirile multe.

— Dar oamenii sunt altfel pe la șes, cinstite părinte Glicherie, auziră o voce puternică din spatele lor. Sunt mai calzi, mai buni, așa, ca o pâine proaspăt scoasă de la țăstul gospodinelor.

Egumenul tresări ușor, părând plăcut surprins la auzul cuvintelor, și își întoarse capul în direcția din care fuseseră rostite. Recunoscuse glasul fostului său învățăcel, Dosoftei, ajuns acum ieromonah al așezământului de la Sărăcinești, lăcaș al Domnului statornicit nu foarte departe de mănăstirea Hurezilor, așa că inima sa pe dată se umplu de bucuria regăsirii unui suflet pe care îl păstorise și îl îndrumase pe calea Domnului.

— Dragă părinte, ce plăcere îmi aduce auzul glasului sfinției tale și ce mulțumire mă copleșește acum, că te-am regăsit! glăsui plin de satisfacție egumenul, întinzând mâna spre acesta și încercând să se ridice din jilț.

— Sărutăm dreapta, sfinte părinte, și bun să vă hie ajunsul pe la noi, se înclină ieromonahul Dosoftei în fața acestuia, depunând o sărutare timidă pe podul palmei egumenului. Cer îngăduință ca să mă alătur și eu vouă, părinte Glicherie, ca să vă cinstesc din toată inima venirea pe umilele noastre plaiuri.

— Ajută-mă să mă ridic, ca să te pot îmbrățișa, părinte, rosti Glicherie, sprijinindu-se puternic în brațele jilțului. Așadar, iată-te! Mult mai voinic decât în urmă cu zece ani, cu barba sură și trupul împlinit, ce să mai zic! Dau zapis că ai rămas același om voinic pe care îl știam!

— Mulțămescu-ți de vorbă bună, sfinția ta, precum și de prilejul revederii, care mă

onorează nespus, își alese cuvintele Dosoftei. Dreptu-i că am zorit cât am putut, numai ca să te prind încă din astă seară, părinte, înainte de fireasca odihnă a trupului.

— Foarte bine ai făcut, părinte Dosoftei, aprobă mulțumit egumenul. Dar ia spovedește-mi-te, rogu-te, și spune cum îți merg lucrările la mănăstirea cea nouă... cumva isprăvit-ai de zugrăvit cu totul biserica de-acolo? Fiindcă la întoarcere voiam să te cercăm oleacă și să îți cădem în ospeție și aveam de gând să prindem un zăman priincios.

Ieromonahul Dosoftei se încruntă ușor, părând a nu-i face mare plăcere subiectul de discuție pe care Glicherie îl deschisese.

— Suntem pe sfârșite și nu prea, sfinția ta, însă la mine fi-vei bine primit orișicând. Atâta cât mai are meșterul jugarv Teodosie, dimpreună cu calfele lui, să dea culoare chipurilor jupâniței Aspra și al vel-clucerului Păușescu, însă asta pe zidul dinspre miazănoapte, că în rest suntem isprăviți. Am pus și catapeteasma; este toată sculptată în lemn, o frumusețe, ceva ce fără tăgadă că ar fi pe placul sfinției tale, părinte egumen, atunce când vei găsi de cuviință a ne bucura cu trecerea.

Și scăzu apoi vocea, aplecându-se către urechea egumenului, spre a-i rosti, cu o intonație gravă:

— Părinte, dară eu te căutasem în astă-seară pentru o altă musaferea, căci de-asta aveam o taină cu sfinția voastră. Și pentru că pricina pentru care am sosit nu suferă în vreun fel amânare, rogu-te să îngădui a purta o beseadă neîntârziat.

— Așa zici, clipi egumenul a înțelegere, întorcându-se apoi către însoțitor. Apoi, așa să fie atunci, cum ți-e voia... Fii bun, părinte Ioachime, și lasă-ne singuri pentru câteva clipe; eu cu părintele Dosoftei avem câte ceva de sporovăit despre daraveri de-ale dumisale, și se cade să-i dau ascultare.

— Prea bine, sfinția ta, rosti diaconul Ioachim, făcând semn din cap că a înțeles. Îngăduiți dară să mă retrag spre altarul de lângă cuhnie, poate mă voi învrednici să mai studiruiesc niscai ceasloave din cele vechi.

Apoi se îndoi ușor de mijloc în față într-o închinăciune respectuoasă față de stareț, după care se trase câțiva pași îndărăt și părăsi veranda, mergând întins către cuhnia mănăs-tirii. Chiar dacă atunci când sosiseră la mănăstire călugării îl îmbiaseră pe egumen la o strachină de fiertură cu lapte și mămăligă, acesta le refuzase chemarea motivând că oboseala drumului îi tăiase pofta de mâncare și avea de gând să își petreacă seara meditând, în post și rugăciune. Dat fiind că părintele alese să nu primească tainul de seară, tânărul

diacon înghiți în sec, însoțindu-l pe părinte până la odăițele pregătite din timp, astfel încât stomacul său urma să se mulțumească cu cele ceva bucățele de prescure rămăse prin traistele cu merinde.

Egumenul se ridică sprinten din jilțul său și făcu câțiva pași spre încăperea unde avea să se odihnească, aruncând o privire fugară înăuntrul acesteia. Opaițul încă ardea, iar cartea de rugăciuni adăsta deschisă deasupra cuvintelor de slavă pe care urma să le adreseze Domnului în închinăciunea de seară, motiv pentru care dădu din cap întrebător către ieromonah:

— Și care-i pricina cea de taină despre care voiești să îmi vorovești, părinte?

— Nici nu știu de unde să purced, părinte, ezită încurcat părintele Dosftei.

— Purcede de unde îți vine mai lesnicios, părinte, rosti cu voce răbdătoare Glicherie, că dară nimeni nu te zorește și timp până la ziuă avem din belșug.

— D-apăi... ca să zic așa, Sfinția ta știe că stăpânirea austriacului a lăsat peste pământurile noastre strămoșești tot felul de boale de nevindecat. Așa. Și nu doară la cele de necurățare trupească vreau să fac vorbire aice, ci despre alte boale noi, despre care nu știam că au ființă până mai deunăzi. Bunăoară, austriacul a venit aicea cu noile lui feluri de

case, care aduceau haznaua din fundul curții creștinului până lângă odaia unde acesta ar fi urmat să-și petreacă odihna trupului și a cugetului. Și, drept să-ți spui, mulți dintre moșnenii d-icișa au început să se dea dupe ei, să poarte straie nemțești și să renunțe la caftane, cum că erau prea povarnice, de zici că toți au umblat prin târgul Sibiilor la târguială.

— S-a întâmplat așa o poznă pe meleagurile voastre? dădu amuzat din cap egumenul. Tare grele timpuri am mai ajuns să trăim, dragă părinte Dosoftei, fostul meu diacon. Schimba-tu-s-au văleaturile, dupre cum se pare, de prea multe ori, și gusturi noi au prins poporenii voștri. D-apoi, mă gândesc că Dumnezeu, în marea sa înțelepciune, a voit să vă puie la grea caznă răbdarea față de veneticii din toate neamurile.

— Întocmai așa am chibzuit și noi că ar fi, sfinția voastră, motiv pentru care am cercat să avem îngăduință față de asemeni meteahne, care nu puteau fi nimic altceva decât străduințe de-ale Necuratului de a-și vârî coada în treburile și răbdarea creștinilor. Și, după cum povesteam sfinției tale, acum o lecuță de timp, cam pe la sântă Mărie, atunce când se pornește dălibarul arhiepiscopiei noastre la drum, în strângerea prinoaselor cuvenite bisericii, numai bine că nimerește pe undeva pe la ieșirea dinspre pădurile Govorei, din

spusele țopanului, și numai ce trece de cea pădure și dă cu ochii de o așezare măricică. Dar ce spun eu, necioplitul voia să puie mâna pe Biblie și să se jure că nimerise într-un ditai oraș, înconjurat cu niște ziduri de cetate groase și cu case mari, înalte, adică o silișteîn toată regula, despre care nu aflase nimeni nimica până atunci. Nici măcar cei trei poterași, pandurii de mergeau cu el să-l aibă în pază, și nici depozitarul de avea în grijă sipetul cu firfiricii strânși din oboale ori daruri, nici că auziseră de acesta și nici că îl călcaseră vreodată. După prima vorbire, nu ne-am prea încrezut în havadișurile lor, însă se jurară neisprăviții până și pe preasfânta cruce că îi vedeau pe sătenii aceia pentru întâia dată pe cele meleaguri, deși menirea lor este de a bântui peste tot pe drumurile țării, ca să strângă dăjdiile. Ori, din spusele dălibarului, că el părea mai sprinten la minte și la vorbă, oamenii din sat păreau a fi dintr-acei creștini volniciți, care nici măcar o zi de clacă nu au săvârșit către vreun boier ori pârcălab, ori care din ei or fi având în stăpânire pământurile celea.

Spunând astea, părintele Dosoftei se ridică anevoie de pe băncuța ce și-o adusese lângă scaunul egumenului și începu a măsura cu pași mari scurta verandă din fața chiliilor de oaspeți a mănăstririi. Făcea asta ori de câte ori simțea

că are ceva important de spus sau atunci când voia să adauge greutate vorbelor sale, să le facă să pară îndelung chibzuite. Și avea mare efect atunci când era invitat să ție slujbe ori cuvântări pe la diferite biserici din eparhia de care aparține, căci i se dusese vestea părintelui ca fiind un popă cu darul vorbirii, care cuvântează foarte frumos către enoriași și astfel ajunge la sufletul acestora, mângâindu-l cu vorbe alese și făcându-i pe aceștia să uite de greutățile pe care erau nevoiți a le duce.

— Și văzând ei astea, continuă să rostească părintele Dosoftei cuvintele ceva mai rar si cu o intonație care îi era caracteristică, numaidecât ce s-a dus dălibarul direct la unul din sătenii de acolo, ce părea mai unchiaș decât ceilalți, căci s-a gândit că acesta-i și starostele lor. Și a început să-l descoasă despre cum se numește satul lor, despre când s-au zidit și de care mănăstire ori dregătorie domnească ține, că nu îi mai întâlniseră niciodată prin drumurile lor din pădure. Tâlharul acela de sătean i-a răspuns așa, în dodii, zicându-i cum că ei au fost dintotdeauna acolo, de la începutul veacurilor; dar eu zic, preaînalte, că a vorovit astfel doar ca să își râdă de slujitorul nostru si nicidecum că ar fi ceva adevăr în zicerile sale.

— Cum, cum, ce zicea? Că acolo stau ei de la începutul veacului? făcu Glicherie, ducându-

si mâna la ureche si scuturând-o ca si când nu ar fi auzit bine din cauza unui lucru. Ești pe deplin încredințat că dălibarul ți-a destăinuit cinstit ce i-a glăsuit mojicul acela?

— A rostit vorbele întocmai cum ți le spun dumitale, sfinția ta, își întări spusele părintele Dosoftei. Auzind ceste lucruri tare de mirare, era firesc ca dălibarul să aducă vorba despre strângerea dăjdiilor, că doară pentru asta fusese uns simbriaș al bisericii. Numai că sătenii atuncea le-au râs pe dată în nas, îndrugând verzi și uscate și spunând că ei se închină la un alt domn și la un alt crez, spre care nu trebuie a da nimica altceva decât gândurile lor cele bune. Și au mai spus despre Domnul lor că nu le este așa împilator precum domnul pe care îl slujim noi, căruia să îi trebuiască de toate cele lucruri de care se ajută cei de pe lumea asta, căci pe lumea cealaltă contează doar gândurile cele bune și nu irmilicii pe care dălibarul venise să li-i ceară. O adevărată blasfemie au adus nelegiuitii aceia la adresa sfintei noastre biserici. Si tare ar fi vrut simbriașul nostru să îl ia pe infam mai din scurt și să îl întrebe despre ce domn sporovăie, ori către cine plătește el birurile, numai că i s-a făcut cam teamă, mai ales că nu avea prea multi panduri cu sine. Și ce și-a zis pezevenghiul, dacă tot a scăpat cu bine din drumeagurile lotrilor cu toate cele și

cum nu ducea dorul de călcătura cestora, că bine ar face să ducă fără de întârziere havadișul cel de necrezut către ierarhul nostru Climent, dimpreună cu prinosul recunoștiinței oamenilor și al pământului. Mai ales că acestea fuseseră strânse cu mare greutate, dăduseră oamenii din toată sărăcia lor ce le mai prisosea, mai ales că erau mulți șerbi dintre cei care reveneau în satele pe care le-au părăsit acum câțiva ani. Și degrabă luă drumul Râmnicului pentru ca nu cumva să se mâhnească roadele și să le găsească apoi de trebuință doar godacilor mănăstirilor, ori prin staulele vitelor deopotrivă.

— Bine a făcut lefegiul acela al vostru, aprobă părintele Glicherie.

— Auzind de neplăcerea aceasta, tare s-a mâhnit ieromonahul nostru. Însă tare s-a bucurat când a aflat vestea neprețuită că sfinția voastră se află în drum către meleagurile noastre, urmând să aveți mas la mănăstirea Hurezi. De aceea părintele ierarh Climent a avut înțelepciunea ca să adaste cât îi era trebuincios sfinției tale să ajungi aici, și să vă părăstisească, prin mine, rugămințea sa fierbinte de a vă abate din drum până în mijlocul sătenilor aceia loviți de păcatele trufiei și a nesocotinței vrerii Domnului. Iară acolo are să plirofisească sfinția voastră despre care le este taina și din ce pricină nu s-au mai arătat

ochilor noștri până acum. De bună seamă că toată suflarea duhovnicească ce aparține de episcopia Râmnicului are să vă ajute cu tot ceea ce vă este de trebuință, de la arnăuții mitropoliei până la alte lucruri lesnicioase; iar după ce se va termina cu bine întreaga grozăvenie și sfinția ta are să îi îndrepte spre adevărata credință, ierarhul nostru Climent are să vă fie recunoscător pentru deslușirea păcosteniei, iară o cocie cu icoane sfințite și alte daruri are să urmeze calea Rarăului.

Glicherie zâmbi mulțumit de predlojenia pe care părintele Dosoftei i-o oferise, așa că se hotărî să ia toată întâmplarea ceva mai în serios. Își trecu degetele atent îngrijite prin barbă și îl întrebă gânditor, în timp ce îl cerceta:

— Și câtă vreme a trecut de când s-au întâmplat toate acestea?

— Sfinția voastră, zise Dosoftei, schimbându-și înălțimea glasului, astă-seară doar ce s-au făcut trei zile și trei nopți de când dălibarul ce le-a găsit sălașul ne-a încunoștiințat despre daraveră. Dar musai trebuie să-ți mărturisesc, părinte egumen, că ierarhul nostru de la Râmnic fost-a tare îngrijorat. Cu toate necazurile de se întâmplă pe la noi, cu lotrii ceștia, cu pandurii lăsați la vatră de armiile țarului și de urgia adusă pământurilor nostre de stăpânirea austriacului,

luminăția sa s-a temut că nu veți mai trage aice, așa cum dinainte fusese trimisă vorbă.

— Nu de-astea se sperie un monah ca mine, trecut prin atâtea încercări de-a lungul vieții, zâmbi îngăduitor Glicherie față de grija ce i-o purta fostul ucenic, după care își continuă netulburat seria de întrebări: Totuși, părinte Dosoftei, sălașul acelor agareni despre care v-a povestit lefegiul, se află departe de locul unde zăbovim noi acuma?

— Eu aș crede că nu-i departe deloc, preafericirea ta, dădu din cap a negație Dosoftei. Dacă stau să mă gândesc la ce spunea dălibarul, satul celor fără de Dumnezeu se găsește la o distanță de doar trei ceasuri, dară asta-i pentru un călăreț destoinic, ce apucă pe drumul ce o sucește prin pădure și ține cărarea pe lângă bolovănișul apei Bistriței, de la ieșirea de sub munte și până la vărsarea acesteia în Olt, pe lângă satul acela de clăcași de-i zice Băbeni. Numai că după un ceas de mers prin pădure este musai să ajungeți la apă. Și, după aceea, cursul ei te va putea îndruma neocolit spre sat.

— Oi fi fost eu un călăreț destoinic în anii ce-au trecut, părinte, zâmbi nostalgic Glicherie, doară că de astă-dată nu m-ai vedea mergând de-a-ncălarelea, căci bătrânețea oaselor mă împinge mai degrabă a mă sui în rădvanul meu, cel cu care de altfel am și sosit aice. Și

voi merge astfel, fiindcă de acolo voiu a ține cale dreaptă înspre părintele Axinia al Strehaiei, cu care am altfel de predmet decât cel de la voi.

Părintele Glicherie se ridică din scaunul lat și mai trase în piept o porție zdravănă din aerul înserării, cumpănindu-și între timp vorbele. Vântul subțire aducea mirosul de fân proaspăt cosit, iar negura începea să se așeze ușor și suav peste satul Hurezilor, precum își așeza părintele epitrahilul peste ceaslovul din care-și citea rugăciunea de seară.

— Socot că este mai nimerit să mă înfățișez înaintea acestora coborând dintr-o butcă mai iute decât să viu la ei călare, adăugă egumenul, fiindcă nu voiu a cădea în nesocotința anilor tinereții, atunce când porneam să cutreier cărările de pe Rarău, dimpreună cu mârțoaga ceea de-i ziceam Cătușa Carului, și care ne fusese dăruită pe izvod mănăstirii noastre însuși de episcopul Ieșilor. Însă, ia spune-mi, dumneata n-ai cumva de știre cam câte ceasuri făcea-voi cu butca mea până acolo?

— Asta încă no-i cunoaște, luminăția ta, rosti puțin încurcat Dosoftei, în timp ce se scărpina după ureche, încercând să socotească distanța în minte. Dară socot că un vizitiu iscusit, bun cunoscător al drumurilor de-aici și care musai trebuie să fie din partea așezământului Hurezi-

lor, ar putea să îți găsească de îndată drumeagul și te-ar scoate la apa Bistriței în puțin de două ceasuri de când veți părăsi mănăstirea.

Egumenul Glicherie își lăsă bărbia în piept, cugetând adânc la cele spuse de fostul său învățăcel. Nu se îndoia că istoria părintelui venit în mare grabă era proaspătă și neînfrumusețată de vreun alt semn care să-l facă să devină atent la rugămintea părinților de la episcopia Râmnicului, și nici nu voia să pună intervenția acestora sub semnul neîncrederii. Deși povestea dălibarului, transmisă de părintele Dosoftei, îi suna într-un fel ciudată, simți cum simțul curiozității i se aprinde și cum inima îl îndeamnă să nu aibă niciun fel de ezitare în a accepta rugămintea acestora. Și-apoi, până la urmă, oamenii de aici nu îi cereau altceva în plus decât ceea ce ținea de menirea lui, aceea de a aduce pe calea cea dreaptă credincioșii cei rătăciți de turmă, precum și de a izgoni din mințile lor negura gândirilor fără Dumnezeu până în neantul din care se întrupaseră. Pe de altă parte, o eventuală respingere a cererii arhiereului Râmnicului ar fi fost de natură a-i aduce atingere renumelui pe care singur și-l crease.

„Așadar, rămâne lucru hotărât”, își zise egumenul, *„voiu a merge întru purtarea cuvântului Domnului și pe meleagurile acestea necunoscute, căci asta pare a fi voința Lui.”*

— Și mai este ceva ce ar trebui să spun sfinției voastre, mai adăugă Dosoftei, întrerupându-i lui Glicherie șirul gândurilor. Dacă luminăția voastră voiește să ia drumul într-acolo, este bine de știut că dălibarul nostru nu a văzut nicăierea vreun lăcaș de închinăciune către Domnul. Spun asta pentru că a voit să meargă către preotul paroh al satului și a cercat cu privirea să găsească o turlă de biserică, ceva, dar în zadar. Nicio cruce nu se înălța înspre împărăția Celui de Sus de pe acoperișul niciuneia dintre case, fie de era ea mai mare sau mai mică. De-asta voiam să-ți spui, să aibă de grijă sființa ta, căci e posibil să mergi într-un loc unde să nu fi ajuns până acum cuvântul Domnului.

— Eu de obicei merg acolo unde cuvântul Domnului nu sună cunoscut în urechile multor oameni, părinte Dosoftei. Așa încât mâine, după utrenie, cu ajutorul unui vizitiu destoinic din partea Hurezilor, îmi voi căta drumul spre pădurea de care spunea simbriașul acela, ca să le duc celor ce încă nu l-au cunoscut pre Domnul lumina învățăturilor Sale.

— Bine va face sfinția voastră, dară noi încă nu cunoaștem cu ce fel de oameni avem de-a face în acele locuri. Părerea mea este că ar trebui să vă însoțească câțiva panduri de-ai noștri, de la episcopie, și-un falaitar, că nu ne dorim să vă lăsăm să mergeți singur direct în

bârlogul necredincioșilor, ca nu care cumva să vi se întâmple, Doamne ferește!, ceva ce nu mai putem repara, sfinția ta.

— Mulțămescu-ți de grija ce mi-o arăți, dragul meu părinte, însă te-ai gândit vreodată cum aș putea eu să le aduc credința, pacea și dragostea oamenilor aceia de care mi-ai povestit, dacă eu însumi merg la ei însoțit de o armie de panduri, înarmată cu tot felul de scule care ajută la ucis alți oameni? Până nici agarenii nu mai purced întru mărturisirea credinței lor astfel, așa că te întreb eu amu: oare de ce ar trebui să îi înfricoșăm și să le rătăcim calea, în loc să le vorbim deschis și fără ascunzișuri despre iubirea Omului către oameni, despre iubirea aproapelui său, asta ca să le aducem spre cunoaștere învățătura cea dintâi a credinței noastre? Știi bine că omul este prin definiție un rătăcitor, părinte ieromonah, unul care în permanență se caută pe sine în felurite chipuri. Și tot caută așa, în orb, fără să cunoască răspunsurile la întrebările ce i-au răvășit până atunci mintea; de aceea trebuie ca în cinstea întoarcerii feței sale către credința Omului să îi sărbătorim venirea cu vițelul cel gras, indiferent care este acesta.

Ieromonahul aruncă o privire uimită către egumen și așteptă câteva clipite, după care

chipul i se lumină, vrând să îi spună că reușise să-i înțeleagă gândurile.

— Fiul rătăcitor trebuie sărbătorit întotdeauna, sfinția voastră. Însă mă întreb eu, ca și păstor de suflete ce mă aflu, la rându-mi, dară și de călăuză prin negura vremilor a drept-credincioșilor... oare cum poate un vițel gras să recompenseze sacrificiul întoarcerii?

— Vițelul cel gras este doar o confirmare a unei răsplate, părinte ieromonah, rosti pe un ton sfătos egumenul. Fiul rătăcitor nu este altceva decât copilul tatălui rătăcitor. Așa precum așchia nu a sărit departe de trunchi, așa trebuie să fi fost cândva și Tatăl, la rându-i, până la aflarea adevărului drumului său.

Ieromonahul Dosoftei se ridică zâmbind, încântat de măiestria și profunzimea cuvintelor fostului său dascăl. Recunoscu în sinea sa că și-ar fi dorit, măcar din când în când, să aibă prilejul de a sorbi iarăși din înțelepciunea vorbelor egumenului. Acuma, pentru faptul că se afla încă odată lângă acesta și îi asculta pildele, părintele Dosoftei nu făcea altceva decât să trăiască bucuria fiecărei clipe osebite pe care soarta i-o oferea, cu mărinimie, după foarte mulți ani. Se simțea împăcat cu sine, se simțea ca în tinerețe și retrăia acele clipe, când nu era decât un ucenic avid de cunoaștere, de învățare, aflat sub atenta oblăduire a părintelui care-i pregătea și sub pioasa sa ascultare.

— Iaca poznă că s-a făcut târziu tot stând la povești cu tine, părinte Dosoftei, rosti egumenul cu un zâmbet care îi lumină fața. Du-te dară în treburile dumitale și încunoștiințează-l pe fratele nostru, părintele ierarh Climent, cum că îi voiu îndeplini cu mare bucurie rugămințea și că mă voi griji eu însumi să ajung mâine la satul acela, de care dumneata mi-ai făcut vorbire. Și, de asemenea, nu uita să îi spui deslușit, rogu-te, că mă voi griji și de aducerea oamenilor acelora spre dreapta credință a bisericii noastre, dar mai ales spre ascultarea episcopiei Râmnicului.

— Prea bine, sfinția ta, voi face întocmai cum ți-i voia, spuse Dosoftei ridicându-se de pe laviță și mișcându-și gâtul ca să și-l dezmorțească.

— Și încă ceva, dragă părinte: dacă îl zărești cumva pe diaconul meu, Ioachim îl cheamă, pe la cuhnie, rogu-te, părinte, spune-i să se grijească mai degrabă de cai și de trăsură decât de pântecele dumisale, că mâine iară au să tragă caii ceia din greu...

Și zâmbi așa, cu subînțeles, în felul ștrengarilor care au făcut o boacănă. Lucru cert, egumenul rămăsese neschimbat, întocmai după cum și-l amintea ieromonahul încă din perioada de învățătură din tinerețe, imediat ce ticluise o iznoavă bună. Știa că în adâncul sufletului său părintele Glicherie nu

era una din acele fețe bisericești arțăgoase; ba încaltea era unul dintre puținii clerici care aveau dorința de a afla ceva nou, de a dobândi mereu cunoștințele noi pe care nu le aflase până atunci. Egumenul mănăstririi Rarăului era unul dintre cei care priveau cu îngăduință micile aplecări ale diaconilor nehirotonisiți înspre cele lumești, ținându-și însă pentru sine părerile ori mâhnirile și nelăsându-și cu niciun chip să îi scape vreo dojană către aceștia. De altfel, părintelui îi era suficient să rostească înspre aceștia un singur cuvânt, pe un ton tăios, fără echivoc; pe loc ucenicii înghețau ca și când sângele ar fi încetat să le mai curgă prin vene, în timp ce corpul le înțepenea încovoiat, supus întru ascultarea cuvântului sfinției sale.

Capitolul 2

Rădvanul arătos cu care sosise din ținuturile Rarăului egumenul Glicherie, dimpreună cu diaconul său, părăsi dis-de-dimineață mănăstirea Hurezilor, atunci când negura nopții deja se ridicase de peste dealurile din preajma Râmnicului și prinsese a se lumina de ziuă. Au lăsat cu mare repeziciune în urmă Bogdăneștiul, apoi trecură iute ca vântul și peste podul de lemn care îi scoase dincolo de pârâul Bistricioarei, cel care în majoritatea dimineților anului își ascundea undele după o ceață grea și lăptoasă, pentru ca apoi să o risipească ca prin farmec și să lase loc luminii soarelui. Imediat după podeț trăsura egumenică părăsi așadar calea Râmnicului și alese să cârmească pe drumul din dreapta sa, o potecă destul de largă, străjuită de stejari tineri și înalți, cu frunzișul bogat întins pe deasupra grohotișului ce împăna calea. Acolo, caii se opintiră din greu preț de mai multe clipe, întrucât drumeagul lua pieptiș dealul numit de localnici Hula Tomșanilor, urcând până pe culmea acestuia, pentru ca apoi să poposească molatec într-o vâlcea plină de flori în culori vii, aprinse, o bucată de rai al insectelor ce își

făceau veacul pe-acolo. Când ajunseră în mijlocul vâlcelei, își luară un bob de zăbavă și coborâră din trăsură cât să se dezmorțească, permițând totodată și cailor să respire după atâta oboseală.

Dăduseră peste un deal înalt, semeț, gros asemenea unui munte. Pădurea bătrână care-i acoperea coama și care își deschidea pentru puțină vreme porțile taman în poienița din vâlceaua unde luaseră răgazul, se continua netulburată peste dealurile celelalte, care se țineau unul după altul, în lanț, până la sătucul ce se numea Modărceni. Apoi o ținea tot așa, împresurând Pietrarii cei pitiți pe după un luminiș, Păușeștii și Moștenii, și mergând si-nuos pe lângă moșiile boierilor Frâncescu, până către Băbeni. Acolo se făcea tot mai mică, copacii cei înalți dispăreau și erau înlocuiți, treptat, de alte specii, mai pipernicite, până când semeața pădure se împreuna și se pierdea printre câmpurile, stufărișul și delta crescută pe marginea apei Bistriței, la vărsarea sa în apele învolburate ale Oltului.

Dacă, din întâmplare, ar fi trecut pe-acolo vreun călător cu un ochi ager, ar fi remarcat fără niciun fel de îndoială caii frumoși din atelaj, bine hrăniți, precum și trăsura cu brocarturi aurii, semn al bunăstării călătorilor acesteia. Toate acestea păreau a fi lucruri mult prea de preț pentru drumurile sărăcăcioase ale

Valahiei Mici, în timp ce vizitiul cinstitelor fete bisericești se vedea cu ochiul liber că aparținea unei alte clase sociale. Acesta era un biet călugăr, cu hainele ponosite, cu încălțările vechi și ruptăcite, așa cum se cuvenea să fie portul unui umil slujitor bisericesc, care nu punea preț pe lucrurile bune mai mult din sărăcie decât dintr-o pornire de zgârcenie. După fața lui spășită și după rasa sa grosolană, pătată și decolorată de la atâta purtat, cinstitul călugăr-vizitiu arăta suficient de pricăjit, lucru ce nu era tocmai de neîntâlnit pe meleagurile cuprinse de aburii unei dimineți lăptoase, ridicați dinspre ambele maluri scăldate de apa rece a Bistricioarei.

Sus, de pe o creastă, adăpostit sub coroanele copacilor mari ce străjuiau intrarea în pădurile misterioase ale Govorei, un călăreț, de la înălțimea calului său, urmări pentru multă vreme cu privirea drumul trăsurii monahale, care se făcu nevăzută după ce trecu de Hula Tomșanilor și apucă pe drumul descris de părintele Dosoftei. Și, de cum rădvanul egumenului dispăru, înghițit de pădure odată cu drumul, cum și călărețul își cambră calul, zorindu-l, după care o apucă printre copacii mari din pădurea întunecată.

Se înălțase de-a binelea soarele pe cer și acest amănunt ar fi putut foarte ușor să îl păcălească pe un neștiutor care ar fi zis că

ceasurile trecuseră dincolo de prânzul ăl mare. Cu toate astea, deși merseseră cale de mai bine de trei ore, rădvanul egumenului dimpreună cu însoțitorii săi tot nu reușiseră să găsească drumeagul către satul despre care îi povestise ieromonahul Sărăcineștilor în ajun. Ceața groasă precum laptele gras de bivoliță, proaspăt muls pentru treburile cuhniei mănăstirești, se risipise, iar acum un soare sprințar arunca asupra codrului sumbru lumini voioase, înveselind frunzele și pornind forfota printre toate lighioanele pădurii.

Părăsiseră de ceva vreme drumul ce ducea înspre Băbeni, taman la hotarul despre care le vorbise ieromonahul Dosoftei încă de cu seară, povățuindu-i totodată să apuce calea ce pornea în lateral, un drum ce se împletea, din când în când, cu albia secată a unui fost curs de apă. Drumul era rău, ce-i drept, și pe alocuri plin cu pietre de râu albite de soarele arzător al amiezii. Era o porțiune mai degrabă potrivită pentru cei ce se puteau aventura mai departe călare, însă egumenul Glicherie, după ce a coborât și a privit cu luare-aminte printre copaci, a decis să facă o nouă pauză, cât să dea răgaz diaconului Ioachim să cerceteze drumul pe mai departe, asta înainte de a hotărî dacă vor continua tot pe acolo ori vor face cale întoarsă până la hotarul de după Hula Tomșanilor și vor căuta o altă rută.

Liniștea pădurii fu spartă de un nechezat ce li se păru destul de apropiat, fiind purtat până la ei de vântul călduț ce adia din când în când, fremătând crengile copacilor.

— Iaca lotrii, preasfinția ta, strigă înspăimântat de sus, de pe capră, călugărul ce îndeplinea rolul de vizitiu, arătând spre pădurea de unde se auzea tropotitul unui cal apropiindu-se.

— Fii liniștit, părinte eremit, căci nu calcă lotrul pre purtătorul cuvântului Domnului, zise împăciuitor Glicherie, orientându-și trupul spre direcția dinspre care se auzea zgomotul.

Calul, împreună cu călărețul, se arătară curând printre copaci, urmând aceeași direcție cu rădvanul monahilor. Zărindu-i, acesta își struni bidiviul, împuținându-i treptat din iuțeală până când ajunse în dreptul lor, după care se opri, dându-le binețe:

— Bun găsit, preacinstite fețe bisericești, rosti el cu un zâmbet luminos.

Călărețul era un bărbat înalt, cu fața limpede, frumoasă, parcă dăltuită, cu ochii molateci și ușor adormiți, cu umerii largi și brațele puternice, încheiate ca din greșeală cu palme și degete delicate ca ale femeilor. Îmbrăcămintea lui, complet neagră, ca și pelerina, căpăta o oarecare strălucire de la albul imaculat al cămășii ce i se zărea pe sub tunică și, privindu-l cu atenție, egumenul Glicherie înțelese că este un om de prin partea

locului, așa că se hotărî că îl poate descoase despre treburile pentru care veniseră până acolo.

— Bună să îți fie inima, creștine, pace ție! îi răspunse egumenul, făcând semnul crucii spre acesta.

— Aferim havadiș, arhon comise! răspunse morocănos și vizitiul de la înălțimea caprei pe care se cocoțase înfricoșat.

— Dar cu ce prilej prin fundătura asta de lume, ori poate că v-ați rătăcit prin aste păcătoase de cărări ale noastre? Fiindcă nu ăsta-i drumul spre Govora și Băbeni, dacă într-acolo năzuiau sfințiile voastre să agiungă.

— De bună seamă, comise, cunoaștem prea bine că nu acesta este drumul Govorei, rosti Glicherie. Doar că nouă nu într-acolo ne căutam cărare, ci înspre altă parte aveam chemare să ajungem numaidecât.

— Să îmi fie cu iertăciune, preasfinția ta, dară unde râvneați să agiungeți, dacă nu vă e cu supărare faptul că vă pui întrebăciunea iară? Că pe partea aceasta multe așezări omenești prea curând nu veți găsi, v-o mărturisesc; și dacă nici eu n-oi ști, căci doar cutreier pădurile astea de când eram copil, atunce cine altul ar putea ști mai bine ca mine?

Părintele vizitiu se ghemui și mai sus pe capra rădvanului, privind cu speranță spre

tânărul diacon care, văzând călărețul acela oprit în dreptul rădvanului și crezând că părintele egumen s-ar afla în vreo primejdie, se întorsese într-un suflet dinspre pădure.

— Doară n-ai fi cumva vreun lotru ce ne descoase, pentru a descoperi dacă avem asupră-ne niscai odoare numai bune de prădat? întrebă neliniștit părintele vizitiu, încercând să-i ofere timp diaconului Ioachim să se familiarizeze cu călărețul străin.

— Ba dimpotrivă, părințele, chiar mă pot lipsi de astfel de apucături, râse cu poftă călărețul. Eu sunt comisul Pavel al dregătoriei de la Râmnic, și pe drumurile pe care le răzbat eu nu am văzut niciodată vreun picior de lotru, pesemne că aceștia sunt mai scumpi la vedere pentru mine decât pentru alții. Acuma doar ce sunt în căutare de fân, nutrețuri și celelalte necesare grajdurilor noastre. Doar că ne-am sastisit de negustători care mai de care mai lacomi, așa că am purces la drum, să am beseada doar cu rumânul pentru paiele lui. Numai că pe luminățiile voastre vă văd cam răzlețite de la drumul cel deschis și sigur; ori, dacă nu cumva vă găsiți în vreo pribegie făcută de bunăvoie, atunci asta ar mai fi de înțeles și nu am să mai întreb nimica. Oricum ar veni, sfinția ta, pun rămășag că niciun bun creștin nu și-ar pierde cu bună-știință urma

prin codrii aceștia întunecoși fără un motiv bine întemeiat.

— Ai dreptate, comise, îl aprobă egumenul. Ai observat bine, într-adevăr, că nu ne-am abătut de la drumul cel sigur fără motiv. Ci am făcut-o pentru o pricină bine știută, aceea de a cerca să găsim un sat anume, despre care nu știm nici cum se cheamă și nici cum se agiunge la dânsul. Și, iaca, acum nici măcar nu știm pre unde vine drumul acesta și unde ne-a duce, căci neîndoielnic pot spune că ne-am răzlețit de-a binelea... uite așa, cinstite comise Pavel, iaca în ce fel intră bunul creștin la bucluc, fără ca măcar să știe.

— Bine grăiește dară sfinția ta, răspunse comisul cu un zâmbet larg pe față. Doar că taman din satul acesta de care vorbești și pe care am scăpat din vedere să aflu cum îl cheamă, eu îi spun simplu Satul ăl Nou și în ăst fel știu despre ce cătunaș anume vorbesc, fără a fi nevoie a-i întreba pe rumânii de acolo de cum li-e felul. De altfel, chiar dintr-acolo mă întornam eu spre dregătorie, când iată, m-am întâlnit față în față cu sfințiile voastre.

Călugării se priviră între ei, surprinși, parcă nevenindu-le să creadă cele auzite. Cel care își reveni mai iute, nelăsându-se cuprins de emoția dată de regăsirea lucrului pe care îl considera pierdut, a fost egumenul Rarăului.

— Atunci lăudat fie Domnul și lucrările sale de nepătruns, căci numai El știe cum a făcut de ni te-a scos în cale, comise, glăsui plin de bucurie Glicherie. Mă întreb dacă nu cumva ai putea să ne arăți dumneata pe unde vine drumul până acolo, că tare năzuim să ajungem și noi la creștinii de acolo înainte de lăsarea întunericului.

— Dacă pot da o mână de ajutor, ca să le duc într-acolo pe luminățiile voastre, cu mare bucurie pot face cale întoarsă, și să vă arăt pe unde ați putea ajunge spre dânșii, zise comisul, dând pinteni calului ca să treacă în fața rădvanului. Tot ceea ce trebuie să faceți sfințiile voastre este să mă urmați, căci eu vă voi fi falaitarul de acum încolo, întru slava Domnului.

— Mare e puterea Lui, presfinția voastră, îi ținu isonul și diaconul Ioachim, în timp ce monahul vizitiu își făcea cruce largă, habotnică, mulțumind divinității că dăduseră peste un astfel de creștin de ispravă, și nu peste vreunii dintre lotrii ce începuseră să bântuie prin pădurile pâcloase dinspre Dunăre.

— Haideți dară să purcedem, rosti cu un pic de nerăbdare în glas egumenul. Ziua nu ne așteaptă, drept-credincioșilor, iar ereziile vor continua să își facă sălăș pe pământurile noastre dacă nu ne vom împotrivi lor cât mai curând. Iară dumneata, preacinstite comise,

purcede dară înaintea noastră, cum ne-am învoit, ca să ne reînvățăm cu mersul.

Și plini de entuziasm se porniră de îndată la drum, părintele vizitiu încercând din răsputeri să își țină calea după calul rotat al comisului Pavel, cel care deja se și avântase vârtos pe un drumeag ocolitor, bătătorit, de țară, ferit de pietroaiele fostei albii de pârâu și care părea mult mai ușor de trecut pentru rădvanul clericului. Pădurea își dădea într-o parte poalele copacilor înalți, ce alcătuiau o perdea verde-întunecoasă până către albastrul cerului, lăsând privirile călătorilor să se desfete cu frumusețile sălbatice ale ascunzișurilor sale. În liniștea ca de catedrală ce însoțea zgomotul făcut de copitele cailor izbind pământul, când și când un tril al vreunei paseri timide, ascunse meșteșugit privirilor oamenilor prin desișuri, se făcea auzit, spărgând în mii de cioburi tihna după-amiezii celorlalte viețuitoare.

Și au mers astfel cale de două ceasuri până când, dintr-un luminiș de unde începeau să se deslușească primele lespezi ale vechiului drum roman ce traversa zona, au zărit căscându-se spre ei și ieșindu-le în întâmpinare o șandrama sumbră, construită destul de îngălat, cu pereți ridicați din trunchiuri de copaci și cu un acoperiș din stuf, frunziș și alte rămurele subțiri, rupte de prin arbuștii din apropiere. Ici și acolo atârna câte o ulucă ce se dorea a ține

loc de gard, mai mult sprijinită decât prinsă de ceva. Totul părea făcut ca să dea impresia că maghernița nu era o dărăpănătură sordidă, impropie de a fi locuită, ci putea fi un locșor unde te-ai fi putut adăposti.

Un par bătut în pământ sprijinea o tăblie de lemn pe care o mână neșcolită mâzgălise ceva și, în spatele acestuia, un grajd firav își rezema scândurile de construcția principală. Grajdul adăpostea doi cai bine hrăniți, care pesemne că își făceau mulțumiți siesta, împresurați de vocile chefliilor ce se auzeau răzbind în exterior dinlăuntrul barăcii. Toate astea îi dădeau de înțeles oricărui călător că drumul pe care nimerise era unul destul de cunoscut și umblat de oameni și că el avusese norocul nemaipomenit să nimerească la un han unde putea cere ospeție ca să-și odihnească oasele, poate și ceva de mâncare și mult mai sigur o ulcică de vin cu care să își astâmpere setea. Că era hanul de la începutul hotarelor ori la capătul acestora, nu aveau de unde să știe, însă tare mare le-a fost mirarea aflându-l pe drumul lor.

— Cinstite comise, oare ai dumneata la cunoștință de existența vreunui han ori a unei alte șandramale sau poate chiar a unui cătun, pe drumul care duce spre satul acela de care pomeneai adineauri? întrebă nedumerit

Glicherie, privind cu atenție clădirea deteriorată din fața lor.

— Câtuși de puțin, părinte, își exprimă comisul nedumerirea. Drept să vă spui, sfințiile voastre, la fel de surprins de apariția acestui han sunt și eu însumi, căci și la ducere, dar și la revenire trecut-am pe drumul ăsta și nu am apucat să zăresc nici urmă de vreun han. Ba, încă, pe-aici țin minte că era un luminiș din acela mare si frumos, iar în mijlocul lui o mână de gospodar doborâse și aranjase în stivă câțiva bușteni din cei mari. Dară cum de a apărut aicea hanul, lucrul ăsta e peste puterea mea de înțelegere.

— Părinte egumen, eu zic să ne cercăm norocul și înlăuntrul casei, propuse nerăbdător diaconul Ioachim, căci doară oameni or fi acolo, ca și noi.

Și lui Glicherie îi scăpă atunci un zâmbet, ușor de ascuns în barba-i albită. *„Tânărul acesta încă nu și-a lăsat de tot în urmă firea iscoditoare în privința celor lumești, pentru a fi pregătit de hirotonisire. Nu încă, sfinția ta, diaconul trebuie să mai adaste o vreme la cele cucernice”*, chibzuia el, în timp ce îl îndemnă:

— Rogu-te, părinte diacon, mergi și vezi despre ce este vorba, căci noi suntem mai bătrâni si avem amarul cesta de picioare cam obosite.

Diaconul Ioachim dădu pe dată ascultare îndemnului venit de la părintele egumen și se scoborî din rădvan, mergând cu pas apăsat spre coșmelia ieșită în cale. Se opri puțin când auzi câțiva câini care începuseră să latre, de undeva din spatele casei, unde erau legați, apoi păși mai departe, împinse ușa și se pomeni într-o încăpere extrem de largă, mobilată cu mese și scaune din lemn. Câteva scânduri se însăilau sub forma unui dulap plin cu oale așezate pe mai multe rafturi.

La două dintre mesele hanului zări așezați câțiva oameni care se cinsteau din niște căni mari de lut, cel mai probabil, negustori, dacă era să îi judece după hainele pe care le purtau, asemănătoare cu cele ale precupeților moldoveni. La intrarea diaconului, aceștia își întoarseră privirile către el și înțepeniră cu ulcelele în aer, privindu-l cu mirare, ca pe o arătare, arătându-se extrem de surprinși de prezența unui preot în acel loc.

De la una dintre mese se ridică un individ rotofei și îndesat, un roșcovan plin de pistrui, încotoșmănat cu o tunică groasă și scurtă, din cânepă, purtând niște strâmțari din lână cam murdari, semn că trecuseră prin multe întâmplări alături de stăpânul lor.

— Binecuvântează, părinte! Ia spune, oare ce vânt te aduce pe-aici? Sau poftești ceva vin și ceva de mâncare? întrebă el.

— Poate doară că ai venit să ne binecuvântezi bucatele? se mai băgă în vorbă un comesean.

— Nici una, nici alta, hangiule, rosti Ioachim. Ci doară voiam să te întreb dacă știi cumva vreo așezare prin pustietatea asta, în care oriunde aș merge dau peste tot de pâlcuri de pădure și drumurile sunt din ce în ce mai rele.

Hangiul se uită cu subînțeles la ceilalți oameni cu care deja împărțea vinul cel nou, scos rece din butoaiele pe care le ținea în pivniță, sub cheie, și rânji, lăsând să i se vadă o dantură stricată de la molfăitul frunzelor uscate de tutun. Ceilalți se puseră pe un râs hohotit, cu glasuri groase, care aproape imediat se înecară într-un accent de tuse sacadată.

— Pustietate este pe oriunde ai merge prin locurile acestea, părinţele, sau prin orice alte locuri ți-o îndrepta pașii cel de sus, spuse hangiul, făcând semn unui băiețandru de cincisprezece ani, ce stătea stingher în spatele unei tejghele. Numai bine că nimerișsi la noi, așa că poftește sfinția ta să iei un loc și un bob de zăbavă, până când Aurică are să îți aducă de-ndată o carafă din vinul cel nou, numai bun să ni-l binecuvântezi cu sorbirea.

— D-apăi cum făcu sfinția ta de ajunse taman la acest capăt de lume, unde numai nelegiuți ca noi mai adastă, așteptând ziua de

mâine? aruncă întrebarea unul dintre meseni, un bărbat înalt și vânjos, cu o mustață groasă și cu obrazul neras, lucru ce îi da o înfățișare înfiorătoare, dacă era să îl judeci împreună cu hangerul pe care îl purta în permanență la cingătoare.

— Eu, dimpreună cu prea-sființa sa, egumenul Glicherie al mănăstirii Rarăului, căutăm un cătun despre care un dălibar ne-a povestit cum că se găsește prin aceste părți de lume. Însă rătăcim de astă dimineață pe toate cărările pădurii acesteia întunecate și pot spune că nici pomeneală de așa ceva. Ori careva a vrut să se râdă de noi într-atât încât ne-a trimis dinadins undeva greșit, ori mai multe nu, căci din ce în ce mai greu ne este să găsim calea spre ceea ce căutăm, cinstiți meseni. Și numai de n-am rătăci-o și la întoarcerea spre mănăstrirea Hurezilor, de unde am plecat după utrenie. Domniile voastre aveți oarecare cunoștiință că ar exista asa ceva, ori ne veți lăsa să rătăcim în continuare printre copacii ăștia, precum Moise prin deșert?

Cei trei prăvăliași se foiră puțin, surprinși și oarecum jenați de vorbele diaconului, codindu-se să-i ofere un răspuns la întrebare. S-au privit un timp în tăcere, pentru ca apoi hangiul să se simtă dator să intervină și să lămurească:

— Părinte, noi nu am vrut să te supărăm în niciun fel. Din contră, chiar suntem foarte bucuroși de prezența unei fețe bisericești printre noi, ca să ne lumineze această vizuină și să ne aducă aice cuvântul Domnului, chiar dacă pentru puține clipe.

— Noi am cunoaște câte ceva despre ceea ce întreabă sfinția ta, dară către cătunul acela drumul este tare anevoios, mai ales după furtuna de azi-noapte. Dar, dacă țineți cu tot dinadinsul să ajungeți acolo, atunci ar fi bine să vă lăsați sfințiile voastre pe marginea din dreapta a pădurii, țineți apoi drumul pe după lespezile de la calea cea veche, cea făcută de legiunile romane, apoi veți poposi la vadul unei ape. Iar de acolo, la mai puțin de jumătate de verstă, cum mergi pe mâna dreaptă a pârâului, după un pâlc de pădure, sfinția ta veți găsi sătucul de care ne făcură ți întrebare.

— Ba, astăzi, cătunul acela ascuns se găsește pe malul ăl stâng al râului, hangiule, nu mai îndrepta oamenii în direcții smintite! interveni un moșnean masiv, îmbrăcat cu un cojoc lung, și care până atunci își savurase în tăcere o mahoarcă ce arunca în văzduh un fum gros și un miros rânced, greu de suportat pentru un stomac mai sensibil. Chiar eu am trecut acum un ceas prin cel loc să fac un *alișveris* cu ei, și nu cred să mă fi lăsat memoria atât de iute.

— Cum să fie pe mâna stângă, *eski* Petrache? se stropși la el hangiul, gesticulând energic. Adicătelea, dumneata crezi că eu am ajuns să nu mai cunosc drumeagurile din pădurea asta, ori, mai rău, am îmbătrânit atât de mult încât să nu mai deosebesc partea stângă de cea dreaptă? Fii sigur că dacă nu aș ști unde mă aflu și n-aș fi cutreierat drumurile astea cu pasul, nu m-aș fi grăbit să îl îndrum pe sfinția sa nicăierea.

— Ehehei, ia-o ușor, coane Leonte, rosti împăciuitor moșneanul ce fusese numit moș Petrache, în timp ce mai trase un fum din pipa plină cu mahoarcă. Greșești amarnic vorbind astfel, și mai ales înaintea acestei cinstite fețe bisericești.

— Păi, dacă dumneata spui că eu nu știu pe unde vine sătucul acela de care întrebă sfinția sa, rosti cu un ton de supărare în glas hangiul.

— Nu am vrut să îți rănesc sentimentele subțiri, hangiule, dădu să-și justifice răspunsul moș Petrache, mustăcind pe sub fumul gros ce-i ascundea trăsăturile feței. Atâta doar făcui, adăugai îndrumărilor dumitale o îndreptare care nu schimbă cu nimic poziția ogeacelor de care vorbirăm.

— Fie precum spuneți dumnevoastră, cinstiți meseni, vru să închidă discuția diaconul. Așadar, ne vom urma calea cea veche, hăt până dăm de vadul apei, iar de acolo vom căta

prima dată în partea dreaptă a drumeagului după o urmă a așezării creștinilor din vale. Am a vă mulțămi dumneavoastră pentru dreapta îndrumare.

— Nu ai de ce, sfinția ta, mă bucur că am putut să îți fim de folos, adăugă hangiul. Dară, totuși, părinte, nu se cade să îmi treci pragul fără să degusti din vinul proaspăt de anul acesta sau dintr-o pastramă proaspătă de noatină, abia scoasă de la baiț... ori, dacă ținești post, am și o tocăniță de mănătărci azi-de-dimineață culese de muiere, scherte la foc mic până să-și lase zama și drese cu tot felul de rădăcini; ceva *șok giizel,* sfinția ta.

— Îți mulțămesc de bună-poftire, hangiule, doar că în clipa asta ne găsim puțin cam strâmtorați cu timpul, fu nevoit să le refuze invitația Ioachim, deși ar fi dorit să încerce tocănița. Dar de bunăseamă că la întoarcere vom adăsta niște ceasuri la dumneata în ospeție, ca să îți cunoaștem îndeaproape dibăcia de podgorean. Așa că, rămâneți cu bine, cinstiti meseni, fie ca Domnul să vă binecuvânteze pe voi, precum și bucatele aceste, mai spuse, retrăgându-se către ușă și făcând spre cei de la mese semnul crucii.

Mesenii se ridicară atunci și se închinară, rostind cu convingere un *„Dumnezeu să primească!”*, în timp ce hangiul îi făcu un semn monahului prin care îl povățuia să nu se

grăbească prea tare, *„ehei, părinte, să știi că pe noi tot aici ai să ne găsești și atunci când îți vei căuta drumul de întoarcere, venind de la cei de dincolo!”,* îi strigă, în timp ce Ioachim trăgea ușa hanului după el.

— Crezut-am că prins-ai zămanul de rămânere la o garafă de must proaspăt, îi reproșă egumenul Glicherie când diaconul ajunse în dreptul său.

— Nici prin gând nu mi-ar trece o asemenea ispravă, sfinția ta. Numai că oamenii din locurile astea nu sunt mereu voioși ca să îți răspundă de îndată la cele ce voiești a afla, și nu se lasă până nu te iscodesc și ei oleacă.

— Dar măcar a aflat cuvioșia ta unde-i pitulat drumul către sat? interveni comisul.

— De bună seamă, comise. Iaca, nu mai este mult și îndată vom coborî înspre valea unde-i pitit, pe după vadul unui pârâiaș, așa cum m-au îndrumat drumeții de la han.

— Sfinția ta, diacone Ioachim, eu însumi am trecut azi pe-acolo și nu am trecut peste niciun pârâu, zise comisul. Să fim dară cu mare băgare de seamă, să nu te fi îndrumat de rău oamenii aceia, așa, ca să ne abată de la drumul nostru acolo unde doresc dânșii.

— Au dumneata, comise, crezi că ar fi vorbit cu niște lotri? întrebă Glicherie. Păi și nu ar fi putut să ne prade încă de pe acum? De ce să mai aștepte ca să ne ducă în vreun loc ascuns,

că doară și hanul ori colțul ăsta de pădure sunt un locșor tot atât de ferit de ochii trecătorilor pe cât ar fi și capătul lumii... Cinstite comise, eu zic așa: haide să mergem pe unde am fost călăuziți și apoi om vedea noi dacă ajungem acolo unde voim.

Și rostind acestea, făcu egumenul către călugărul-vizitiu o mișcare cu palma prin care îi ceru să pornească, aruncând o ultimă privire către grajdul și cele două acareturi care se sprijineau obosite de hanul dărăpănat lângă care opriseră.

În fața lor, drumul cel vechi, rămas întreg încă de când fusese construit cu multe jertfe de legiunile romane, începea să înlocuiască treptat drumul din pământ bătătorit, de țară, și își făcea loc avansând spre pădurea stufoasă ce li se deschidea înainte ca o cortină.

Capitolul 3

În jur de un ceas și jumătate le-a luat călătorilor să ajungă de la han până la râpa de care îi pomenise ultima dată bătrânul Petrache, moșneanul cel spătos de la han, printre aburii înecăcioși de mahoarcă ce-l înfășurau precum o haină largă. Scrutară ei cu privirea înspre partea dreaptă, după cum fuseseră povățuiți, și dădură peste o câmpie acoperită de ierburi mărunte, crescute în smocuri neregulate, întreruptă din loc în loc de câteva tufișuri parcă puse pe arțag, și care se întindea de sub picioarele lor îndată ce ar fi coborât de pe culmea pe care stăteau.

În stânga lor călătorii au zărit o streașină de piatră neîmpădurită, care începea din locul unde se opreau hățișurile pădurii și cobora, domol, lățindu-se într-un loc unde forma un adevărat pod natural de stâncă roșatică arcuit peste curgerea unei ape. Merseră până la acel pod și îl traversară, aruncând priviri admirative asupra peisajului minunat ce li se desfăcea privirilor. De acolo, vederea ageră a tânărului diacon Ioachim descoperi în depărtare, pe lângă albia râului de li se pomenise, răzbătând prin fuioarele de căldură ce le ridica pământul

încălzit, niște umbre așezate de-a lungul unor linii lungi și drepte. Ba încă insistă să spună că putuse zări și acoperișurile unor case, însă comisul Pavel îl încontră pe dată, lămurindu-l că pe căldurile mari, obiectele privite de la distanțe mari îți pot cu ușurință înșela privirea, și nu rare erau clipele când puteai confunda un pietroi cu un om.

— Totuși, mai adăugă comisul, aprobat în tăcere și de Glicherie, asta nu înseamnă că lămuririle pe care le-ai căpătat dumneata la han, sfinția ta diacone, nu erau limpezi și cinstite, iar călătoria noastră pare a se afla pe văiagul cel bun.

La scurtă vreme după ce coborâră dealul și luară să urmeze cursul apei, s-a dovedit că zăduful zilei nu reușise să înșele privirea ageră a diaconului: acoperișurile pe care susținea acesta că le zărise de sus, de pe podul de stâncă, le deveniră mult mai vizibile, urcând parcă dintre pâlcurile de copaci piperniciți ce creșteau în jurul lor. Apoi, de sub acoperișuri au început să apară și construcțiile, iar acestea luară, treptat, forma unor case cu un aspect ieșit din comun, pe care niciunul dintre ei nu îl mai întâlnise până atunci. Și asta pentru că nu semănau deloc cu cele din zona în care se aflau, adică niște bordeie pipernicite, pe jumătate îngropate în pământ, scoțându-și temătoare doar acoperișurile din paie

deasupra. Oamenii din zona Olteniei trăiau în niște locuințe rudimentare, iar prin săparea în pământ a jumătate din casă încercau pe de o parte să se ferească de frigul cumplit de la șes, căutând să dobândească cât mai mult din căldura și fereala pământului, iar pe de alta să se pună la adăpost de vânturile înghețate ale iernii.

Spre deosebire de cele cu care erau ei obișnuiți, casele pe care le puteau vedeau în această parte călătorii erau înalte, semețe, fără a fi îngropate nici măcar o palmă în humă. Păreau niște clădiri construite solid, cu mare grijă, precum bisericile dinlăuntrul mănăstirilor. De asemenea, casele de aici erau delimitate între ele de drumuri pavate cu piatră netedă, lucioasă; toate acestea li se arătară ochiului încă dinainte de intrarea în așezare, iar potcoavele cailor înhămați la rădvan începeau să răsune înverșunate pe pavajul de la intrarea în sătuc. O înverșunare pe care o acumulaseră rătăcind prin coclaurile nesfârșite ale pădurii, pe drumurile pline de pietroaie și bolovani, după opinteli și greutăți de nedescris.

Călătorii porniseră din Hurezi încă de la primele ore ale dimineții și merseseră aproape toată ziua, mai puțin dățile în care fuseseră nevoiți să facă micile opriri, cu toate astea, într-un fel destul de greu de explicat, niciunul dintre ei nu simțea nici setea și nici foamea.

Senzațiile astea le dispăruseră încă de când lăsaseră în urmă hanul din pădure, loc de unde nu doar că aflaseră în amănunt cum să găsească sătucul, ci și adulmecaseră pe alese, până se săturaseră, din miroasele mâncărurilor care fierbeau pe plita cuhniei și care se răspândiseră peste tot.

Cu toate astea, deși calendarul bisericesc pe care-l lăsaseră în urmă la mănăstire le amintea că se aflau la finele lunii lui Răpciune, totuși Domnul, în marea Sa înțelepciune, hotărâse ca ziua aceasta să fie una călduroasă, să fie o zi autentică de vară. În consecință, peregrinilor conduși de egumen li se făcuse cald; teribil de cald, și începură să caute din ochi cursul apei după care se ghidaseră până aici, ca să își înmoaie tălpile și să și le răcorească.

Spre surprinderea lor, soarele se încăpățâna să rămână neclintit pe mijlocul cerului și totul spunea că se aflau la amiaza zilei, iar umbrele cailor și a trăsurii erau mici, semn că înserarea era încă departe. Tălpile drumeților, prinse strâns în încălțările uzate, fierbeau; așa că înainte de a intra în cătun au chibzuit că ar fi binevenit să se abată de la drum preț de câteva clipe, anume cât să își afunde picioarele în pârâul ce susura chiar pe lângă drumul lor. Coborând spre râpă, nu mică le fu mirarea zărind la câteva sute de picioare distanță un grup destul de mare de oameni aflați atât pe

mal, cât și în apă, strânși unii în alții, afundați într-o tăcere gravă și posomorâtă ca și când ar fi participat la o procesiune.

— Iată-i și pe săteni, adunați mai jos, în vale, la apă, sfinția ta, îi arătă cu nedisimulată bucurie în glas diaconul.

— Slavă Domnului cel atotputernic că i-am aflat, rosti Glicherie, cerând călugărului vizitiu să oprească rădvanul și coborând pe solul afânat, lângă un trunchi de copac cu frunze lungi și înguste, numai bun de ascuns sub umbra sa. Haideți, dară, ostași creștini, să mergem degrabă către dânșii; eu spun că ar fi bine să lăsăm aicea rădvanul, dimpreună cu fratele vizitiu. Are mult a se hodini dimpreună cu caii, pe care îi vom lăsa aice. Iară noi să purcedem pe jos către dânșii, așa cum este și firesc; că doară sosim ca să le aducem lumina credinței...

Și spunând acestea, egumenul dădu să pornească spre mulțimea ce i-o arătase diaconul, după care își domoli pasul, se întoarse către comis și adăugă:

— Comise Pavel, voiam a-ți mulțămi pentru tovărășia și călăuzirea ce ne-ai oferit-o în astă zi. Fără de străduința dumitale, chibzuiesc că și acum am fi cutreierat codrii cei întunecați fără de niciun folos, căci tot nu am fi găsit calea înspre sălașul oamenilor aceștia. Fii binecuvântat atunce și să știi că astă silință nu ți-a fost

degeaba; atât eu, cât și părintele diacon, te vom pomeni în rugăciunile noastre către Domnul, pentru ca să te aibă cu osebire în grija Lui.

— Străduința mea fuse pusă în slujba sfintei noastre biserici și a cuvântului lui Hristos, preasfinția ta! îi răspunse încântat de laude comisul. Cu aleasă norocire am stat alături de sfințiile voastre ca să vă îndrum, deși alte treburi mă apăsau din alte părți. Așa se face că din toată inima vă voi sta alături și de-acum încolo pentru drumul de întoarcere, atunce când vă veți fi isprăvit cu lucrarea pentru care ați depus o vrednică strădanie venind aice.

— Că bine zici dumneata, îl aprobă Glicherie. Haideți atuncea să purcedem numaidecât către oamenii aceia, tinere diacon Ioachim, și cu dumneata, comise, ca să vedem care le este cugetul; și să le ducem astfel neîntârziat lumina cuvântului izbăvitor al Domnului, ca să le deschidem ochii și mintea.

Și spunând acestea, cei trei călători au pornit numaidecât de-a lungul văii, mergând întins până când au ajuns suficient de aproape de pâlcul de oameni cât să vadă mai bine lucrurile ce se petreceau în acel loc. Drumul până acolo fusese unul cotit și greu, fiind nevoiți să ocolească mai multe pietroaie și bolovani de diferite mărimi, care îi împiedecau să meargă cu pas întins și îi obligau astfel să

pășească cu grijă. În timp ce străbăteau distanța, căldura zilei crescuse parcă în intensitate și drumeții începură să respire din greu, oprindu-se preț de câteva momente ca să își mai tragă sufletul, răsuflând adânc. Tot poposind, cu toții au avut impresia că parcă dintr-odată soarele se umflă, mărindu-se și încălzind din ce în ce mai mult aerul.

— Dar ce zăpușeală s-a făcut așa, dintr-odată, gândi cu voce tare Ioachim, observându-l lângă el pe comisul Pavel, după care își trecu mâneca sutanei peste frunte, ștergându-și transpirația și încercând astfel să își ferească fața de soare.

— Întocmai, părinte, zici bine dumneata, parcă am fi în miezul verii, îl aprobă comisul, ștergându-și broboanele de transpirație de pe frunte, la rândul său.

— Ai mai întâlnit călduri dintr-astea, comise? îl întrebă și egumenul.

— Doar vara, sfinția ta, dar parcă erau altfel, soarele nu te bătea în creștet așa cum se întâmplă acum. Dară dumneata?

— Am mai întâlnit un soare atât de arzător atunci când fost-am în pelerinaj la Muntele Sfânt de pe ținuturile Eladei, începu egumenul să-și depene amintirile. Dacă nu ați fost vreodată pe acolo, comise, trebuie să știi că pământul elen este unul aspru și sterp, cât cuprinzi cu ochii este un pământ ars de soare

și plin cu multe pietre. Cam ca și în preajma noastră acum, nici acolo nu ai să vezi prea des arbori înalți și umbroși ori păduri întinse ca pe la noi, nu... Ieandri, măslini, că astora nu le trebuiește multă apă. Nici nu este la fel de mănos ca pământurile de prin părțile noastre, dar acuma na, se descurcă și oamenii lor pe-acolo așa cum pot.

— Bunul Dumnezeu a lăsat pentru fiecare om un loc sub soarele său, luminăția ta, filozofă comisul, fermecat de descrierea făcută de Glicherie. Totuși, oare cum or fi trăind ei pe astfel de călduri, cum or călca pe pământul încins?

— Comise, mi-am adus aminte ce vorbeau unii călugări de la muntele Sfânt. Spuneau că există și oameni care pot păși peste foc fără să se ardă. Unul dintre cei care povestea despre ei chiar fusese în Indiile cele îndepărtate și îi văzuse cum treceau cu tălpile goale prin tăciunii încinși, apoi trecuse să îi vadă cum trăiau, cu unii dintre ei chiar stătuse de vorbă...

De la distanța la care se aflau și prin aerul încins care juca feste vederii și o făcea să perceapă ca printr-un vis întreaga mulțime de oameni, cu zeci de siluete frângându-se, mlădiindu-se și dansând ca într-o scenă ireală, printre toate acele chipuri incerte cei trei drumeți reușiră să zărească un băiețandru

deșirat, purtat pe brațe spre marginea pârâului. Era îmbrăcat doar cu o cămașă ușoară și albă, din in, pe care Glicherie o recunoscu ca fiind cămașa pe care o poartă orice creștin de rit vechi în ziua botezului. Apoi îl văzură pe băiețandru deja îngenuncheat în undele răcoroase ale cursului de apă, cu capul plecat în fața unui bărbat înalt și uscățiv, cu o barbă blondă, pe alocuri încărunțită, crescută până aproape de brâu, îmbrăcat cu o tunică mițoasă, din păr de cămilă, prinsă la mijloc într-o cingătoare din piele.

Bărbosul uscățiv se aplecă spre pârâu și umplu cu apă căușul palmelor, după care i-o turnă băiețandrului pe creștet, udându-i părul și cămașa. *„Pe un astfel de zăduf nu pică deloc rău o baie”,* dădu să zică comisul, dar se opri privindu-l pe egumen, care rămăsese cu ochii pironiți la scena ce se desfășura pe malul apei.

— Și în zilele acelea a venit Ioan Botezătorul și propovăduia în pustia Iudeii, spunându-le lor: *„pocăiți-vă, pentru că s-a apropiat împărăția cerurilor”,* murmură ca pentru sine Glicherie.

— El este acela despre care a grăit proorocul Isaia astfel: *„căci este glasul celui ce strigă în pustie: Pregătiți calea Domnului, drepte faceți cărările Lui”,* continuă diaconul Ioachim versetul pe care îl auzise de la egumen.

— Bănuiesc că înțelegeți ce se întâmplă pe-aici și de ce stau strânși ciorchine oamenii

aceștia lângă albia râului, sfinţiile voastre, nu-i așa? întrebă nedumerit comisul Pavel, coborându-și vocea și aplecându-se către urechea egumenului. Că doar ce-am trecut eu pe-aici dis-de-dimineață și nu țin minte ca sătenii aceia să se fi pregătit de vreo ceremonie dintr-asta. Ba din contră, știu sigur că toți erau ieșiți fie pe ogoarele din preajma curților, strângându-și recolta, fie făcând căpițe de fân pe lângă hambare ori încărcând în căruțe bucatele câmpului, ca să și le ducă înspre gospodării, mă rog dumitale, fiecare după trebuință. Dar știu sigur toate aceste fiindcă eu i-am văzut și mai vreau să spui că oamenii ăia păreau peste măsură de prinși de munca din câmp, că nici vorbă să-i fi auzit vorbind despre vreo ceremonie, paradă ori altceva. Nu, sfinția ta, nici măcar nu semănau cu cei pe care i-am zărit eu de dimineață, aștia par a fi... nu știu, feluriți.

— Comise Pavel, i se adresă Glicherie acestuia, cu glas șopotit, ceea ce vezi acum în fața ochilor dumitale este, nici mai mult nici mai puțin decât momentul în care Domnul nostru a fost botezat, este însuși tabloul botezului, așa cum a fost el zugrăvit de apostoli în Sfânta Scriptură. Iară bărbatul cel cu barbă și cu haina din păr de cămilă nu este altceva decât întruparea sfântului Ioan Botezătorul, așa că avem prilejul de a fi de față

atunci când va apărea și cel care îl întruchipează pe Mântuitorul nostru.

— Cu toate astea, sfinția ta, pe niciunul dintre sătenii pe care i-am zărit dis-de-dimineață pe ogoarele dimprejurul cătunului nu îi regăsesc acum aici, la acest praznic, murmură comisul. Fie că nu mai am mintea întreagă și înseamnează că greșesc când spun astfel de vorbe, însă ăilalți de mai devreme erau îmbrăcați așa, mai fistichiu. Nicidecum nu erau îmbrăcați ca ăștia de pe-aici, înveliți cu cearceafurile astea lungi și albe, prinse la mijloc cu tot felul de curele și bante... plus că ăi de dimineață erau albi și rumeni la față, nu măslinii, smezi și sfrijiți, așa cum văd că sunt oamenii ăștia.

Bărbatul cel înalt și costeliv din mijlocul apei tocmai ce isprăvise cu botezul băiețandrului. Acesta își mărturisise păcatele și se căise pentru ele, iar uscățivul îl iertase pentru toate cele ce le făcuse, despovărându-l de greutate. Se pregătea apoi să treacă la următorul ins care aștepta liniștit pe mal ca să fie chemat, când îl zări în mulțime pe părintele Glicherie.

Egumenul se apropiase îndeajuns de mult de mulțime, dimpreună cu cei doi însoțitori ai săi, amestecându-se printre oameni și căutând un loc de unde putea privi mult mai bine ce se întâmpla.

Uscăciosul se opri din activitate și le făcu oamenilor de pe mal un semn cu palma ridicată, în sensul că ar fi bine să îl aștepte. Apoi, îl țintui pe monah cu privirea și începu să-l strige, în timp ce îi făcea semn cu palma să se apropie:

— Hei, tu! Tu, ăla bătrânul! îl chemă, arătându-l cu degetul. Da, da, întocmai! Haide aici, treci în fața mea! mai adăugă, arătându-i că trebuia să îngenuncheze.

Luat prin surprindere și mirat din cale-afară că fusese băgat în seamă, Glicherie se supuse cu oarecare îndoială voinței uscățivului și porni cu pas sprinten către acesta, vrând parcă să dea uitării anii mulți care îi îngreunaseră mersul. Diaconul Ioachim dădu să îl oprească, temător, însă renunță la idee îndată ce văzu cât de ușor îi devenise părintelui umbletul. Părea că nici nu pune piciorul pe cărarea deschisă în față-i prin mulțimea de oameni strânși acolo, mai ales că în urmă-i nu i se ridica nicio urmă de praf, lăsând nemișcate pietricelele peste care sălta.

În acel moment, lumina soarelui se schimbă, devenind extrem de clară si de strălucitoare, o coloană luminoasă apărută deasupra capului egumenului. Cu toate că devenise orbitoare dintr-odată și toți cei prezenți, care mai întâi se holbaseră nedumeriți la egumen, fuseseră nevoiți să își acopere ochii preț de câteva clipe

ca să nu fie orbiți, totuși au apucat să îl zărească pe părintele Glicherie încadrat de niște raze albe, străluminate, care luaseră forma unei pâlnii. Apoi razele începură să se rotească ametitor una după alta, scânteind tot mai intens și stârnind o volbură atât de strălucitoare încât pricinui celor prezenți tulburarea vederii preț de mai multă vreme.

Și, odată cu vălătucirea razelor acelora, lumina se făcu tot mai puternică, revărsându-se peste chipurile celor prezenți și trecând nestingherită prin trupul monahului. Curând, acesta căpătă o nuanță translucidă, diafană, precum unul dintre acele personajele fantasmagorice ce ne populează visele și care se împrăștie în fuioare de fum la primele ore ale dimineții, alungate de cântatul cocoșilor. Pielea mâinilor, dar și întreg corpul egumenului acoperit de sutană nu se mai opuneau luminii, ci deveniseră una cu ea, acum fiind pe de-a-ntregul transparente, lăsând lumina să treacă prin el fără nicio oprelițe, filtrând-o și împrăștiind-o.

Atât diaconul Ioachim și comisul Pavel, dimpreună cu mulțimea prezentă pe malul apei, îl putură vedea apoi pe Glicherie purtat înspre pârâu de acel con de lumină, care continua să îl învăluie și care părea să-l călăuzească, copiindu-i mișcările și protejându-l ca o mantie. Iară însoțirea asta ireală dintre

lumină și om li se păru tuturor că durează o veșnicie. Un vuiet mare, care venea de undeva de sus, se făcu atunci auzit, si toti oamenii își ridicară brațele și-și astupară urechile. Apoi li se mai păru că văd, ca printr-un vis, cum cerul parcă se deschide și vârtejul care cobora de-acolo devenea tot mai strălucitor și se mărea, își tot mărea volumul, până ce ajunsese aproape să îi cuprindă și pe ei. Ar fi dorit să fugă, să părăsească acel loc, dar simțeau cum picioarele nu îi ascultă și cum mintea le spunea să rămână acolo.

Înainte ca toți cei prezenți să-și piardă simțirile, mai apucară să vadă ca prin vis cum părintele Glicherie își descalță sandalele și pășește peste apă, fără ca nicio picătură să îl atingă până în dreptul uscătivului, privindu-l intens. Îi trezi la realitate însă glasul puternic al bărbatului care se afla în mijlocul pârâului și în fața căruia Glicherie sta îngenuncheat:

— De ani buni am tot spus tuturor celor care au urechi ca să audă și v-am arătat semnele tuturor celor care au ochi să vadă! tuna vocea bărbatului, în așa fel încât să se facă auzit de toți cei care asistau la procesiune, în timp ce mătura cu mâna vălătucii imponderabili de lumină care-l înconjuraseră până atunci pe egumen.

După care ridică ambele brațe spre cer, declamând cu o voce răsunătoare:

— Eu, Ioan, vă botez cu apa Iordanului întru pocăință! Dară Cel care vine după mine este mult mai puternic decât mine, fiindcă asupră-i s-a pogorât lumina Domnului, dăruindu-L cu înțelepciune; și Lui nu-I sunt vrednic nici măcar să-I port încălțările. Acesta din urmă nu vă va boteza doar cu apă, ci împreună cu Duhul Sfânt și cu foc, așa cum fost-a proorocit în cărțile cele sfinte și cum a venit acum vremea să se îndeplinească!

Mulțimea strânsă în jurul lui Ioan s-a holbat atunci, când la părintele Glicherie, când la Botezător, începând apoi să șușotească între ei și să-și dea coate, plini de mirare. Egumenul vru să îngenuncheze în fața celui ce își spusese Ioan, precum o făcuse băietandrul de dinaintea sa, însă acesta l-a oprit îndată printr-un gest energic.

— Dar așa ceva nu este cu putință! strigă Ioan. Nu Tu trebuie să îngenunchezi în fața mea, ci eu am trebuință de a fi iertat de păcate și de aceea mă voi pleca înaintea Ta, a celui fără de păcat înaintea Domnului.

— Fă ceea ce trebuie făcut, Botezătorule, îi ceru pe un ton ferm Glicherie.

— Căci nu eu trebuie să-L dezleg de păcate pe cel fără păcat în fața Domnului Dumnezeu! Ci ca să se împlinească scrisa, adevăr spun vouă că El a primit botez din partea înaintașului său!

Și spunând acestea, s-a aplecat și a luat câțiva stropi de apă în mâini, pe care apoi i le-a vărsat egumenului pe creștet. Apoi a mai luat încă o dată apă în palme și a repetat procedeul. Ca de nicăieri, dinspre cerul dogoritor al amiezii apăru atunci un porumbel care dădu de două ori ocol mulțimii, înainte de a se așeza pentru câteva clipe chiar pe creștetul egumenului.

— Iată cum se pogoară duhul lui Dumnezeu asupra Fiului Său, strigă Ioan către mulțimea curioasă care se bulucea înspre ei ca să-i vadă îndeaproape, speriind pasărea ce-și luă imediat zborul și dispăru în înaltul cerului dogoritor.

Ioan se aplecă spre pârâu și luă pentru a treia oară apă în căușul palmelor, după care o deșertă toată peste capul preotului.

— Iată și mielul Domnului, a strigat atunci Ioan, deschizându-și iarăși brațele larg spre mulțime. Faceți loc, să treacă mielul Domnului, faceți loc!

Egumenul vru să îi apuce mâna, cu o atitudine plină de smerenie, însă Ioan și-o feri, trăgându-și-o spre sine și făcând semn următorului ins să se apropie. După ce îi săvârși taina botezului și acestuia, dar și câtorva copii mai mult târâți cu forța de către părinți, aduse la cunoștiință mulțimii că misia sa pe ziua respectivă luase sfârșit și că, obosit fiind, se va retrage la odihnă până a doua zi.

Oamenii din mulțime, chiar dacă începuseră să se rărească, totuși nu se dădeau îndepărtați prea lesne și continuau să îl privească pe egumen cu curiozitate, șușotind între ei pe voci scăzute, ca într-o mare taină. Abia după ce Ioan le făcu semn că pot pleca și ieși din apa pârâului începură să se retragă unul câte unul și să apuce drumul către orașul prăfuit ale cărui case abia se zăreau, povestind aprins despre ceea ce văzuseră. În acest timp, Ioan veni alături de Glicherie și se așeză pe o piatră mai înaltă, care îi permitea să aibă o vedere mai largă asupra zonei. Pe măsură ce oamenii se îndreptau către orășelul din apropiere, diaconul Ioachim împreună cu comisul Pavel se apropiară de cei doi, venind pe undeva prin spatele lor.

— Sfinția Ta, rosti Ioachim într-un suflet. Satul... știi, satul acela unde sfinția voastră voia să ajungem și pe care l-am căutat îndelung... cătunul pentru care am sosit aici...

— Așa, părinte Ioachim, ia spune-ne, ce s-a întâmplat cu satul? rosti Glicherie, întorcându-se către el cu o vioiciune pe care diaconul nu o mai cunoscuse până atunci.

— A dispărut, de aici nu se mai vede nimic, nu... spuse repede diaconul și amuți apoi de uimire, nemaiputând rosti niciun alt cuvânt atunci când în față i s-a arătat noua înfățișare a egumenului.

Chipul acestuia se schimbase, ridurile îi dispăruseră, iar pielea feții era întinsă și tânără, ca și când un burete ar fi șters dintr-odată orice urmă a trecerii anilor. Barba colilie care îi ajungea până la piept i se înnegrise și se scurtase, iar părul, pe care îl știa rărit de vreme și albit de neplăcerile pe care părintele le îndurase, pe neașteptate se îndesise, devenind negru și lucios ca pana corbului, dând impresia că în fața sa se află un bărbat abia trecut de treizeci de ani.

— Părinte, rosti Ioachim cu glas tremurând, dar acum ești schimbat... văz că părul ți-este negru, sfinția-ta. Și parcă trupul ți-e mai zvelt, nu mai pare la fel de gros ori întristat de trecerea anilor. Ce s-a întâmplat oare aici?

— Aici s-a petrecut taina botezului, care este una din tainele credinței noastre și ale cărei taine doar unul Dumnezeul nostru o cunoaște, îi răspunse din apropiere Ioan, cu glas povățuitor.

— Iaca, diacone, cum neștiute de nimeni sunt căile Lui, veni să îl completeze Glicherie. Iluminarea care mi s-a ivit aici mi-a spus că botezul nu înseamnă doar o ușă prin care necreștinul intră în sfânta Biserică, părinte diacon, ci mai mult iertăciunea firii și a păcatului strămoșesc. Prin botez orice om primește dreptul de a renaște, are parte de o viață nouă și este însuflețit cu duhul sfânt,

singurul care îi poate da puterea de a umbla prin lume, însoțit de focul cu care să aprindă veșnic în trup taina vieții creștine.

— Împreunarea divinității cu materia renaște omul, mai spuse Ioan. Apa botezului nu înseamnă doar curățenia trupească la care suntem obligați de legea omului, ci și felul prin care lucrează duhul sfânt întru curățirea spirituală a păcatelor sale, purificându-l și ajutând astfel la renaștere. Este modul în care ni se arată nouă divinitatea, pe care o și găsim pretutindeni, în lucrurile mișcătoare și cele fără de viață, precum și în toate ființele.

— Mă tem că lucrurile de care vorbești dumneata îmi depășesc puterea înțelegerii, Botezătorule, mărturisi spășit Ioachim.

— Un bob zăbavă, părinte diacon, interveni egumenul. Hai să te lămuresc despre cum stă povestea asta cu timpul pe care ți-a spus-o Botezătorul mai devreme. Cunoști oare că noi, înalții prelați, în perioadele de meditație, cugetăm adânc la faptul că în astă lume nu toate dările de seamă despre care ni s-a adus la cunoștință sunt așa cum ar trebui să fie. Cunoaștem oare că tot ceea ce este bun ne stă în preajmă de fiecare dată? Sau că esența fiecărei naturi este scopul renașterii sale din propriile rădăcini? Cunoaștem și suntem de acord cu asta. Ei bine, prin renaștere, prin regenerare, înțelegem că în locul vechiului leat

apare unul nou, care va duce mai departe moștenirea și știința celui vechi. Iaca, în felul acesta pentru natură timpul nici nu mai contează.

— Într-adevăr, așa este, sfinția ta, aprobă diaconul.

— De aceea, ușor, trupul ni se îmbolnăvește și moare; de ce? Nu cumva pentru că suntem lipsiți de rădăcini, adică de mijloacele cu care însăși natura se poate vindeca? Timpul, pe măsura trecerii sale, adâncește boala trupului și îl macină continuu. Abia atunci când omul, în integritatea lui, va cunoaște cum să aibă rădăcini și prinzându-le va putea atinge fericirea, din acel moment putem spune că timpul va înceta să mai existe, întrucât nu va mai fi nevoie de el. Pentru că fericirea unei clipe o poate face pe aceasta să devină eternă, intrând în neuitare.

— Și atunci ce se va întâmpla cu timpul, sfinția ta, unde va fi el, cum va mai curge? Va fi el ascuns undeva, în vreun anume fel?

— Nu se va ascunde nicăieri timpul, părinte, îi răspunse Ioan, pentru că timpul nu este un obiect sau un lucru, ci un gând care reflectă realitatea. Este un Cuvânt, dacă vrei. Cuvântul acesta se va stinge din mintea omului atunci când el va atinge fericirea supremă, va dispărea total și abia atunci clipa va deveni eternă. Fiindcă omul e nefericit doar pentru că

nu știe că poate fi fericit, nu știe că viața este cel mai prețios dar al divinității și doar pentru atâta lucru ar trebui să fie fericit. Este cel dintâi și mai prețios dar pe care îl dă Dumnezeu omului. Cel care izbutește să afle că trăiește și că avuția sa cea mai de preț este timpul ce i-a fost rămas de la Dumnezeu, acela este un om fericit; atâta vreme cât nu știe că este fericit, atunci pentru tot acest timp el va fi nefericit.

Și zicând acestea, se ridică de pe piatra pe care stătuse până în acel moment, cu o privire mândră și scânteietoare, ca și cum ideea pe care o exprimase mai devreme reprezenta o victorie personală.

Înalt și falnic precum bradul din pădurile Rarăului, se ridică lângă el și egumenul Glicherie, pregătindu-se amândoi să iasă în întâmpinarea unui grup de câțiva oameni cu bărbi proeminente, îmbrăcați în niște straie albe, lungi, ce ședeau prinse la mijloc cu șnururi din piele, grup ce apucase să se desprindă din mulțime și să se apropie de dânșii.

— Iacă, au început să îți sosească și primii învățăcei, Emanuel, glăsui Ioan zâmbind. Ba încă au ajuns destul de repede; ceea ce înseamnă că a venit neîndoios și timpul plecării tale. Să știi că dacă vestea apariției divine la taina botezului din apa Iordanului a ajuns în

Ierusalim, la palatele lui Irod, atunci de bună-seamă că vestea asta și-a găsit calea și spre urechile regelui.

— Dar e prea curând, prea timpuriu pentru așa ceva, murmură Glicherie, arătând apoi în zare: fără tăgadă că a ajuns, altfel ce-ar putea însemna acel mare nor de praf de la marginea orașului, care se grăbește spre noi?

— Eh, gura lumii este slobodă prin astfel de locuri și cuvântul aleargă mai repede decât calul. Fii pe pace, Emanuel, și mergi spre pădurea de măslini din spatele dealurilor de unde izvorăște această apă. Ia înapoi drumul ce te-a adus aice, iară eu voi sta aici și îi voi întâmpina.

Și apoi rosti cu voce tare, cât să se facă auzit de grupul de bărboși care ajunseseră lângă ei și care îi așteptau stingheri, arătând spre Glicherie:

— Plecați-vă capetele în fața Lui, căci El acela este, despre care au scris Cărțile Sfinte că va veni! El este învățătorul pe care voi îl așteptați.

— Te credem pe tine fiindcă te cunoaștem, doar ne-ai botezat pruncii și ne-ai pregătit vestindu-ne sosirea Lui neîntârziată, spuse după o mică pauză unul dintre ei. Dar cum ne poate dovedi El cine este cu adevărat, pentru ca noi să-L urmăm?

Ioan zâmbi atunci și îi făcu semn să se apropie.

— Tu trebuie să fii Toma din Didyma, nu-i așa?

— Întocmai, Botezătorule, eu sunt acela, îi răspunse omul.

— Ia adă-mi tu plosca pe care văd că o ții atârnată la cingătoare, îi ceru el.

— Ți-o dau cu drag, mai ales că-i sleită, îi spuse, scoțându-și buclia de la brâu si întinzându-i-o. Arșiță marea fost astăzi, parcă s-au deschis cerurile și au lăsat să curgă peste noi căldura.

Ioan luă atunci obiectul din mâinile lui Toma, îl flutură puțin să se convingă că înăuntrul acestuia nu se mai afla nicio picătură de apă, apoi îi înșurubă dopul și i-o întinse lui Glicherie.

— Ce să fac cu ea? întrebă egumenul.

— Întoarce-o cu gura în jos și apoi scoate-i dopul, îl sfătui Ioan.

Acesta se supuse și dintr-odată din plosca secată începu să curgă fără oprire o apă limpede și rece ca a unui izvor de munte, sub privirile uimite ale celorlalți.

— Acum credem tot ce ne-ai spus despre sosirea Lui, rosti Toma luându-și înapoi mulțumit plosca și deșertându-i însetat conținutul pe gât. Doar El poate să ne fie învățătorul despre care ne-au vorbit proorocii, și despre care spun Cărțile Sfinte că va sosi.

Niciunul n-ar fi putut face atât de repede o astfel de minune, decât dacă este Fiul Omului.

Glicherie se aplecă spre Ioan și îi șopti spre ureche:

— Poate că ar fi trebuit să pornesc prin deșert acum, și asta fără niciun însoțitor. Doar eu, umil, împreună cu o desagă pe umăr, pe care să îmi rezem capul peste noapte...

— Și eu m-aș fi așteptat ca învățătorul nostru să sosească singur la taina botezului Său, rosti Ioan. Dar, fiindcă tot vorbeai despre o desagă, așteaptă-mă aici puțin, am ceva pentru Tine.

Și dispăru pentru câteva clipe după un tufiș din apropiere, după care se întoarse purtând pe umăr o traistă din piele de capră. În acest răstimp, grupul apostolilor se apropiase suficient de mult de ei, iar acum căutau să se așeze pe pietrele din preajmă, iar unii dintre ei chiar pe malul apei, privind nedumeriți către diaconul Ioachim și comisul Pavel...

— Poftim, Învățătorule, de acum această desagă îți aparține. Ai aici toate cele de trebuință pentru a cuprinde mai bine învățăturile tuturor înțelepților care au trăit cu mult înaintea noastră, învățături scrise pe papirusuri și piei de animale; la fel, ai acolo și câteva fructe și apă pentru drumul prin arșiță, care va fi anevoios. Ia-ți și apostolii cu tine, ei sunt cei care te vor urma cu credință peste tot și te vor

ajuta să îți faci cunoscute învățăturile către ceilalți, purtându-ți cuvântul mai departe.

Glicherie se ridică și își petrecu desaga peste umăr, cu un gest hotărât.

— Nu trebuiește decât să parcurgi conținutul omiliilor ce Ți le-am dat, nu să te și învoiesti cu ele, întrucât au fost scrise demult, încă din vremea de dinaintea profeților, mai adăugă Ioan, cu un oftat de ușurare.

Apoi se ridică de pe piatră, își scutură energic haina din păr de cămilă cu care era îmbrăcat și adăugă, ca de încheiere:

— Și cu asta am isprăvit, Învățătorule; mergeți, așadar, cu toții înspre pădurea aceea de pe Dealul Măslinilor, pe care o vedeți de-aicea. De acolo, în cel mult două zile o să fii în Nazareth. Eu voi rămâne aici ca să îi întâmpin cum se cuvine pe oamenii lui Irod, să îi fac să își ocupe timpul cu mine și să îți dăruiesc Ție suficient răgaz cât îți va fi necesar să te faci nevăzut... După ce urgia acestora va trece, vă voi ajunge negreșit din urmă.

Egumenul dădu atunci din cap în semn de rămas-bun, după care, însoțit de diaconul Ioachim și de comisul Pavel, apucă voinicește în piept malul pârâului, pentru ca apoi să se îndrepte cu pas mare spre dealul ce i-l arătase Botezătorul. Tot la pas săltat porniră după el și apostolii, având însă grijă, totuși, să nu se apropie prea mult, arătându-i prin asta

respectul pe care i-l purtau. *„Aprig trebuie să mai fi fost sfinția sa la tinerețe”,* își spuse Ioachim în barbă, înciudat, încercând în zadar să țină pasul cu egumenul.

Capitolul 4

Pădurea în care intraseră nu aducea deloc cu aceea pe care o părăsiseră cu câteva ceasuri în urmă, când coborâseră în valea unde găsiseră adăpostit sătucul. Aici era o adunătură de pomi piperniciți și crescuți rari, depărtați unul de altul, cu niște frunze înguste și pe care Glicherie îi recunoscu ca fiind măslini. Pomii crescuseră într-un sol ars de soare și fărâmicios, însă acopereau un deal destul de mare și țineau ceva umbră călătorilor care treceau pe potecile sinuoase ce străbăteau păduricea.

Printre acești copaci mititei și tineri se ițea o iarbă pălită și arsă de căldură, ce încerca fără mult succes să acopere o suprafață cât mai mare din pământul arid pe care creștea. Ici și colo, câteva tufișuri uscate, pline cu ghimpi și cu fructe mici, de culoare roșiatică, luaseră locul desișurilor stufoase cu frunze mari, late, colorate într-un verde închis, desișuri care se întindeau și se cățărau pe copacii dimprejur, umbrind un pământ veșnic jilav și acoperit de rămurele și frunze căzute. În câteva locuri, printre aceste desișuri palide se mai ivea câte un arbore ce-și întindea spre cer ramurile

dezlânate, pe brațele cărora creșteau niște frunze ca niște ace prelungi și lipsite de vlagă, și care astfel încerca să aducă pământului puțină umbră, ferindu-l de arșița înăbușitoare.

Glicherie și însoțitorii săi intraseră de-a binelea în pădure, fără a se îndepărta însă prea mult de malul apei. Egumenul își găsi drumul fără să fie prea mult preocupat de acest lucru, întrucât gândurile sale erau îndreptate în cu totul altă parte. Când se dezmetici, privi mirat în jurul său, surprins să se pomenească în mijlocul umbrelor alungite ale copacilor, dar și mai surprins să remarce că după o zi întreagă în care soarele stătuse nemișcat pe cer, după-amiaza începuse, într-un final, să-și intre în drepturi.

Făcură ochii roată și constatară destul de mulțumiți că de jur-împrejurul lor nu vedeau nici țipenie de om. Nimeni altcineva în afară de ei; doar piruitul grăbit al unei păsări săgeta câteodată aerul cald, completând freamătul dat de zumzăitul muștelor și de susurul unui izvor nu prea îndepărtat de locul unde se opriseră, și care picura sârguincios în curgerea sa înceată spre pârâul din vale.

— Părinte egumen, zise diaconul Ioachim din spatele acestuia, respirând cu greu după efortul depus, umblăm întins de mai bine de două ceasuri, iar după socoata mea cred că ar fi binevenit să ne oprim puțin și să ne hodinim.

Acum, că am ajuns acolo unde ne-a sfătuit Botezătorul să mergem, nu am face mai bine să îl așteptăm aici?

— Neîndoios că așa vom face, diacone, răspunse Glicherie și se opri, făcându-le semn și celorlalți să stea și să se așeze acolo unde fiecare dintre ei va dori.

Însuși egumenul își căută un copac umbros, spre bucuria sa plin de fructe, sub care poposi. În acel loc își deșertă și conținutul desăgii primite în dar de la Ioan, sub privirile atente ale apostolilor. Câteva legume, mere, o bucată de brânză tare și sărată, o ploscă dolofană plină cu apă, prinsă cu chingi din piele, și trei papirusuri învelite grijuliu în blana unui animal domestic, formau întreg conținutul acesteia. A luat papirusurile și le-a desfăcut, aruncându-și o privire rapidă peste ele, după care apucă unul dintre ele și se apucă să îl citească cu o atenție sporită și cu ochii plini de mirare.

— Părinte, iertăciune, dară voiam să te întreb ceva, rosti comisul Pavel de sub umbra unui copac învecinat. Oare care este taina întregii noastre peregrinări până la păduricea asta, căci locurile lăsate în urmă de mine, dis-de-dimineață, nu seamănă deloc cu cele pe care le-am găsit în astă amiază? Oare o fi vreo cimilitură, cumva, ori să fie altceva ce depășește puterea noastră de înțelegere? Sau oare nu am mai fi pe pământurile noastre?

— Nu este nicio cimilitură, comise, îi răspunse egumenul, continuând să citească cu poftă. Am ajuns la locul unde Domnul a hotărât dinainte să fim, întrucât prin noi vrea să își desăvârșească lucrarea, oricare a fi aceasta. Și poate că facem parte din planul Său, pe care îl vom afla în curând.

— Atunci cum se face, părinte egumen, nu se lăsă comisul, că am ajuns să fim parte dintr-un vârtej de întâmplări pe care mintea mea nu îl mai poate pătrunde și în care sfinția ta ești luat drept Mântuitorul? Nu cumva am nimerit cu toții în altă parte de lume, care nu este a noastră și din care trebuie să ne luăm tălpășița neîntârziat, până nu ne înghite și ne pierdem întrînsa pentru totdeauna? Până la urmă, am încetat ori ba să mai umblăm după satul pentru care am bătut tot drumul aista până-ncoace?

— Nu am încetat, comise, fiindcă de acum înainte nu mai este vorba despre satul acelor oameni. Am găsit mai mult decât ceea ce căutam, am găsit locul unde toți trebuie să ne întoarcem și să aflăm care ne este drumul către adevărata credință.

— Până să aflăm care ne este drumul către adevărata credință, sfinția ta, eu înclin să îmi fie teamă mai degrabă de ziua de mâine și de ceea ce urmează să se întâmple de atunci încolo, continuă comisul. Nu știu dacă mai

există cale de întoarcere la casele noastre, căci odată ce oamenii lumii ăsteia te-au vârât în pielea Mântuitorului și te-au asemuit Lui, nu există decât un singur fel de a scăpa de acolo, pe care sfinția ta trebuie să îl cunoști mai bine decât unul ca mine: răstignirea. Nu am nicio îndoială că asta va fi calea pe care luminăția ta va trebui s-o parcurgi, iar noi să îți fim alături fără crâcnire.

Privirea egumenului se înnegură atunci și fața îi căpătă o paloare bruscă, înlocuindu-i rumeneala din obraji pe care o prinsese după marșul forțat până în pădurice. Privi îndelungat în zare, fără a încerca deloc să îi răspundă comisului. Sau nu în clipele alea. Știa că Pavel avea dreptate și că destinul său, la fel ca și al Mântuitorului pe care îl întruchipa și în care simțea tot mai mult că se regăsea, nu va putea fi schimbat. Însă toată această succesiune de evenimente enigmatice care îi răsturnase în întregime învățăturile pe care le aflase din Cartea de Căpătâi despre viața Fiului Domnului, îl făceau să creadă că povestea în care fusese prins fără de voia sa se deosebește categoric de cea pe care o învățase.

— Cunosc toate astea, comise, rosti el într-un târziu, după o perioadă de cugetare. Mi-ar fi plăcut să știu și de ce M-a ales El pe mine să îi țin locul, însă voiesc a-ți face o mărturisire: întâmplarea fericită de a trăi o asemenea clipă,

fie ea vremelnică, este tot ceea ce își poate dori în această viață orice vrednic supus al Domnului. Iisus nu a lăsat nimic scris în urma sa, ceea ce înseamnă că pot îndrepta defectele făcute de-a lungul a optsprezece secole. Mai înseamnă că pot transmite apostolilor mei o biserică perfectă, fără lipsuri, așa cum am început să o cunosc și să o interpretez după ce toată viața mi-am petrecut-o studiind evangheliile, dogmele și cărțile bisericești. Că pot să îi învăț pe cei ce vor veni după noi cum să gândească și cum să fie liberi, în așa fel cum niciunul dintre ei nu își închipuie că ar putea fi. Le mai pot arăta ceea ce ochiul nu a văzut încă și le pot spune ceea ce urechea nu a auzit, le voi hrăni mintea și închipuirea așa încât să-și găsească răspunsurile în interiorul fiecăruia. Îi pot învăța ce înseamnă să îți iubești aproapele și cum poți să faci din asta un cântec de iubire închinat Omului și Vieții. Pot să fac toate astea de acum încolo, și chiar mai mult de-atâta, comise, mă înțelegi tu oare?

— *„Caută și vei găsi”,* murmură Ioachim îngândurat.

— Exact, diacone, foarte bine ai găsit principiul, îl aprobă Glicherie, întinzând mâna spre el ca și când ar fi fost un dascăl ce ar vrut să își dea drept exemplu un cirac sârguincios. Și iată ce spune aici, în cartea confesiunilor, însuși profetul Isaia: *„În pustiu gătiți calea*

Domnului și drepte faceți în loc neumblat cărările Dumnezeului nostru”. Dreptu-i că am cercetat mai bine, în clipele iluminării, și cred că aici Isaia face vorbire de locurile neumblate aflate numai în mintea omului, în niciun caz cărările neumblate de peste munți ori de prin păduri, așa cum le cunoaștem noi înțelesul. Se știe că pe Domnul trebuie să îl ai în minte și să îl porți cu tine în suflet, iar pustiul la care se referă profetul nu poate fi altceva decât necunoașterea, *yani,* mintea omului. Căci mintea care nu a aflat și nu și-a mărturisit sieși Adevărul este o minte pustiită ca un deșert. Iar despre cum se poate ajunge la cunoașterea de sine eu însumi trag nădejde că s-or fi găsind lămuriri printre celelalte catastife cu care Ioan ne-a burdușit dăsaga.

Ioachim respiră adânc, trase aer în piept și spuse îngândurat:

— Atunci, dacă această a doua carte a lui Isaia, din care buchisești sfinția ta, ai găsit-o în desaga primită în dar de la Ioan Botezătorul, atunci nu cumva o fi existând vreo legătură între el și proorocirile din vechiul Testament? Cum ar veni, nu cumva temelia predicilor creștine pe care le-am auzit aici, la Botezător, și pe care noi le cunoșteam, de altminteri, și din cărțile mănăstirilor noastre, nu cumva temeiul acestora este mai vechi? Adică, ce vreau eu să spun, este posibil ca Botezătorul

Ioan să se fi inspirat în mărturisirile sale din părerile și noțiunile pe care le putem găsi în cărțile acestea?

— Nici nu încape îndoială că Ioan este un om instruit, care și-a însușit o mare parte din învățăturile pe care le propovăduiește acum din Vechiul Testament; poate chiar din cartea lui Isaia, cum spui dumneata, diacone Ioachim. Însă eu nu cred că seva înțelepciunii sale i se trage doar din această carte, ori din celelate două pe care le-am găsit aici și pe care nu am apucat a le cerceta. Învățăturile sale pot veni și din alte părți, își pot avea alte obârșii, despre care noi nu putem nimic a cunoaște; de bună seamă că acestora numai Botezătorul le poate ști taina.

— Atunci, nu cumva asta ar fi o dovadă că Botezătorul a voit să îi strângă la un loc pe toți iudeii, să fie mai aproape de Dumnezeul tuturor prin pocăință? Nu cumva a voit el să unească în întregime toate triburile Israelului, vorbind despre o unire în credință a tuturor popoarelor iudaice, tocmai pentru că unite ar fi putut deveni o forță demnă de luat în seamă de Imperiul Roman, capabile să poată purta lupte pentru izbăvire? Oare ce a vrut el să spună prin îndemnuri precum *„cei întorși se vor converti întru dreptate și vor da mărire lui Dumnezeu”*?. Că altă înțelegere nu am la întrebarea de ce a fost acceptat printre preoții

sinagogilor, împărtășindu-i-se din învățăturile lor, știind astfel că prin puterea cuvântului său va putea convinge foarte mulți oameni să i se alăture.

— Lucrarea Domnului se poate face oriunde și prin oricine. Nu noi trebuie să ne alegem pe cel care face lucrarea Lui, ci chiar El își alege persoana potrivită. Iar ca să duci cuvântul scris mai departe trebuie să îl cunoști îndeaproape, să îl trăiești, rosti egumenul, și făcu o pauză ceva mai lungă, ocazie cu care mai parcurse câteva rânduri de pe papirusul pe care îl desfăcuse.

Trecură astfel ore bune de când stăteau tolăniți și discutau la umbra arborilor și tufișurilor pădurii, iar căldura zilei se domolise. Soarele începea să dea semne că se pregătește să se apropie de scăpătat, lăsându-și locul pe cer stelelor înserării.

Merseseră întins și parcurseseră o distanță apreciabilă de la pârâul unde se săvârșise taina botezului, așa încât în aceste ore, la amurgul zilei, nu mai reușeau să zărească nici măcar orășelul ale cărui case le văzuseră de pe malul apei, cu atât mai puțin vreo urmă a acelui nor de praf care îi determinaseră să plece spre ascunzătoarea aceasta. Au privit spre apus: peisajul pe care îl lăsaseră în urmă se schimbase iarăși. Dincolo de linia orizontului apăruseră câțiva norișori cu forme arcuite, ca

un fel de bolte ale unor construcții îndepărtate, crescute pe umerii aerului cald ridicat dinspre pământul încins.

— Vezi acuma cum stă treaba pe-aici, diacone, zise Glicherie cu voce joasă și calmă, privind în depărtare. Acolo, la râu, atuncea când Botezătorul mi-a strigat să viu spre dânsul, am simțit dintr-odată că primesc de la el nu doar botezul, ci și binecuvântarea și acea iluminare divină pe care o obține orice creștin în momentul când devine una cu Tatăl și cu Spiritul Sfânt. În clipa aceea, dintr-odată, cugetul parcă mi s-a luminat, iar în interior ochii mi s-au deschis în alt fel asupra lumii, ca și când m-aș fi trezit dintr-un somn prelungit în care nu zăream nimic din lumea reală, ci doar fantasme. Ei bine, din acea vreme am început să Văd; și de atunci am început să simt altfel lumea, oamenii, copacii și animalele, precum și toate cele înconjurătoare, de parcă avusesem un văl pe ochi și acesta îmi fusese înlăturat; apoi am început să simt energia și nimbul fiecăruia dintre cei prezenți în acel moment la taina botezului, în timp ce o voce mi s-a adresat vreme de vreun ceas în interiorul minții mele, făcându-mă să înțeleg cine suntem noi și de ce suntem aici. Spunea că nu am sosit aici ca să aducem conștiinței acestor oameni lumina învățăturilor Lui, ci ca să îl înțelegem și să îl cunoaștem la rându-ne așa

cum trebuie, fiindcă doar astfel ne putem purifica cugetul și împărtăși calea cea dreaptă celor care nu-L pot vedea ori auzi. Și atunci te întreb eu, diacone, oare cum altfel s-ar putea duce această fericită povară a cunoașterii și transmiterii ecumenice dacă nu o trăiești cu toată ființa ta?

— Dar cum vine asta, părinte?

— Diacone Ioachim, pare treaba că mai ai mult ca să percepi lumea așe cum trebuiește ea înțeleasă. Pentru că astfel de lucruri se fac cu ajutorul simțurilor și al gândirii, printr-o nemijlocită cooperare între cele două esențiale, dintre subiect și obiect, dintre conștiință și lumea exterioară.

Egumenul făcu o pauză, privindu-l pe învățăcelul său cu îngăduință. *„Prea multă liturghie i-a intrat în cap, își spuse, și bietul de el nu va apuca să cunoască lumea de dincolo de zidurile mănăstirii în care îl va sluji pe bunul Dumnezeu.”*

— Haide dară să o luăm cu începutul, părinte. Așaaa... acum spune-mi, rogu-te, cine anume crezi că suntem noi?

— Noi suntem umilii slujitori ai Domnului, sfinția ta.

— Da, dar nu ai înțeles sensul întrebării mele, dragul meu învățăcel. Noi, ca oameni, cine suntem?

— Nu înțeleg ce vrea să spună sfinția ta, dară știu că noi, călugării, suntem cei care trebuie să ducem la îndeplinire voința Domnului pe Pământ. Aceasta este menirea noastră și suntem pregătiți să ne dăm viața întru biruința și împlinirea vrerii Sale.

— Însă nu la explicarea asta făceam vorbire, părinte Ioachim. Noi, oamenii, nu suntem altceva decât o concentrație cosmică a tuturor gândurilor clare ale lumii. Și nu doar oamenii, ci și restul ființelor ce ne înconjoară. Trebuie să știi că această concentrare există în fiecare dintre ființele vii de pe pământ, de la melcul ce se-ascunde în casa ce și-o duce în spate, până la lupul care pândește turma de mioare, așteptând clipa prielnică. De bună seamă, cu cât acea ființă vie este mai evoluată, cu atât cantitatea de conștiență pe care ea o are în sine sporește, devine mai mare. Și, astfel, această limpezime în gândire a unui grup tot mai mare de oameni, cu cât crește mai mult, cu atât neamul ce-o posedă se înalță și el de asemeni, devine mai înțelept, capătă din ce în ce mai mult propria sa conștiință.

— Sfinția-voastră se slujește de cuvinte pe care eu nu le-am deprins încă din învățăturile bisericești pe care le-am cercetat până acum. Cu toate astea, voiesc să cred că încep să înțeleg.

— De bună seamă că înțelegi, zâmbi mândru de el egumenul. Sunt adevăruri buchisite ce fac parte din orice catehism, numai că acestea nu ne atrag întotdeauna atenția, și asta pentru că nu ne învață nimeni cum trebuie să le înțelegem.

Umbrele copacilor se lungiseră tot mai mult peste suprafața pământului pe care stăteau, aducându-i acestuia răcoarea plăcută după care tânjise întreaga zi. Și totuși, ridicați de căldura de peste zi, aburii calzi care pluteau pe deasupra solului făceau ca umbrele înconjurătoare să li se pară drumeților că dansează, împreunându-se una cu cealaltă și încercând să le înșele ochiul. Însă nu au făcut decât să se cufunde în umbrele prelungi ale apusului, fugărindu-se una cu cealaltă și suprapunându-se repetat, până când începură să își unească formele și să capete contururi mai apropiate de cele ale oamenilor.

Și, atunci, la ceasurile înserării, Glicherie a început să le vorbească apostolilor, care, auzindu-l, lăsară orice altă preocupare pe care o aveau în acel moment, pentru ca să se strângă în jurul său și să îl asculte. Le-a spus că întotdeauna este bine să pornească în învățăturile lor de la cunoaștere, *„caută și vei găsi, cercetează și află, bate și ți se va deschide”,* i-a sfătuit, fără a avea însă convingerea că nu va fi răstălmăcit de aceștia.

Știa că în numele Mântuitorului mulți dintre ei vor acționa altfel decât ar fi trebuit ori decât au fost învățați, și că vor trece învățămintele sale prin propria lor conștiință. Încerca să îi facă să vadă dincolo de cele scrise și de cele spuse, așa că le-a cerut să trăiască învățămintele și chiar modul de viață pe care îl propovăduiesc, dar nu reuși decât să stârnească murmure de dezaprobare, ceea ce însemna că viziunea despre credință pe care o avea Glicherie și pe care voia să le-o împărtășească apostolilor săi era diferită de aceea pe care erau ei dispuși să o accepte.

Unul dintre ei îi spuse atunci că a visat o barcă mare, undeva, ancorată pe un țărm, la poalele unui deal stâncos și abrupt, unde mai erau și niște case de pescari construite din pământ, date cu var și acoperite cu stufăriș și cu frunze mari de palmier. Iar din acea corabie au coborât doisprezece inși, dimpreună cu un năvod plin cu pește pe care l-au dat sătenilor. Apoi ei s-au așezat la masă, iar sătenii au adus în fața lor o turmă de oi pentru sacrificiu, și de fiecare dată când jertfeau câte una, spuneau că aceea este un sacrificiu pe care îl fac în numele Lui.

— Pentru că voi sunteți doisprezece, le spuse Glicherie, iar peștele care este adus de pe mare îl veți folosi ca hrană. Pe oriunde veți umbla și veți propovădui cuvântul Domnului și

al Fiului Său, astfel veți hrăni spiritul oamenilor pe care îi veți întâlni peste tot prin perumblările voastre. Dacă veți ști să le arătați, iar ei să poată vedea împărăția Tatălui, oamenii aceștia vor avea grijă să vă ducă mai departe învățăturile. Aveți grijă însă ce aveți să le povestiți, fiindcă acea turmă de oi nu este altceva decât mulțimea celor pe care îi veți pierde, atâta vreme cât învățăturile voastre nu sunt adevărate, nu sunt spuse din inimă și sunt rătăcite de la adevărata credință. De-asta vă spun și eu vouă: trăiți intens învățăturile Mele, pentru că ele sunt cele pe care le veți duce mai departe oamenilor. Și asta pentru că și voi, la rându-vă, le veți putea oferi cu toată puterea inimii și minții împărăția Cerurilor celor care vă vor asculta și vă vor urma. Ridicați-vă vălul de pe ochi și deschideți ochii către lumina cea adevărată, pentru că împărăția Cerurilor este înăuntrul vostru și în afara voastră.

Pentru că soarele apusese demult și împrejurul lor se întunecase de-a binelea, Glicherie se ridică de pe locul unde își ținuse predica, făcându-le semn însoțitorilor că seara s-a încheiat și că el se pregătește de odihnă. Aparent fără nici o tragere de inimă, aceștia s-au săltat și ei, anevoios și au pornit fiecare unde își lăsaseră micuțele bagaje ori traistele cu merinde, discutând între ei și rânduindu-și fiecare culcușul de peste noapte.

Capitolul 5

Cotropit de o neliniște interioară care îi făcea întreg corpul să tremure de emoție, Glicherie s-a trezit imediat după miezul nopții. Se simțea frământat ca și când s-ar fi aflat sub stăpânirea unei reacții de respingere puternice, adormise și fusese bântuit de personajele noi întâlnite într-o zi greu de neînțeles, dar și mai greu de imaginat.

Imaginile trăite încă de dimineață, odată cu plecarea din Hurezi, până seara, când și-a făcut popasul în pădurea de măslini, i se succedară rapid prin minte. Îl chinui mai întâi periplul tuturor prin pădure în căutarea drumeagului înspre satul cel tainic, apoi rememoră binecuvântata întâlnire cu comisul Pavel și ajunse la întinerirea trupească, stare ce nu i se părea a fi aievea. Nu știa pentru câtă vreme o căpătase, dar voia să se bucure de orice clipă de tinerețe până în momentul în care ar fi trebuit să-i plătească prețul.

Cel mai mult însă îl apăsa situația de față, cea în care egumenul s-a văzut pus în fața unui fapt împlinit și de a fi luat drept Mântuitorul unei lumi despre care nu cunoștea mai nimic, însă pe care făcea eforturi să o cunoască. Într-

adevăr, multe din cele ce le văzuse și auzise aici, în lumea cea nouă, începeau să se potrivească cu pasaje pe care le recunoștea din cărțile sfinte. Ori măcar începeau să semene cu faptele și sensurile descrise în evanghelii. Le știa, le citise și le discutase împreună cu înalții dregători bisericești, toate astea în acele vremuri în care încercase să le pătrundă semnificațiile, să le afle sensurile și să le găsească înțelesurile. Până și multe dintre personajele pe care le întâlnise de-a lungul acestei zile obositoare erau acelea despre care studiase în fragedă pruncie, ori sporovăise în cadrul unor ședințe de învățare cu diaconii pe care îi pregătea întru tainele preoției în liniștea mănăstirii Rarăului. Într-adevăr, nu-i erau cu totul necunoscute faptele și întâmplările de peste zi, și cu toatea astea părintele simțea cum îi dă târcoale îngrijorarea și cum aceasta își înfige ghearele-i tot mai ascuțite în inimă, strecurându-i în suflet picăturile de neastâmpăr.

Apoi părintele se trezi zăbovind cu gândurile ceva mai mult asupra semnificațiilor și rostului lucrărilor Domnului pe care le întâlnise în această zi încărcată. Căută o altă zi la fel de plină de însemnătate și realiză că nu mai avusese parte de așa ceva în întreaga sa viață duhovnicească. Așa că mintea sa era îndoită: pe de o parte nu știa dacă ar fi trebuit să se

bucure de cunoștințele căpătate la momentul transcederii sale către calea iluminării, odată cu botezul de care avusese parte, iar pe de altă parte îi era teamă că nu s-ar mai putea bucura prea mult timp de ele, dar numai dacă bănuielile comisului erau întemeiate.

De asemenea, deslușea și egumenul că, pentru toate aceste noi deprinderi trebuia să i se ceară o răsplată, și că atunci când va suna sorocul scadenței va trebui să o achite.

Luând în seamă eventualitatea în care comisul Pavel ar fi avut dreptate: atunci da, egumenul avea puternice motive de îngrijorare: nu peste multă vreme destinul Mântuitorului pe această lume avea să se îndeplinească, și el va sfârși țintuit pe o cruce întocmită în pripă de o calfă neîndemânatecă, cu sângele șiroindu-i din pălmile și tălpile străpunse dureros de câteva piroane din fier, bătute stângaci de vreun soldat amețit de zăpușeala unei noi zile fierbinți. Dar nu atât pentru viața sa îl încerca tulburarea pe părintele Glicherie, ci mai mult pentru primejdia în care s-ar fi aflat însoțitorii săi, diaconul Ioachim și pentru comisul Pavel, după ce el își încredința sufletul în mâinile Domnului. Îi era teamă de eventualitatea unei neizbânzi, se gândea că nu va reuși să se descurce prin această învălmășeală de credință, istorie și realități pe care nu le înțelegea și pe care nu

reușea să le pătrundă cu conștiința, rămânându-i doar să se încreadă în intuiția sa. Și îi mai era teamă că dacă el, Glicherie, nu era în stare să înțeleagă pe deplin această lume încât să se întoarcă la locul unde se despărțiseră de călugărul vizitiu al mănăstirii Hurezilor, dimpreună cu rădvanul mănăstirii Rarăului, oare acești nevinovați tovarăși ai săi de drum ar fi izbândit? Ar fi putut oare să-și afle singuri drumul de înapoiere spre Hurezi? Nu cumva poartă asupra lui inclusiv grija și responsabilitatea vieții acestora, nu doar a neatingerii scopului pentru care ei l-au însoțit?

Și peste toate, numai gândul că în curând avea să fie supus caznelor, pentru ca mai apoi să urmeze răstignirea, îl făcea să se simtă bântuit de o neliniște interioară care îi punea la grea încercare toate învățăturile și pildele pe care voia să le transmită mai departe, făcându-l să devină nesigur pe cunoștințele sale.

Se ridică în capul oaselor sub măslinul unde își așezase culcușul și îi privi emoționat pe ceilalți cum dormeau: unii liniștiți, alții frământându-se în somn, cu genunchii aduși spre piept. Era și ăsta un mod de a trăi somnul, *„cum ar fi să trăiești dormind”,* se gândi el atunci, și i se păru că peste întreaga pădure se lasă o mantie de liniște. Auzise vorbindu-se că toți acei oameni care se agită și se zbuciumă mult în timpul odihnei trupului, fie că se vi-

seează alergând peste câmpiile ori dealurile pe care mintea și le construiește în somn, fie că se visează suferind, fie din cauza unei asupriri nedrepte, fie trudind la o caznă extenuantă; și poate toate aceste lucruri le apar în vise tocmai pentru ca mintea lor să poată fi liniștită a doua zi, când sunt treji.

Egumenul se săltă apoi în picioare, își luă cu el desaga ce o folosise până atunci drept așezământ pentru cap și păși cu mare grijă pe lângă cei din apropierea lui, mergând aproape în vârfurile picioarelor, preocupat ca să nu calce cumva peste vreo ramură ori frunză căzută și să îi trezească. Apoi, după ce ieși din poieniță în care se odihneau aceștia și simți că nu mai poate fi auzit de nimeni, porni cu pas hotărât spre marginea pădurii. Nu trebuia să fie prea departe, înspre coborâre, iar printre copacii destul de rari și înveșmântați într-un frunziș sărăcăcios, părintele putea vedea foarte clar locul de unde arbuștii piperniciți se împuținau, dându-i de veste că după ce va trece de ei va rămâne singur-singurel, numai cu cerul plin de stele drept acoperiș deasupra capului.

Treptat, dar sigur, simți cum teama de singurătate pune stăpânire pe el. Iar această îngrijorare îi dădea o senzație de iritare neplăcută a gurii, care i se uscase și devenise lipsită de salivă, iar buzele începeau să-i crape.

Așa încât, atunci când ieși din pădure, căută pe dată izvorul al cărui susurat îl auzise și mai devreme, pe ziuă, atunci când poposise pe Dealul Măslinilor, alături de însoțitorii săi. Se orientase aproape instinctiv după zgomotul lin și monoton pe care curgerea de apă o făcea. În felul acesta găsi iute pârâul care străbătea pădurice a și își scoase de la brâu plosca, o destupă și o așeză alături. Puse mai întâi un genunchi pe o pietricică teșită, se aplecă și luă în căușul palmelor suficientă apă cât pentru o înghițitură. Era rece apa, și sorbind-o cu poftă simți cum răcoarea ei îi ajunge în stomac și de acolo i se transmite în întreg corpul, învăluindu-l pe de-a-ntregul; nu mai zăbovi apoi nicio clipită și introduse plosca până la fundul pârâiașului, având grijă să îi orienteze gura împotriva curentului, socotind că e mai nimerit să caute locul pe unde șuvoiul de apă este mai puternic.

Se simțea însetat. Poate pentru că ziua îi fusese plină de evenimente la care nu se așteptase, părintele băuse foarte puțină apă. Întâmplările îl luaseră prin surprindere și până seara nici măcar nu apucase să deschidă plosca ce i-o dăruise Botezătorul. Iar acum se simțea secătuit de puteri, îi era și foame și sete. Le vorbise vreme de două sau trei ceasuri învățăceilor și simțise cum gura îi ia foc, iar limba i se strepezește. Nu apucase decât să își

umezească puțin buzele pe gura bucliei, că apa dintr-însa se și terminase.

„Cui nu i-ar fi teamă dacă și-ar cunoaște destinul și ar ști că sfârșitul i-ar fi aproape?” se pomeni vorbind de unul singur Glicherie, stând lângă izvor, privind cum se zbat undele pârâului între malurile ierboase și cum spală pietrele de pe margine. *„Cine nu și-ar dori să capete în dar anii trecuți și să-și retrăiască tinerețea? Cum ar fi ca bătrânețea și bolile să îi dispară ca prin minune dumnezeiască, iară el să pornească în lucrările pe care le are de făcut cu și mai multă vigoare? Și apoi, care-i omul acela ce nu s-ar împotrivi destinului pe care îl cunoaște, dacă ar sta în puterea lui acest lucru? Atâta vreme cât Domnul a cugetat că e bine să nu mă opresc din munca pe care o fac întru cinstirea Lui și mi-a întors îndărăt anii tinereții pe care i l-am închinat, trebuie să Îi îndeplinesc negreșit vrerea.”*

Și, în timp ce vorbea astfel în sinea sa, cugetând la motivele pentru care ar trebui să înfăptuiască lucrarea Domnului și de acum înainte, urmându-i voința, părintele se pomeni fără să își dea seama cum urmărește o rază de lumină a lunii, reflectată jucăuș de undele pârâiașului. O privi întâi de la locul în care o zărise apărând pentru întâia dată și o însoți cu privirea până unde se pierdea ba pe sub pietrele mărunte, ba printre ierburile și

rădăcinile de pe maluri, încercând în tot acest răstimp să îi ghicească jocul peste luciul apei. După o vreme, se opri și scoase plosca din apă, înșurubându-i capacul și continuându-și discuția cu sine.

„Da, părinte, n-are niciun rost să te întorci printre ei și să le fii alături, așteptând să vină ziua de mâine. Uneori, vremurile și faptele nu mai au răbdare și trebuiesc îndeplinite atunci când le este sorocul. De altfel, nici nu mai știu ce ar trebui să le spun discipolilor care au venit aici, după noi, și în sinea mea cred că nici nu sunt făcut pentru asta.”

Se opri puțin ca să-și astâmpere emoțiile. Inspiră adânc și expiră îndelung aerul răcoros al nopții, cu satisfacție, simțind cum i se umplu plămânii. În timp ce în mintea lui se amestecau speranța și hotărârea, își prelungi pentru câteva momente această stare de euforie.

„Ei bine, nu voi face așa... Cunosc, de bună seamă că menirea mea în viață este alta, știu că mi-am închinat întreaga existență numai Domnului și pe El trebuie să Îl slujesc, Lui trebuie să Îi îndeplinesc vrerile și calea, ci nu aspirațiile ori nălucirile unor oameni pe care nu îi cunosc și nici nu știu care le este credința, dacă sunt creștini ori ba... Și îmi doresc să pot trăi mai mult, să mă bucur iarăși de tinerețea trupului. Bătrânețea mă arde prea tare atunci când peste trup se lasă înserarea. În ceea ce îi

privește pe diaconul Ioachim și comisul Pavel..., hm, nu cred că trebuie să mă îngrijorez pentru ei, negreșit se vor descurca, vor găsi ei o cale de întoarcere până la mănăstrirea Hurezilor. Da, sigur, fără nicio îndoială că așa trebuie să fac... Și-apoi, nu pe ei îi așteaptă crucificarea, răstignirea, ci pe mine... Ei bine, da, nu are rost să rămân, trebuie să plec, să părăsesc locul acesta, satul acesta și această întreagă lume. Sunt convins că părintele vizitiu încă ne mai așteaptă cu rădvanul acolo unde l-am lăsat, la marginea satului, înainte de a merge pe cursul apei până la procesiunea aceea. Nu, nu cred să fi plecat părintele, că doară i-am și spus să ne aștepte; acum, desigur că el cunoaște mai bine drumul de întoarcere înspre mănăstirea Hurezilor... Iar eu, amu', nu trebuie decât să urmez cursul râului și, pe dată, în câteva ceasuri, am să ajung la locul unde Ioan îndeplinea taina botezului... Da, știu că mai este și Botezătorul aici, el este cel ce mi-a oferit taina botezului și mi-a redat vioiciunea trupului; însă, probabil că deja a fost prins de oamenii lui Irod necredinciosul, iar acum s-o afla în temniță, dacă nu cumva crudul rege i-a și retezat capul, după cum scrie la Testament. Până la urmă, de ce să mai zăbovesc? Ca să aibă păgânii ăștia de romani pe cine răstigni și batjocori? Nu aș putea suporta rușinea de a fi scuipat de

poporul evreu ori de a fi crucificat între doi tâlhari. Cunoaștem doar că așa are să se întâmple, iar pentru răstignit nu contează de va fi azi ori de va fi mâine; ori poate să fie peste o lună sau peste un an, negreșit însă că ziua aceea va sosi, iar nenorocirea se va produce. Și poate că faptele s-au petrecut mai curând decât stă scris în evanghelii. Care va să zică, trebuie să purced pe neîntârziate la drum, pentru că nu mai este timp de așteptat."

Și îmbărbătându-se astfel, Glicherie se ridică hotărât de lângă izvor, căutând din priviri să vadă încotro curgea apa și măsurând în acest fel cât mai avea de mers până să își afle drumul de întoarcere. Trebuia să plece neîntârziat din acel loc, din acea lume, una peste puterea sa de înțelegere și în care se simțea ca picat de pe lună, după cum îi plăcea deseori să spună cuviosului Eustație Ziditorul de la Probota.

Deși era noapte, lumina aruncată peste natură de luna plină era suficientă pentru ca părintele să zărească, și să nu i se pară deloc îndepărtat, locul prin care își amintea că sosiseră. Îl recunoscuse după trunchiurile de măslini smulși din rădăcini și culcate la pământ cu o furie devastatoare, probabil în urma vreunei furtuni, rămășițe pe care fuseseră nevoiți să le ocolească. Din locul în care se găsea el acum nu mai avea mult de mers, tăia

practic în diagonală un câmp golaș, fără prea multe obstacole, pentru ca apoi să ajungă la drumeagul ce l-ar fi dus, cătinel, până în locul unde avusese loc botezul. Pârâiașul care susura vesel printre stâncile aride se vărsa în matca râului cel mare prin mai multe locuri, așa că părintele se hotărî să îi urmeze cursul și să se orienteze după acela care ducea cel mai departe de pădurice și îl scotea cât mai aproape de măslinii doborâți și, bineînțeles, îl așeza pe drumul de întoarcere spre casă.

— Bine te-am regăsit aici, părinte egumen! auzi atunci în liniștea nopții o voce tăioasă ca o lamă de cuțit, venind din spatele său, un glas ce i se părea că îl mai auzise și altădată.

Glicherie reacționă instinctiv, întorcându-se iute ca fulgerul, cu inima bătându-i să îi spargă pieptul și uluit să audă vocea cuiva în pustietatea nopții. Dinspre liziera pădurii zări alunecând înspre el, peste ierburi, frunze ori vreascuri uscate, o siluetă înaltă, zdravănă, cu o glugă ce-i acoperea apoape în întregime chipul petrecută peste creștet. Mersul îi era atât de tăcut și de ușor încât părea că tălpile nici nu-i ating pământul – cu toate acestea, egumenul putea zări cum tălpile străinului se mișcau continuu ca și când ar fi călcat prundișul, și se liniști – putea spune că după toate ciudățeniile văzute peste zi, o siluetă

care plutea pe deasupra pământului ar fi întregit un tablou de necrezut.

— Îmi pare că a trecut deja o veșnicie de când nu mi s-a mai spus așa, rosti părintele cu o nuanță de nostalgie și regret în glas. Cine ești tu, străinule, și de unde mă cunoști atât de bine încât ai și aflat cum mă cheamă? Fiindcă mie unul nu mi se pare a te cunoaște deloc.

Necunoscutul se apropiase suficient de mult de locul unde Glicherie rămăsese ca și țintuit, pradă surprinderii ce-l cuprinsese, însă a preferat să păstreze față de acesta o distanță suficientă pentru ca egumenul să nu îi poată distinge trăsăturile. Părintele se gândi să ia el inițiativa și să încerce să îl recunoască după ceea ce gluga nu reușise să îi acopere din chip, însă prudența sa îl făcu să nu înainteze și să aștepte de la celălalt un răspuns.

— Nu știu dacă mă cunoști într-adevăr, dară eu o cunosc pre sfinția-ta foarte bine, păru a chicoti celălalt de la înălțimea unui dâmb pe care se oprise, ca să îi pară mai impunător.

— Am bănuiala că vrei să îmi vorbești ascunzându-te în spatele unor cimilituri doar de domnia-ta știute, ori numai de-asta nu am eu vreme acum, adoptă Glicherie un ton ce se dorea ofensat, sperând că astfel va scoate la iveală câteva informații despre cel cu care sta de vorbă.

— Mă gândesc că așa poate părea, dară eu sunt încredințat că sfinția-ta încă mai știe de glumă și o poate dibui acolo unde stă ea dosită, îi răspunse zeflemitor necunoscutul. Am însă convingerea că nu peste multă vreme vei fi încredințat că vorbele mele nu sunt deloc cimilituri.

— Să îmi fie cu iertare, străine, dară nu văd despre ce anume am putea vorbi amândoi, se arătă nedumerit egumenul. Încaltea spui că mă cunoști foarte, deși pe ceste meleaguri și după cum îs eu prefăcut acum, i-ar fi greu oricui să mă recunoască. Și pe bună dreptate! Dar, până una-alta, nu ar fi mai bine să îmi spui dumneata cum se face de mă cunoști? Iaca numa, că tare mă mai mână de la spate păcatul curiozității.

— Să-ți spui drept, părinte egumen, este neîndoios că mi-am mai încrucișat cărările cu ale sfinției-tale prin lumea din care ai sosit și la care voiești să te întorci în noaptea asta.

Glicherie își încruntă fruntea și miji ochii, încercând să pătrundă cu privirea prin gluga care-i ascundea necunoscutului chipul, ca să îi citească adevăratele intenții. Mai ales că, din câte pricepuse până acum, străinul deținea tăinuite în tolbă ceva mai multe lămuriri decât scosese la iveală prin vorba-i dulce și frumos meșteșugită.

— O, da? exclamă mirat Glicherie. Atunci poți să îmi spui cum se face de știi așa de bine că m-am gândit să plec de aici ca să îl caut pe părintele vizitiu și, dimpreună cu dumnealui, să punem rădvanul episcopiei Rarăului pe drumul de întoarcere la mănăstirea Hurezilor? Mai ales că până acum un sfert de ceas chestiunea aceasta nici nu-mi trecuse prin minte, hm?

— După cum am avut cinstea de a-ți spune mai devreme sfinției tale că îți cunosc foarte bine socotințele, la fel de bine nu ar trebui să te surprindă că pot să ghicesc și la ce fapte anume se gândește sfinția ta, ori despre care anume ar avea dorință să le ducă la îndeplinire.

— Cum așa? Că doară nu cumva ai puterea să îmi citești și gândurile? ridică nedumerit din sprâncene egumenul.

— Nu, această îndemânare chiar nu intră în puterile mele, râse cu poftă musafirul cel tainic. Dară am darul de a bănui ce se va întâmpla de acum încolo dacă îți vei abandona tovarășii de drum aici, pe dealul Măslinilor. Și aici voi face vorbire la cei de te-au însoțit până aici și și-au pus în tine întreaga lor încredere și nădejde. Mai mult deatât, părinte egumen, ei cred în tine și se așteaptă ca sfinția ta să le fii lumina călăuzitoare prin hățișurile acestei lumi, pe care ei încă nu o pot pricepe. Poate pentru că unele lucruri sunt mai presus de puterea de

înțelegere a omului obișnuit, așa cum sunt ei, mai ales că nici nu au avut parte de strălu-minarea din timpul botezului, cum s-a întâmplat cu sfinția ta.

— Nici nu știi câte am văzut și câte am cuprins în acele clipe, îngăimă Glicherie.

— Sunt încredințat că ai văzut ceva despre care am putea vorbi o vecinicie, îl aprobă străinul, după care își continuă firul discuției: Știu însă că dacă vei alege să pleci de aici, de mâine lumea va suferi schimbări ale căror consecințe nu le putem presimți. Cu certitudine că nu va mai fi așa cum trebuie să fie ori așa cum o cunoști. Noul mers al timpului va schimba tradițiile, istoria și mai ales, fără tine, va dispărea creștinismul. De ce? Credința nu va mai avea niciun fel de forță și în câțiva ani va dispărea, va fi înghițită de idolii de piatră ai romanilor, întrucât lumea creștină va fi lipsită de elementul esențial, adică fiul Omului, care să aleagă să ia asupră-i păcatele omenirii, pentru ca numele Domnului să dăinuie și să fie lăudat în continuare.

Necunoscutul vorbea repede, precipitându-se parcă, dar în același timp arăta multă siguranță și prezență de spirit. Cu toată graba sa vizibilă, Glicherie a putut observa că ideile acestuia erau perfect ordonate, clare și precise, exprimându-se uluitor de limpede și cursiv.

— Numele Domnului există pe deplin, iar eu sunt cel mai în măsură să adeveresc asta, rosti cu o ușoară nuanță de iritare în glas Glicherie. Eu sunt cel care îl slujesc din calitatea mea de părinte egumen al mănăstirii Rarăului și alung astfel de gânduri care nu îl cinstesc. De-asemenea, eu sunt cel care înlătur ereziile si deschid calea credinței curate către El. Iar anii tinereții căpătați înapoi mă vor ajuta să îmi îndeplinesc misia pentru care M-a dăruit cu viață, căci neștiute sunt căile Lui și prin cine voiește a-și face lucrarea.

— Gândește-te că dacă dumneata pleci astăzi, poate că a doua zi romanii vor răstigni pe altcineva, din alte motive decât cele care le-ar fi ridicat împotrivă-ți. În felul ăsta, istoria nu ar mai urma aceeași curgere și îi vei lăsa pe creștini fără stâlpul credinței lor, fără Mesia pe care îl așteaptă încă de când au început pribegia prin deșert alături de Moise. Nu va mai exista martiriul Fiului Domnului, nici miracolul învierii Sale, precum nu se va mai vorbi nici despre urcarea de-a dreapta Tatălui. Gândește-te că și anii tinereții ți-au fost dați înapoi întru îndeplinirea unui scop anume, iar prețul pentru clipele în care nu ai mai fost împovărat de aripa grea a bătrâneții încă nu ți-a fost cerut.

Glicherie realiză atunci că discuția cu insul din fața lui avea să fie mult mai interesantă

decât ar fi crezut la început, când avusese surpriza să îl întâlnească în preajma apei. Sau, ca să fie cinstit cu sine însuși, să fie găsit de către acesta, deși fiecare amănunt nou apărut nu schimba cu nimic situația în care se afla, anume că își dorea cu ardoare să plece de acolo și să se bucure de anii tinereții primiți plocon după taina botezului, punând temelia altor noi aspirații, la care încetase să mai spere. În ceea ce îi privește pe cei ce i se alăturaseră de cum se înfăptuise taina botezului și care mai apoi îi deveniseră brusc învățăcei, unindu-se în mica sa ceată de apostoli, neîndoios că aceștia s-ar fi împrăștiat care încotro, nemaiexistând nimic ce i-ar fi putut ține laolaltă. Singura sa îngrijorare ar fi fost legată de destinul pe care ar fi urmat să îl aibă diaconul Ioachim și comisul Petre, iar aici inima i se făcea mică și ceva părea că îl trage înapoi. Putea spera doar că fără un oblăduitor față de care să se poată raporta, cu siguranță că ambii nu ar mai fi fost băgați în seamă și, bănuind că amândoi ar mai cunoaște drumul de întoarcere, nu le-ar mai rămâne altceva mai bun de făcut decât să se înapoieze și ei, la rându-le.

— Prin urmare, jupâne al cărui chip rămâne încă nedescoperit, îi spuse Glicherie, oprindu-se din mers și lăsându-și traista cu merinde pe care o cărase după el lângă un dâmb mai

săltat, sub un măslin, sub care se și așeză. Dacă dumneata zici că reușești să citești atât de bine lucrurile ce vor avea să se întâmple, spune-mi și mie, rogu-te, oare ce se va întâmpla cu această lume și din ce cauză plecarea mea de azi ar putea schimba tradițiile, istoria ori religiile lumii?

— Este ușor de bănuit ce se va întâmpla, părinte, și îți voi mărturisi de îndată, rosti de sub glugă necunoscutul. Știu că iluminarea de care ai avut parte în timpul botezului te va ajuta să înțelegi și lămuririle mele, care vor fi întrucâtva deosebite față de latura dogmatică cu care sfinția ta ești deprins, după atâta vreme petrecută întru învățarea și înțelegerea credinței Omului.

— Dacă până acum am putut să pricep ce mi-ai spus, atunci cred că voi fi pe deplin capabil să înțeleg și lămuririle pe care mi le vei aduce de acum încolo. Așadar, spune-mi, dară, de ce crezi că plecarea mea de aici va schimba atât de multe?

Străinul tăcu pentru câteva clipe, ca și când ar fi pregetat, apoi începu să vorbească. Cuvintele sale se rostogoleau înșiruindu-se într-o succesiune curgătoare ca niște mătănii netede, întotdeauna bine potrivite și gata să servească, încât Glicherie avu impresia că limba acestuia are o conformație specială, fiind neobișnuit de lungă și subțire; bănuia că este

și foarte roșie, cu vârful ascuțit și într-o continuă mișcare mașinală, însă era noapte și egumenul nu avea cum să vadă aceste mici amănunte.

— Pentru că numărul realităților în care vom trăi începând cu momentul în care vei pleca de aici va deveni tot mai mare și va fi peste putință pentru oricine să o poată stăpâni și aduce la normalitate pe fiecare în parte, adică să reușească păstrarea unui echilibru între toate momentele ce decurg din acela al plecării. Cunoști deja, mă gândesc, că lumea în care ne găsim acum este formată din mai multe tablouri de viață pe care sfinția ta le recunoști, de bună seamă, însă toate cunoștințele pe care le dobândești aici vin întrucâtva în contrazicere cu cele pe care le cunoșteai dinainte. De asemenea, această lume, la rândul ei, face parte dintr-o multitudine de alte lumi, așa cum și noi, ca ființe, facem parte din omenire, și care lumi alcătuiesc împreună Universul. Ei bine, dacă într-una din lumi un eveniment s-ar întâmpla ori nu s-ar întâmpla, *hic et nunc,* atunci va afecta istoria viitoare a unei lumi, poate chiar cea din care vii tu, părinte, și va deschide noi posibilități pentru crearea unor lumi care se vor dezvolta având ca element de pornire acel eveniment sau non-eveniment. Și, în acest fel, vei deschide o cutie a probabilităților nereale,

posibilitatea formării mai multor lumi care vor evolua diferit una față de cealaltă, chiar dacă vor trece concomitent prin aceleași faze de transformare – acestea sunt lumile prinse în oglinzi defecte, lumi în care Mântuitorul nu s-a mai sacrificat pentru omenire și nu a mai luat asupră-i toate păcatele lumii. Cum ar veni, în această conjunctură păcatele omenirii vor supraviețui, sălășuind în continuare printre oameni și în oameni, înrăindu-i și mai mult, schimbându-le purtarea și făcându-i tot mai radicali și intoleranți unii cu ceilalți.

— Adică, străinule, să înțeleg că lumea și oamenii de acum se vor schimba într-atât de mult încât nu va mai exista loc pentru iubirea aproapelui, ori că nu se va mai respecta niciun fel de poruncă ori îndrumare duhovnicească?

Necunoscutul făcu un moment de pauză, ca și când ar fi fost pus în dificultate de întrebarea egumenului și pregetă a-i da vreun răspuns.

— Mă tem, părinte, că pentru a-ți răspunde la întrebare va trebui să intrăm într-un teritoriu al discuției cu care sfinția ta nu ești familiarizat, discuție pe care, până nu cu multă vreme în urmă, ai fi considerat-o a fi rătăcire de la credință.

— Străinule, voi încerca să parcurg cât mai repede distanța dintre cunoașterea pe care am dobândit-o până acum și lucrurile noi pe care urmează să le cunosc de-acum încolo.

— După cum ți-i voia, părinte. Așadar, pentru început trebuie să îngăduiești ideea că fiecare făptură vie este un centru de conștiință, ceea ce înseamnă că pornim de la recunoașterea gnostică a dualității conștiință-materie, fără a nega aici adevărul sfintei Treimi, și despre care vom avea oportunitatea să mai vorbim. Fără astfel de centre ale conștiinței, universul nu își poate susține structura sa dual㠄, nu mai poate fi coerent, iar în acest caz inteligența difuză pe care orice lucru ori ființă o emană ori o transmite, sub formă de informație, în câmpurile care trasează materiei forma după care trebuie să se structureze, nu se mai transmite ori se transmite distorsionat și nu mai poate ajunge la cel care trebuie să o primească. Acesta o va recepta într-o stare alterată și, în consecință, acel centru de conștiință va acționa structurându-și faptele pe informațiile primite. În felul acesta se vor înscrie pe panta unei dezvoltări greșite nu doar lumile ce s-au desprins și au evoluat de la acel eveniment, ci mai ales oamenii care le alcătuiesc și cu care ele se asociază. Ei toți formează un ansamblu și conviețuiesc împreună; adică dețin în baza evoluției lor informațiile care pornesc de la un punct de plecare greșit din punctul de vedere al nostru, și care continuă să transimtă și să primească vești modificate, vești care sosesc

din partea tuturor acelor câmpuri de energie pline de informație. Nimburi, aureole, spune-le cum vrei. Unii le pot vedea, alții, mai săraci cu duhul, nu.

Glicherie pufăi satisfăcut pe nări, întocmai ca un școlar care urmărise cu sufletul la gură explicațiile profesorului, iar acum acesta începea să vorbească și despre cartea pe care el o citise în vacanță. Erau momentele când se simțea confortabil și se gândi cum i-ar fi stat purtând această discuție trăgând tacticos din narghileaua pe care o văzuse pentru prima dată la caimacamul Zaharia al leșilor, și dintr-odată se pomeni tușind din toți rărunchii, înecat cu fum.

— Vrei oare să spui că de fapt sfinții zugrăviți pe pereții bisericilor noastre aveau și ei un astfel de câmp de energie, iar zugravul care le-a pictat pentru prima dată aureolele ce le înconjoară capetele putea, de fapt, să li-l zărească? reuși el să bâguie după ce i se potoli tușea.

— Este o posibilitate și asta, părinte. Poate că meșterii zugravi au o astfel de calitate...

— Bun, păi atunci ia spune-mi mie, în care din cele două lumi s-a întâmplat așa ceva: în aceea unde vreau să mă întorc ori în aceasta unde mă găsesc acum?

— De fapt, s-a întâmplat în foarte multe, începu atunci străinul să îi explice pe un ton

sfătos. Atunci când a apărut prima dintre ele, în urma unei mari explozii cerești, numărul de evenimente care să conteze în evoluție a fost minim, adică unul singur. Or mai fi fost și alte întâmplări neînsemnate ce i-au urmat, cu siguranță, însă ele au fost mai degrabă rodul hazardului, neaducând niciun fel de schimbare desfășurării vieții după producerea lor. Ceea ce înseamnă că nu orice fel de eveniment poate despărți evoluția ulterioară a universului în variante, în realități ori lumi paralele, ci numai unul care poate avea un impact major.

Și făcu o pauză, schițând cu mâna un mic gest spre cerul plin de stele, ca și când ar fi vrut să le cuprindă în pumn pe toate, pentru ca apoi să le facă vânt în văzduh, răsfirându-le în devălmășie pe toată bolta cerească; întocmai ca un pictor ce își risipește vopseaua pe pereți, pentru ca apoi să facă doi-trei pași în spate și să-și admire, cu un aer triumfător, creația.

— Pentru a produce o astfel de schimbare este nevoie de cantități importante de informație și de existența cazuală a semnificației. Vezi cerul acesta plin de stele? În fiecare clipă apar altele, tinere, iar cele bătrâne se sting și dispar. Acesta este universul din care facem și noi parte, părinte, cel în care trăim. Și pe măsură ce universul se dezvoltă, crește, încep să apară și astfel de evenimente majore, care să producă

schimbarea. E drept că întâmplările importante sunt din ce în ce mai rare, datorită faptului că, pe măsură ce posibilitățile de evoluție se bifurcă precum ramurile unui copac, și cuprinderea acestui univers se mărește și ea. Universul crește precum un copil, sfinția ta, iar numărul lumilor ce se dezvoltă de la acele evenimente majore de care făceam vorbire adineauri devine și el tot mai mare. Un eveniment produs la începutul universului se va propaga și va crea consecințe care se vor regăsi în toate evenimentele ulterioare. Cu cât acest eveniment este mai îndepărtat în timp, cu atât el poate produce mai multe opțiuni de evoluție pentru viitor, astfel încât, dacă te vei întoarce înapoi în vremea din care ai sosit, s-ar putea să nu mai găsești ceea ce ai lăsat în urmă. De ce spun asta? Întrucât trecutul, peste care vei sări până la momentul reîntoarcerii, devine la fel de imprecis ca și viitorul, cu alte cuvinte poți să te întorci într-o lume unde nimeni nu te va recunoaște drept sfinția sa egumenul Glicherie al Rarăului, ci te-ar putea lua drept un lotru proaspăt ieșit de la ocnă, ce se dă drept popă.

— Atunci spune-mi, rogu-te, cum se face de am ajuns, dimpreună cu însoțitorii mei, în această parte de lume ori în această lume?

— Între lumi există deschise un fel de tuneluri spațio-temporale cărora le-am putea

spune și scurtături. Acestea există, sunt căi de comunicare care, odată ce sunt folosite, încep să se lărgească primind tot mai multă informație din lumea cu care a intrat în contact. În felul ăsta, numărul surselor informațiilor care se aseamănă și care coexistă în realitățile îndepărtate crește brusc, permițându-le astfel să se sincronizeze. Ei bine, în acest caz se deschid acele porți și trecerea indivizilor dintr-o lume în alta devine posibilă și se realizează fără mare greutate.

— Am înțeles, înseamnă că așa ceva s-a întâmplat și în cazul nostru.

— De bună seamă, părinte.

— Dar nu există pericolul ca, având în vedere ușurința cu care am găsit noi poarta, să o găsească și cei care vin din lumea celelaltă și să intre astfel în lumea noastră?

— Desigur, acestea sunt niște căi primejdioase, iar în urma deschiderii lor pot apărea și manifestări prin care cele două lumi să se condiționeze reciproc și să se contopească una cu alta, unindu-se și devenind una singură. De pildă, momente de trecere între acea realitate din care ai venit și cea în care suntem noi acum, pe care o considerăm a fi a noastră, au loc și acum: sunt schimburi ori treceri de aer, de insecte, ale vietăților pădurii, și mai rar vorbim de treceri ale oamenilor. Din această cauză aceste căi trebuie supravegheate,

pentru a nu lăsa un ins nepregătit să ajungă într-o altă lume unde, printr-o acțiune independent de voința sa, ar putea provoca producerea unui eveniment major. Consecința ar fi că lumea în care ajunge insul acela, ar cunoaște o evoluție diferită decât cea normală, favorizând totodată posibilitatea apariției unor lumi noi.

— Dar aceste căi, scurtături, așa cum le denumești dumneata, nu se pot închide pur și simplu odată pentru totdeauna? Asta pentru ca să nu mai existe ispita depășirii acelor praguri, a acelor treceri și a tuturor evenimentelor care se pot crea? Cunoaștem doar tentația fructului oprit.

— Fii fără grijă, părinte, căile acestea sunt bine supravegheate și închise. Doar că, la diferite intervale de timp, din cauze pe care nimeni nu le cunoaște, apar anumite potriviri între informațiile a două lumi, un fel de coincidențe semnificative. În anumite momente, aceste coincidențe erau extrem de dese, adică sunt perioade când avem de-a face cu o semnificativă creștere alor, și alte perioade când aceste scurtături încetează să apară. Apoi, de cele mai multe ori, Universul însuși are grijă să-și închidă din propria sa voință porțile acestea către lumile alternative, și asta se datorează faptului că trăim într-un Univers inteligent, activ. Cu toate astea, micile

evenimente necontrolabile în totalitatea lor continuă să se producă. Este ca atunci când ai impresia intensă în fața unei situații prezente că ai mai trăit-o în trecut, ori că ai mai vizitat locurile în care ajungi întâia dată. De ce? Pentru că unii dintre oameni au o forță mentală atât de puternică încât pot realiza legături cu diferite astfel de lumi îndepărtate, iar din lumea lor pot forța deschiderea căilor, ignorând totodată pericolele care îi pândesc atunci când se încumetă să pășească dincolo.

Glicherie se ridică atunci de pe dâmbul înalt, de sub măslinul sub care se așezase, întinzându-se după traistă și încercând să își dezmorțească astfel oasele amorțite. Își petrecu mâna peste barbă, printre firele prelungi care îi înconjurau obrajii, și se gândi la cele ce îi dezvăluise necunoscutul, dar și la consecințele pe care le-ar fi avut de suportat. Până la urmă, se pomenise prins într-un cerc vicios, iar situația sa nu era deloc îmbietoare. Își dădu seama că dacă ar pleca în acest moment nu s-ar mai fi putut întoarce niciodată în aceleași locuri pe care le lăsase în urmă atunci când pornise în căutarea acelui sat fantomatic, întrucât, dacă era să dea crezare spuselor necunoscutului, lumea din care venise ar fi suferit prefaceri importante și nu ar fi găsit-o la fel la întoarcere. Pe de altă parte, dacă ar fi rămas, ar fi trebuit să accepte să

devină martirul acestei noi lumi, trebuia să accepte soarta pe care și Fiul Tatălui a avut-o în lumea lui, deznodământ pe care îl cunoștea și pentru care nu se simțea pregătit. Însă, undeva în străfundul sufletului său, și-ar fi dorit să profite de șansa pe care Domnul i-o oferise și să rămână pururea în trupul cel tânăr, să facă uitați anii bătrâneții. Știa, totuși, că lucrul acesta este împotriva firii și că decontul tinereților zbuciumate se va face la final, în clipa Judecății de Apoi... știa. Dar și-ar fi dorit să fi fost altfel.

— Iar acum, străinule, din câte mi-ai dat de înțeles, ar trebui să mă dau prins de trupele romane, pentru ca apoi să fiu răstignit, tocmai pentru ca în lumea aceasta să izbândească binele, creștinismul. În felul acesta, spui dumneata că puternică va deveni credința în Dumnezeu, urmând ca divinitatea să închidă căile Universului dintre cele două lumi, lumi care pot deveni identice ori se pot contopi una cu alta.

— Cam așa ceva, sfinția ta, îl aprobă acesta. Va trebui să faci sacrificiul tocmai pentru ca lucruri ori grupuri de subiecți, având aceleași informații și aceeași natură, dar venind din lumi diferite, să nu se reunească. În acest fel, ambele lumi și-ar pierde identitatea și ar înceta să mai existe, iar negura haosului în care vor cădea va ajunge să le stăpânească. Primejdii

de tot felul sunt peste tot în lume, părinte, s-ar fi putut întâmpla ca să pieriți de nenumărate ori dimpreună cu însoțitorii dumitale: fie prin hățișurile codrului în care ați intrat și v-ați rătăcit, nemaigăsind drumul de întoarcere, fie în vreo râpă, tâlhăriți și înjunghiați de lotri, fie devorați de vreo lighioană sălbatică flămândă. Și cred că asta a și fost potrivirea de informații despre care vorbeam mai devreme, cauza pentru care vouă vi s-a deschis scurtătura către această lume.

— Am înțeles, străinule. Lămurește-mă însă în ce fel se va ajunge la mine ori cum voi fi eu cel arătat? Se va întâmpla așa cum stă scris în Biblie, adică se va ridica dintre învățăcei vreun Iuda și mă va vinde lor, sărutându-mi obrazul?

— Ca în Biblie, pe care o cunoști atât de bine, se va întâmpla, părinte. Unul dintre ucenici, cel pe care deja l-ai numit, îți va veni aproape și îți va săruta obrazul stâng, după care soldații romani te vor prinde și te vor lega. În acest fel se va ajunge la martiriul Mântuitorului de pe cruce, iar dumneata vei fi pregătit să faci saltul către o altă lume, una din multele lumi ce coexistă pașnice în Univers. Doar că după trei zile o să revii printre ei și abia atunci îi vei arăta suspiciosului Toma rănile care îți vor fi făcute în palme și tălpi de cuie, ori rana din pântec pe care ți-o va pricinui lancea lui Longinus. În ceea ce-l privește pe

ucenicul care te va vinde, el va fi cel care își va primi partea de blesteme a lumii, și asta pentru că nimeni nu va înțelege cu adevărat de ce a făcut-o.

— Și cu ceilalți apostoli ai mei, cei care vor rămâne după mine, ce se va întâmpla? Ori ce se va întâmpla cu lumea asta, sau cu lumea cealaltă, cea în care sunt încă egumenul Rarăului?

— Ce se va întâmpla de-a fir a păr cu această lume, dar și cu cealaltă, a ta, nu aș putea să îți spun, părinte. Oricum, căile de comunicare dintre cele două lumi se vor închide și echilibrul lor se va păstra pentru vreme îndelungată. Sacrificiul Mântuitorului va face și mai puternic rolul creștinismului în anii ce vor urma, crescându-i importanța și dând, în acest fel, naștere Evangheliilor ori scrisorilor Noului Testament. Aceste lucruri vor fi transmise fără îndoială scribilor de către discipolii ce te-au însoțit de la apa Iordanului până aici.

— Cum adică să le transmită, străinule? Ei înșiși nu își pot scrie învățăturile pe care li le-am transmis eu de-atunci până acum, așa după cum le-au și auzit?

— Cunoști că așa este tradiția prin aceste locuri, părinte egumen, unde doar scribii pot să tălmăcească vechile cărți ale lui Moise și ale altor profeți; și mai cu seamă au voie să interpreteze datinile și dogmele pentru

poporime. Mai mult de-atât, nu am cunoștință ca vreunul dintre ei să fie în stare să buchisească după vreo carte fără să se împleticească, însă bine ar fi de-ar putea să țină minte frânturi din cuvintele pe care ar urma să le rostești aici, pe Muntele Măslinilor.

Se lăsă un scurt moment de liniște între ei, în care până și cântecul greierilor ori zumzetul continuu al insectelor nocturne încetase, de parcă întreaga natură și-ar fi oprit forfota și, cotropită de oboseală, ar fi adormit. Până nici susurul izvorului nu se mai auzea, la ei ajungea doar zgomotul unui clipocit ce venea de undeva, din vale, de-acolo de unde pârâul își purta degetele de apă prin prundișul albiei.

— Așadar, rosti Glicherie după o pauză în care a privit în gol spre un punct fix din apropierea sa, echilibrul dintre lumi reprezintă lucrul de cea mai mare însemnătate pentru toți.

— Întocmai, părinte, așa stau lucrurile.

— Și diaconul Ioachim ori comisul Pavel? Cu ei ce va fi, ce li se va întâmpla?

— Nu știu ce să îți spun, însă viața lor nu va fi în nici un fel pusă în primejdie și cred că Domnul îi va avea în grijă. Cred că până la urmă vor reuși să se adapteze noii lor lumi, vor învăța gradat să se potrivească locurilor, tradițiilor și tuturor chestiunilor celor noi. Cu siguranță că își vor găsi propria cale, pregătin-

du-se pentru vremurile de restriște pe care le-au vestit evangheliile.

— Înseamnă că nu pot să fac altceva decât să mă învoiesc cu soarta care mi-a fost hărăzită și să mă supun voinței Sale. Cel puțin, acum pot spune cu siguranță că necunoscute sunt căile Lui și că are mai multe feluri în care dorește să își ducă la sfârșit lucrarea.

— Așa să fie, părinte, Dumnezeu cu tine! murmură necunoscutul și schiță o mișcare în spate ca și când ar fi vrut să se îndepărteze. Ai făcut alegerea care trebuia, iar răsplata îți va veni când vei sta de-a dreapta Tatălui, îndată după ce te vei înălța, ca să le pregătești lângă tine locurile celor care vor merita să fie primiți în împărăția Cerurilor.

Și spunând acestea, făcu încă un pas în spate spre umbra pădurii de unde apăruse, sprijinindu-și brațul de trunchiul viguros al unui smochin. Gluga îi rămăsese neclintită, acoperindu-i la fel de bine o mare parte a feței, ca și atunci când apăruse, restul doar umbrindu-l de lumina lunii, nelăsând astfel părintelui posibilitatea să distingă niciun aspect al fizionomiei sale. Ajuns la marginea pădăricii, necunoscutul se volatiliză printre umbrele pomilor, la fel de brusc precum apăruse, lăsând libere în urma sa insectele nocturne și greierii care își reluară tărăboiul cu și mai multă fervoare, căutând în felul acesta

să se răzbune pentru clipele de liniște oferite ceva mai devreme.

Când părintele ajunse în poiana unde se odihneau ucenicii dimpreună cu diaconul Ioachim și comisul Pavel, părea că razele lunii schimbaseră locul într-un tărâm necunoscut și vrăjit, desprins din poveștile cu balauri și zâne pe care le auzise de la bunici când era copil. După avântul cu care frații săi de călătorie sforăiau, părea că aceștia nu se săturaseră de somn, însă egumenul avu grijă să îi ocolească și să se oprească în locul unde se odihnea comisul, asupra căruia se aplecă și îi puse mâna pe umăr, zgâlțâindu-l ușor. Comisul deschise de îndată ochii, iar Glicherie își duse imediat degetul la buze, cerându-i astfel să nu scoată niciun cuvânt. *„Am o misie specială pe care voi să ți-o încredințez numaidecât, comise”,* îi șopti și îi făcu semn să îl urmeze preț de câteva zeci de metri mai departe.

Acolo, părintele, care se tot uitase la lumina lunii, aduse câteva crenguțe și vreascuri și își apropie una din ele de mână. Degetele îi prinseră atunci a străluci și le apropie de o crenguță uscată, care luă foc numaidecât, răspândind un miros plăcut de iarbă. Puseră mai multe crengi în mijloc, care se aprinseră la rândul lor, până când flăcările jucăușe începură să danseze vioaie-vioaie și își simțiră fețele și mâinile luminate și dezmorțite de focul ce

alunga răcoarea nopții. La lumina acestuia, egumenul scoase din traistă un pergament pe care îl desfăcu, luă din foc un vreasc, îl stinse și îi folosi vârful înnegrit pentru a înșira câteva cuvinte pe spatele lui, după care îl împături și i-l înmână comisului, șușotindu-i ceva la ureche.

După asta, amândoi se ridicară, stinseră focul călcându-i flăcările micuțe sub sandale, după care Glicherie îi dădu comisului binecuvântarea și se despărțiră. Părintele reveni în poiană, alături de ucenici, și se întinse sub măslinul de unde se ridicase plin de îngrijorare, imediat după miezul nopții, în timp ce comisul ieșea cu pași grăbiți din pădure.

La orizont, cerul începea să capete culorile dimineții și o nouă zi era pe cale să înceapă.

Capitolul 6

Dimineața venise destul de repede pentru părintele Glicherie. Abia de reușise să lipească pleoapă peste pleoapă, că forfota specifică începutului de zi își făcuse de îndată simțită prezența. Realiză totuși că apucase să se odihnească suficient, după felul în care auzea șușotelile celorlalți, și le percepu îndată preocuparea de a face cât mai puțin zgomot pentru a nu-l trezi. Ochii i se îngustară egumenului în timp ce zări un fel de oală așezată deasupra unui foc mic, apoi privirea i se opri la apa în care fierbea orezul pe care Simion îl măsurase din ochi, fără ajutorul vreunei căni. Acesta lua doar un pumn plin din săculețul pe care și-l ținea atârnat la brâu și strecura migălos boabele în apă, părea că știe pe de rost câtă cantitate este nevoie pentru a realiza o fiertură gustoasă din orez.

Nu mai avea răbdare deloc părintele, așa că după ce deschisese ochii renunță la ideea de a mai zăbovi nițel întins pe rogojina de sub smochin și se ridică iute, dădu binețe celor din jurul său, care se opriseră din activitatea în care se prinseseră și îl urmăreau alarmați, cu niște ochi mari și neliniștiți, apoi merse întins până

la pârâul în care își afundă palmele, trecându-și-le apoi ude peste față. Contactul cu apa rece avu menirea de a-l scoate din starea de amorțeală, specifică celor care nu au apucat să doarmă suficient, înviorându-l parcă brusc și permițându-i să se gândească mai iute la cele ce le-ar avea de înfăptuit de-acum încolo.

Întrucât ziua era abia la început, iar timp era berechet până când avea să își facă apariția comisul Pavel, părintele găsi de cuviință să se așeze lângă apostolii săi. Cu această ocazie, culese cu mișcări repezi, de pe un ștergar alb, câteva firimituri crocante rămase de la o azimă din orz și le ronțăi înfometat. Părea că micul dejun pe care îl luaseră discipolii fusese unul sărăcăcios; plus de-asta, niciunul dintre ei nu se așteptase să pornească atât de curând pe drumul credinței, alături de Mântuitor, așa încât, atunci când plecaseră de acasă, nu apucaseră să ia cu ei decât niște fructe și ceva bucăți de pită coaptă, frământată din tărâțe de orz. Din fericire, câțiva dintre ei aveau atârnat de șnurul ce le servea drept cingătoare câte o mică traistă îndesată cu diverse alimente, care, la o adică, le puteau servi drept hrană.

Cuprins de griji și gândindu-se în continuare la discuția pe care o avusese peste noapte cu străinul, lui Glicherie nu îi dădea inima ghes să caute ceva de mâncare pentru a-și astâmpăra zbaterile stomacului. Gândurile i se învăl-

măşeau în minte precum firele înmănunchiate şi dărăcite ale unui fuior, aşa încât senzaţia de foame se atenuă treptat, încă de la primele înghiţituri de firimituri de pită. E drept că şi stomacul îşi cerea drepturile sale, însă principala preocupare a minţii părintelui era strâns legată de misia comisului, dinspre care nu primise niciun fel de veste, aşa că, până la urmă, raţiunea izbândi asupra instinctului.

După lămuririle avute în decursul nopţii cu acel necunoscut, Glicherie părea că înţelesese care era temeiul încurcăturilor în care intrase fără de voia sa. Şi, mai ales, părea să ştie ce avea de făcut: credinţa trebuia să existe nemodificată pentru cei din veacurile ce aveau să vină, aşa cum o cunoscuse şi el, deci misiunea sa urma să se încheie odată cu răstignirea Mântuitorului.

Nu ştia cine era străinul cu care vorbise întreaga noapte şi nici nu se gândise până acum ce hram purta el în toată această poveste, dar nici nu avea nevoie să ştie. Îşi dăduse seama că nu se poate lupta cu lucrurile pe care nu le cunoştea şi că întreaga sa ştiinţă duhovnicească era zadarnică atâta vreme cât aceasta nu putea să îi găsească explicaţiile şi nici nu îi oferea răspunsurile de care avea nevoie. Până la urmă nu de martiriul său s-ar fi temut părintele, întrucât, cu multă vreme în urmă, îşi pusese cu mare bucurie propria viaţă

în mâinile Domnului, iar a se jertfi pentru izbânda credinței era gestul de gratitudine supremă prin care își arăta atașamentul față de binefacerile învățăturilor primite. Și nici de moarte nu avea teamă părintele egumen, căci știa bine, moartea nu putea fi decât prețul pe care ți-l cere divinitatea pentru viața care ți-a fost oferită. Nu, părintelui îi era teamă doar de incertitudinea și de așteptarea care își sapă adânc sălaș în inima oricărui creștin, și care îi pune la grea încercare încrederea în puterea și voința divină. La vârsta sa știa însă că o mulțime de dorințe se pot îndeplini așteptând clipa prielnică, așa încât nu putea decât să se alăture apostolilor săi și să îl aștepte pe comis, dimpreună cu veștile pe care acesta avea să le aducă.

Unul dintre discipoli, pe care egumenul îl recunoscu ca fiind Filip, îi întinse un mic blid de lut, în care orezul fiert ceva mai devreme fusese transformat într-un fel de pastă. Părintele gustă mâncarea vâscoasă, obținută din măcinarea orezului fiert, și i se păru a fi destul de sățioasă; aroma de scorțișoară cu gust de pământ îi invadă gura, făcându-i poftă. Prinse cu buricele cât încă pentru o înghițitură și își trecu apoi degetele peste haină, ștergându-și-le și întinzându-i apoi apostolului blidul aproape plin.

— Nu e nevoie, Învățătorule, oricum merticul îți era hărăzit Ție, îl refuză Filip.

— Nu trebuie să flămânzească toată lumea pentru ca unul singur să fie sătul, indiferent care ar fi acela, îl îndemnă Glicherie să apuce blidul înapoi.

— Este mai bine așa, făcu Filip, aici nu avem mâncare pentru prea multe guri. Și apoi, azi e zi sfântă, mulți dintre noi vom alege să postim, așa cum ne cere credința.

— Postul nu contează. Când veți merge într-un loc și vi se vor da de-ale gurii, mâncați ce vi se pune în față, pe masă. Căci nu ce intră în gura voastră reprezintă păcatul și vă poate întina credința, ci păcatul se arată atunci când ce iese de-acolo încalcă porunca Domnului.

Glicherie se gândi că printre însușirile pe care le căpătase odată cu iluminarea sa ar fi putut dobândi și posibilitatea de a le înmulți acestora bucatele. Așa că, străfulgerat de acest gând, puse blidul lângă locul unde ședea și își împreună mâinile a rugă. În acel moment, fiertura din oală se umflă și începu să se scurgă ușurel peste buza vasului, spre marea suprindere a celor din jur.

— Minune mare! a îngânat atunci Filip, privindu-l pe Glicherie cu nedisimulat respect, după care se amestecă și el printre ceilalți, care se înghesuiau în jurul vasului pentru a-și

umple blidul, stingând cu tălpile focul micuț ce abia mai pâlpâia.

Entuziasmul acestora nu păli nici atunci când, deși cu focul stins, fiertura continua să se scurgă peste marginea vasului.

— Bănuiam eu că încă vă mai e foame, zâmbi Glicherie, mulțumit că nu îi fusese dat să înmulțească cei câțiva pești micuți, prinși de unul dintre discipoli unde pârâul se meandra, adâncindu-se.

Se și închipui prefăcând în grămăjoare de pește proaspăt, cu solzii lucind de la apă, toți guvizii pe care vreun apostol mai vrednic și priceput i-ar fi pescuit. Oare i-ar fi așezat pe foc să îi frigă, ori într-un vas mai dolofan, unde să îi poată fierbe bine pe toți, pentru ca el să-și poată desăvârși minunea? Așa că se mulțumi să râdă încetișor de acea imagine, la adăpostul hărmălaiei făcută de ceilalți.

Iar atunci când toată lumea părea că s-a săturat și fiecare își căuta un loc umbros unde să-și întindă burdihanele pline, bănuind că apostolii săi ar fi avut de gând să părăsească prea curând această pădurice, egumenul îl luă deoparte pe Ioachim, căutând un loc ferit, pentru a-i vorbi în liniște despre planurile sale.

— Diacone, îi glăsui așezat, știi de bună-seamă că lucrurile, așa cum le vedem noi acum, nu vor rămâne neschimbate pentru multă vreme.

— Te asigur că îmi pot da seama despre asta, sfinția-ta, îi răspunse acesta. Știu că timpurile în care am ajuns să trăim acum și pe care nu le înțeleg pe de-a-ntregul, nu au cum să existe cu adevărat decât dacă Domnul a hotărât să ne pună puterea credinței la încercare. Sincer îți spui, am impresia că trăiesc într-un vis din care nu știu cum să mă trezesc.

— Dreptu-i că la așa ceva am chibzuit și eu toată noaptea, îl aprobă Glicherie. Și, după o serie de argumente și constatări pe care le-am făcut eu însumi de-a lungul călătoriei, am judecat că dumneata, tinere diacon, ar trebui să îmi arăți că nu am greșit atunci când am avut încredere și ți-am prețuit aplecăciunea-ți spre carte.

— Fără putință de tăgadă, părinte, chemarea înspre cuprinderea îndestulătoare a cunoașterii duhovnicești a însemnat munca mea de căpătâi împreună cu aplecarea asupra învățăturilor primite de la părinții dascăli.

— Taman aceasta-i și menirea dăscălimii mănăstirilor, diacone, să îl poată ajuta pe tânărul diacon să răzbată în tainele dogmelor bisericești. Și, acum, ia spune-mi dumneata, oare cât de bine ai pătruns tainele Evangheliilor?

— Le-am cercetat și pot spune că le-am pătruns harul și învățămintele pe de-a-ntregul, preacuvioase.

— Și dacă eu te-aș pune acum să le scrii, le-ai putea diortosi întocmai așa cum le-ai deprins și învățat?

— De bună-seamă, își întări spusele diaconul. Cuvânt cu cuvânt le-aș putea așterne pe foaie pre orișicare dintre ele în parte, sfinția-ta! Începu-voi cu cea a lui Ioan și termina-voi cu cea a lui Matei! Ba încă mai cred că le-aș mai diortosi puțintel, pe-acolo pe unde părutu-mi-sa mie a suna anapoda atunce când le știduriam.

— Atunci, bizui-mă-voi pe tine, diacone, că le-ai putea izvodi după apropiata-mi plecare din ceastă lume, la fel de bine pe cât spus-ai că le cunoști. Știu că vei face în ăst fel încât voia Domnului să se pogoare și să se îndeplinească și aci, în cest cătun.

— Să fii fără de grijă, părinte, că întocmai așa cum spui, Domnului îi va fi îndeplinită voia. Dară un lucru nu înțeleg eu aice, ce vreai a spune despre plecarea dumitale din lumea asta, că doară nu te-or bate gândurile să îți curmi singur viața, știe și sfinția ta că ar fi un mare păcat împotriva Sfântului Duh și a vieții, cu siguranță că așa ceva nu s-ar putea ierta niciodată.

— Departe de mine astfel de gânduri, tinere învățăcel, zâmbi Glicherie, dară trebuie să recunoaștem că în lumea noastră, așa cum o cunoșteam noi, a-ți curma veața se prea poate ca să fie considerat păcat. Dar ai putea oare să îmi mărturisești ce anume îi reține pe oameni, după părerea dumitale, desigur, să se sinucidă? Asta fără a aminti de păcatul de neiertat pe care l-ar comite în ochii Domnului?

Diaconul Ioachim îl privi cu surprindere pe Glicherie, căutând să zărească pe fața acestuia o mișcare a mușchilor feței, ca să știe dacă vorbește serios sau doar îi testează elementele din învățătura primită, așa cum obișnuia să facă deseori.

— Eu..., bâgui Ioachim, vizibil încurcat, încă nu știu prea bine de ce. Poate că două prejudecăți îi rețin, mă gândesc, sau doar două lucruri... Da, numai două sunt, unul mic și neînsemnat, peste care putem trece, al doilea însă este foarte important. Dar să știi, sfinția ta, că și lucrul acela mic se poate transforma câteodată într-unul foarte mare.

— Și care este acel lucru mic care se poate transforma brusc într-unul foarte mare, diacone?

— După judecata mea, cred că ar fi durerea, sfinția ta.

— Durerea? Să fie chiar așa de importantă, în opinia dumitale?

— Da, sfinția ta, eu cred că durerea este foarte importantă, se însufleți Ioachim. Mă gândesc că ascunzișul întrebării dumitale are două fațete și privește două feluri de oameni. Primii, sunt unii care se sinucid din pricină că au sufletul trist, fiindcă sunt părăsiți de Dumnezeu, fie că au înnebunit și au porniri de furie pe care nu și le mai pot stăpâni și nimeni nu îi mai poate înțelege, și nici ei nu se mai pot înțelege cu ceilalți creștini... Dar ăștia își curmă viața brusc, spun eu că nu se gândesc deloc la durere, ci o fac pe moment, fiindcă așa le este lor sortit.

— Atâta tot?

— Nu, părinte, eu i-aș mai aminti aici și pe cei din a doua categorisire, adică aceia de-și curmă zilele în ura chibzuirii. Dintre aceia care meditează îndelung asupra faptei și se hotărăsc destul de greu. Acești oameni sunt dintre cei meticuloși, fiindcă ei nu aleg niciodată să facă vreun pas ori să înceapă în vreun fel păcatul de a-și pune singuri capăt zilelor fără a pune pe primul plan durerea pe care ar urma să o simtă.

— Cum vine asta, diacone? Adică vrei să spui că există oameni care se ucid după ce chibzuiesc la asta dinainte și nu fac asta dintr-un imbold al nebuniei?

— Da, sfinția ta, cred că sunt foarte mulți dintre aceștia. Disperarea de tot felul îi poate

face pe cei mai mulți să se gândească la curmatul zilelor în toate modurile posibile, și dacă nu ar fi un păcat de neiertat, am convingerea că numărul lor ar fi fost și mai mare. Adică, doar un om care a pierdut dragostea față de Dumnezeu ar putea face această abominabilă crimă, părinte.

— Câteodată stau și mă întreb, diacone, spuse Glicherie ridicându-se și făcând câțiva pași în jurul pâlcului de măslini, mă întreb dacă ar exista vreun mod de a muri fără durere.

— Ce vrei să spui, sfinția ta?

Glicherie făcu câțiva pași și se opri în fața lui Ioachim, continuându-și ideea:

— Închipuiește-ți un bolovan imens, mare cât biserica dinlăuntrul mănăstirii Rarăului. Un astfel de bolovan care să atârne deasupra capului dumitale, într-un echilibru perfect, dar precar..., dacă acesta s-ar prăvăli asupra ta, direct pe cap, oare vei mai simți durerea? Este ca și când matale, diacone, ai strivi o furnică sub talpă; ce zici, crezi că furnica simte atunci durerea sau nu?

— Dacă presupunem astfel, cred că nici nu mai poate fi vorba de vreo durere, mai ales dacă bolovanul acela ar fi uriaș, după cum spune luminăția ta, cam cât biserica mănăstirii noastre.

— Eu cred că dacă te-ai afla cu adevărat în această situație, la o adică să știi că acest

pietroi îți atârnă deasupra capului, cred că îți va fi o frică grozavă. Te vei teme de faptul că acel bolovan, atunci când va cădea peste tine, îți va provoca durere. Și abia acum ajungem acolo unde intenționam de la bun început, ca să răspund la întrebarea dumitale, diacone... Omul se teme de moarte fiindcă ține la viață, așa înțeleg eu că stau lucrurile. Chiar dacă știi că nu va exista niciun fel de durere atunci când bolovanul acela te va strivi, vei suferi doar de frică, gândindu-te că o să te doară, pricepi? Ei bine, poate că îmi vei spune și care este cealaltă cauză, motivul acela mare despre care îmi spuneai mai devreme.

Tot văzându-i de departe pe egumen și pe Ioachim sporovăind și gesticulând, împinși de curiozitate, ucenicii lăsară deoparte odihna și se strânseră aproape pe nesimțite în jurul acestora, așa încât părintele se pomeni dintrodată înconjurat de o duzină de perechi de ochi, care îi sorbeau cu mare atenție cuvintele. Observându-le interesul, egumenul se așeză la umbra pâlcului de măslini de sub care se ridicase atunci, cuprins de verva discuției, dar și de nerăbdare, întrucât apariția comisului se lăsa așteptată, și își îndreptă atenția către Ioachim.

— Încaltea că mie unul mi se pare că lucrurile se orânduiesc parcă venind de la sine

și chiar începusem să mă obicinuiesc trăind timpurile cele mistice de demult, rosti Ioachim.

— Toate se vor vedea la timpul lor, ai să te convingi singur, îi răspunse Glicherie. Dar putem discuta și despre lucruri care nu au fost cuprinse în învățătura cea de căpătâi. Așadar, care este acel motiv mare, cum i-ai spus mai devreme?

— Lumea de Dincolo, rosti acesta privind în jos.

— Adică acolo unde își vor primi pedeapsa pentru păcatul făptuit?

— Indiferent pentru ce au făptuit, pe loc, atunci când și-au curmat zilele, sau mai înainte. Lumea de apoi sau împărăția Tatălui, așa cum este ea înțeleasă de fiecare în parte.

— Poate că da, doar că acum totul nu-i decât suferință și frică, ăsta-i felul în care este construită acum lumea, începu Glicherie să vorbească ritmat, atunci când observă că începuse să fie urmărit cu luare-aminte, punând accent pe vocalele cuvintelor și făcând gesturi largi, pe care aceștia le urmăreau ca fermecați. Iar minciuna este că toți profeții vă înfățișează o viață în chip de suferință și de spaimă, fiindcă vouă trebuie să vă fie frică. Omul de azi nu este omul pe care Domnul L-a lăsat pe pământ, așa să știți. Dar la voi va veni un om nou, acel fiu al Omului, fericit și mândru, care va învinge suferința și frica, și

care el este acela ce va deveni Dumnezeu, luând asupra lui toate păcatele lumii.

— Prin urmare, învățătorule, îndrăzni Petru să ia cuvântul și să îl întrerupă, vrei să spui că acum Dumnezeu, de fapt, nu există?

— Nu există așa cum vă imaginați voi, doar că El este prezent peste tot, răspunse Glicherie. Așa cum în piatră nu există suferință, dar suferința o găsești în frica de piatră. Dumnezeu este suferința fricii de moarte. Fiul Omului este acela care, atunci când va veni, cu sacrificiul său va învinge și suferința și frica, pentru ca să poată deveni El însuși Dumnezeu, la rându-i. Ca să poată mântui lumea aceasta de păcatul originar. Abia după ce lumea se va mântui, atunci va începe pentru fiul Omului acea viață nouă, iar grădinile raiului vor pogorî pe pământ, în timp ce îngerii vor cânta imnuri de slavă și vor ucide minciuna. Omul se va transforma atunci și va deveni totuna cu lumea, se va schimba, iar pământul se va transforma atunci după vrerea Lui. Fie ca acela dintre voi care are minte de înțeles, să înțeleagă.

Ucenicii își dădură seama că asistau la o prelegere plină de pilde spirituale minunate și înălțătoare, așa că prinseră să se foiască neliniștiți, fiecare dintre ei căutând să își găsească un loc mai bun de unde să poată urmări întreaga priveliște cu mare atenție.

— Atunci, Învățătorule, asta înseamnă că întreaga lume pe care noi o cunoaștem va fi distrusă și, mai târziu, ea nu va mai exista? vru Petru să afle.

— Întreaga natură, întreaga creație, toate corpurile există în strânsă legătură unul față de celălalt... Toate vor fi resorbite din nou în propriile lor origini, neavând astfel cum să fie distruse; și asta deoarece materia se regăsește în rădăcinile propriei sale naturi, încercă să se facă înțeles egumenul. Acestea sunt legăturile vieții, așa cum într-un pom o ramură este legată de celelalte ramuri, și așa cum apele râurilor sunt legate de cele ale mărilor, tot astfel orice ființă e legată de celelalte ființe prin aurele care le înconjoară și le protejează trupurile.

— Învățătorule, mai spuse Petru, dar când oare ai să ne poți spune care este păcatul originar al lumii acesteia și în ce fel acesta ne-a făcut să cunoaștem suferința și frica, dară nu și mântuirea?

— Păcatul este acela care vine din esența materiei, ucenice Petru, atâta vreme cât prin materie îți este dat să înțelegi lucruri asemănătoare lipsei credinței și călcării poruncilor lui Moise, iar corpurile noastre sunt părți ale materiei, îi răspunse Glicherie. Materia naște o pasiune nemaiîntâlnită, care se trage din ceva opus naturii. Apoi ia naștere o tulburare în

întregul corp. De aceea, vă spun vouă, ucenicii mei, să fiți încrezători, iar dacă vreodată sunteți descurajați ori vă simțiți ca și când tot ceea ce ați face este în zadar, atunci să fiți încrezători în prezența Lui în diferite forme ale naturii, întrucât Îi puteți simți prezenta divină în toate cele ce sunt. Căci toate lucrurile sunt legate între ele, așa cum spiritul sfânt sălășuiește în fiecare om și face așa încât toate ființele să pară că sunt una singură.

Între ucenici se lăsase o liniște deplină, în timp ce Glicherie le vorbea acestora, povestindu-le și aducându-le argumente despre divinitatea pe care o puteau regăsi în orice lucru ori ființă de pe pământ...

— Eu nu am venit aici să vă aduc pacea, dar nici nu voi să vă aduc războiul, continuă să le vorbească egumenul. Sunt însă destui cei care, de-a lungul vremii, vor veni să vă pună în mâini sabia. Fiți îngăduitori și iertați celorlalți greșalele, căci numai astfel veți fi priviți cu îngăduință și iertați și voi, la rându-vă, când vă veți muta la împărăția Tatălui. Iubiți-vă semenii! Indiferent că vă sunt prieteni ori vrăjmași deopotrivă! Și nu uitați să răspundeți binelui cu bine, iar răului cu și mai mult bine. Orice faptă rea va sfârși pedepsindu-se prin ea însăși, numai prin conținutul ei dăunător și malefic.

În timp ce le vorbea, în josul păduricei, aproape de izvor, Glicherie văzu cum își făcură apariția pe după un pâlc de copaci comisul Pavel împreună cu Botezătorul, ambii urcând pieptiș dealul împădurit, cu pași osteniți și cu sudoarea îmbrobonându-le fruntea. Deși zăboviseră lângă pârâu pentru câteva clipe, înainte de a-și relua urcușul, cam cât să se răcorească întrucâtva în undele sale, amândoi aveau înfățișarea unor oameni destul de osteniți, ale căror tălpi umblaseră prin prea destule locuri până să îi găsească pe părinte și pe ucenicii săi.

— În fiecare din voi trăiește Tatăl vostru cel viu, încercă egumenul să le transmită discipolilor ceea ce văzuse și înțelesese din toată iluminarea de care avusese parte. Acesta este o ființă eternă, un miez de lumină care vă leagă unul de celălalt mai puternic decât ar putea să vă dezbine orice alt lucru de pe suprafața pământului. Iubiți-vă pentru că semănați, așa cum seamănă între ele două picături de apă, deși sunt picături diferite. Deja trăiți în împărăția Tatălui ceresc, dar nu o puteți vedea fiindcă sunteți orbi, așa cum nu vedeți nici pădurea de copaci. Împărăția Tatălui este înlăuntrul vostru și în afara voastră, așa cum nimic din voi nu este fără voi și din nimic ceea ce este în afara voastră voi nu lipsiți. Niciodată Mesia care va veni la voi nu

este cel pe care l-ați fi așteptat să fie; Mântuitorul poate să fie oricare dintre voi, pentru că numai astfel lumea pe care o cunoaștem poate să fie mântuită.

Soarele dimineții crescuse în intensitate, arzându-le acum puternic în spate și anunțând o nouă zi călduroasă, în timp ce lumina pe care acesta o împrăștia avea o nuanță ușor roșcată, precum argila de lângă pârâul care străbătea păduricea. Sub aceste raze, păduricea de măslini părea pictată cu culori de un verde aproape ireal, de către un zugrav meșteșugit care întâi reușise să găsească combinația perfectă a nuanței și apoi făcea exerciții de culoare, aruncând cu stropi asupra tuturor lucrurilor întâlnite în natură.

Dacă atunci când Ioan păși în dumbrăvița unde tocmai terminase de vorbit părintele, oricare dintre cei prezenți s-ar fi așteptat să vadă în acesta un bicisnic murdar, duhnind a sudoare și cu părul dezordonat, ei bine, s-ar fi înșelat. S-au pomenit cu toții în fața unei persoane curate și îngrijite, cu o înfățișare de bun gust, atent studiată și care le lăsă impresia că vine dintr-un mediu diferit, situat undeva peste condiția unui declamator, a unui botezător. Peste cămașa de in, Ioan purta acum o haină ușoară din postav, un fel de surtuc ce îi acoperea partea de sus a corpului, din aceeași culoare cu jiletca pe care o

avusese cu o zi mai înainte, și care mai degrabă îi dădea înfățișarea unui negustător de postavuri. Totuși, îmbrăcămintea îi venea în contrast cu pletele dezordonate ori cu barba-i semeață care-i încadrau chipul smead și zâmbitor, în timp ce se apropia de ei. E drept că la prima vedere Botezătorul care urca spre ei părea puțin adus de spate și călca un pic cam neîndemânatic peste solul ars de soare și întărit de secetă, dar cu toate acestea lăsa impresia unei persoane foarte degajată în mișcări.

— Greu v-am mai găsit prin hățișurile grădinii ăsteia, rosti el, pe măsură ce se apropia. De aseară vă tot caut, Manuel, și nu a fost chip să vă găsesc până nu l-am întâlnit pe acest vrednic ucenic al tău, un om de toată isprava, carele s-a milostivit de mine și m-a luat cu dânsul ca să vă întâlnesc.

— Fii binevenit, mă bucur să te văd sosind, rosti ca o constatare Glicherie, mergând înspre el ca să îl întâmpine. Ai putea să îmi spui, Botezătorule, cum de ai reușit să scapi de pâlcul acela de călăreți ce gonea spre apa Iordanului, și despre care ziceai că sunt oamenii regelui?

— Călăreții căpitanului Antipas căutau un om înconjurat de mulțime și însoțit de discipoli credincioși, gata să îi urmeze învățătura, și nu un pustnic ca mine care să predice pietrelor

dintr-un râu, Învățătorule, spuse Ioan râzând ușor.

Și lui Glicherie i s-a părut atunci straniu să îl audă pe Botezător vorbind despre lucrurile astea, fără să îi audă răsuflarea grea după strădania pe care trebuie să o fi depus ca să țină pasul cu comisul, un om voinic și milităros altminteri, mai degrabă obișnuit cu efortul pe care îndeletnicirea i-o cerea. Nu era deloc așa, Ioan avea o respirație normală, ca a unui om ce se odihnise până nu cu multă vreme înainte și nicidecum a unui om care umblase atât amar de vreme ca să îi caute, iar picăturile de transpirație ale tâmplelor păreau a fi mai degrabă picături de apă rămase pe frunte atunci când acesta își răcorise fața în undele pârâului. Se uită cu sprâncenele încruntate a întrebare către comisul Pavel, care îi răspunse printr-o ușoară înclinare a capului și închiderea pleoapelor în semn de acceptare, după care îi cuprinse umerii Botezătorului și îi sărută zgomotos obrajii, spunându-i:

— Atunci dă-mi voie să te îmbrățișez, Înainte-mergătorul nostru, călăuza noastră în această lume crudă și barbară, carele ne-ai arătat cu adevărat lumina Sa divină! Tu trebuie să fii Mesia acestei lumi, tu ești cel pe care profeții l-au anuntat cu atâtea secole dinainte.

Ioan făcu un pas înapoi, neînțelegând de unde vine această dovadă de dragoste a

egumenului, ștergându-se cu faldul larg al cămășii de in pe obraz și pironindu-l pe acesta cu o privire plină de reproș.

— Ce-ai făcut aici, fiul Omului?

Iar atunci dimineața se preschimbă îndată în după-amiază, iar copacii dispărură ca și când nu ar fi fost acolo niciodată, înghițiți parcă de o gură hulpavă a pământului, în locul lor au apărut de îndată casele din piatră și aleile pietruite ale unui oraș, poate chiar orașul pe care Glicherie și însoțitorii săi îl văzuseră de departe, la linia orizontului. Umbrele arborilor, care până atunci se jucaseră în lumina roșcovană a răsăritului, se ridicară în poziție verticală și se transformară în soldați romani înalți și bine făcuți, înarmați cu spade scurte, fiecare purtând câte un *pilurn* legat de încheietura mâinii printr-un *amentum.* Aceștia erau acoperiți cu pelerine purpurii și echipați cu niște armuri fabricate dintr-un metal ușor, pe pieptul fiecăruia fiind gravat numele legiunii din care făceau parte, asta în timp ce *cuspisurile* cele noi și late ale *amentumurilor* sclipeau în bătaia soarelui, reflectându-i scânteierea peste tot.

Când încercuirea lor a fost completă, *pilumurile* soldaților au coborât amenințătoare către piepturile celor prezenți, obligându-i să se retragă, instinctiv, către zidurile caselor ce delimitau piațeta unde se aflau. Între timp, ca

de nicăieri, își făcură apariția trei calfe purtând în spate niște pari solizi din lemn, destul de lați, dimpreună cu o grămadă de scânduri șlefuite și cu un snop de frânghie groasă, din cea folosită pe corăbii de marinari, pe post de balansină, ca să își ancoreze arborada ori tangonul, și începură să meșterească și să închege un fel de cruce primitivă. În zgmotele de dezaprobare ale ucenicilor, soldații romani încercară să îl extragă pe Botezător din mijlocul lor, însă întâmpinară o rezistență neașteptată, fiecare dintre ei străduindu-se să se interpună între armurile argintii ale soldaților și Călăuzitorul lor. Se opriră numai atunci când loviturile soldaților deveniră ceva mai temeinice, doborându-i unul după altul pe caldarâmul prăfuit, cu fața însângerată, în timp ce locuitorii orașului se holbau nedumeriți din spatele zidurilor. A fost nevoie ca glasul puternic al unei femei de care toți păreau a asculta să se înalțe deasupra întregii viermuieli din piață, ca să ceară ajutorul divinității și să-i îndemne pe oameni să opună rezistență încercării romanilor de a-l urca pe cruce pe Ioan, pe care îl asociaseră acum cu acel Mesia așteptat de întreg poporul. Atunci s-a produs o emoție foarte puternică în rândul mulțimii, care a năvălit în valuri peste soldați, sufocându-i nu atât prin numărul lor, cât prin ura fățișă care li se citea pe chip. Ca de nicăieri au apărut în

mâinile lor ciomegele și topoarele, și începură să-și măsoare forța loviturilor pe scuturile și armurile soldaților.

Copleșiți numeric, romanii se văzură nevoiți să bată în retragere pentru o scurtă perioadă. După ce s-au regrupat, au reușit mai întâi să oprească atacul orășenilor, iar după asta a venit rândul lor să se năpustească asupra mulțimii, implântându-și sistematic vârfurile ascuțite ale săbiilor în trupurile ieșite în cale, funcționând întocmai precum niște veritabile mașini de ucis. Înfricoșați de turnura neașteptată pe care o luaseră evenimentele și cuprinși de panică, oamenii începură să alerge bezmetic care-ncotro, speriați, lovindu-se unii de alții și ușurându-le romanilor efortul de a-i măcelări. Iar acesta a fost cel mai bun moment pentru ca Glicherie, care fusese despărțit de diaconul Ioachim și de comisul Pavel de îndată după prima năvală furioasă a mulțimii, să se facă nevăzut pe o ulicioară strâmtă din apropiere și să iasă din această învălmășeală cât putea de repede, orientându-se și încercând să găsească ieșirea din oraș.

Spre ieșire recunoscu acele clădiri înalte, semețe, care nu erau îngropate nici măcar o palmă în humă și pe care le zărise și la sosirea pe aceste meleaguri, și își dădu seama că se afla pe drumul cel bun. Numai că pasul, larg și repezit, care mai devreme îi permitea să se

mișteu cu iuțeală pe ulițele acelea înguste și incomode, acum se micșorase și începuse să-i șovăie. Picioarele i se îngroșaseră, iar trupul i se îngreunase, simțea cum fruntea i se acoperă de broboane reci de transpirație, în timp ce aerul cald al după-amiezii devenea tot mai greu de respirat din cauza efortului, apăsându-l pe piept și întretăindu-i răsuflarea: egumenul gâfâia. Tinerețea dobândită odată cu botezul se risipi într-o clipită, ca și când niciodată n-ar fi existat, iar de-acum Glicherie trebuia să își regândească întreg efortul pe care avea să-l facă până la locul de întâlnire cu părintele vizitiu.

Și tot îndemnându-se la drum, după aproape două ceasuri reuși să ajungă acolo unde îl părăsise pe călugărul vizitiu, lăsându-l în așteptare dimpreună cu rădvanul mănăstirii Rarăului pe care avea poruncă strașnică de a-l păzi. Recunoscu imediat punctul de întâlnire după salcâmii sub care trăseseră caleașca atunci când sosiseră, precum și după tăpșanul unde își răcoriseră întâia dată tălpile încinse de căldura unei zile toride de început de toamnă, atunci când nici prin minte nu le trecea de ce aventuri urmau să aibă parte. Locurile le recunoscu, încă îi erau proaspete în minte, însă acolo nu mai găsi nimic din ce lăsase; niciun fel de urmă a fratelui vizitiu și nici a trecerii rădvanului prin acel loc. Privi atunci cu deznă-

dejde în depărtare, înspre pădurea cu acei arbori înalți, semeți și umbroși de care îi fusese atât de dor, și pe care o vedea ițindu-se în lumina scăpătatului de zi ceva mai departe de el, de îndată ce trecea acel pod natural de stâncă roșatică arcuit peste o râpă, și își dădu seama că nu mai avea rost să aștepte. Umbrele înserării se alungiseră îndeajuns deasupra pământului și pentru egumen devenise important să intre în pădure înainte de apusul soarelui, așa încât să dibuiască pe lumină hanul pe lângă care trecuseră la venire. În fapt, nici nu îi putea spune han, ci mai degrabă aducea cu o șandrama sumbră și nesănătoasă, construită îngălat, cu pereții ridicați din trunchiuri de copac și cu acoperișul din stuf, dar foarte necesară atunci când aveai nevoie de ea. Și câtă vreme ar fi adăstat acolo, se gândi părintele că negreșit ar fi putut găsi pe careva prin care să trimită vorbă la mănăstrirea Hurezilor, iară aceștia să fi trimis pe cineva cu o droșcă, să-l aducă înapoi între zidurile mănăstririi, asta în vreme ce el și-ar fi odihnit oasele îmbătrânite și trupul ostenit.

Aruncă o ultimă privire satului în a cărui căutare pornise și pentru găsirea căruia bătuse atâta amar de drum, și decise să nu mai aștepte. Bănuia că atât comisul Pavel cât și diaconul Ioachim nu reușiseră să scape din acea învălmășeală sau că soldații aceia i-au

confundat cu vreunii dintre locuitorii ce se răsculaseră împotriva lor și i-au pus sub paza armelor. Părintele mai spuse iute un *„Doamne ferește de ceva mai rău!”,* își continuă firul cugetării, refuzând să se gândească la vreo altă variantă. Știa că ar fi fost ajuns din urmă de aceștia, iar starea sa fizică precară nu îl îndemna deloc să se așeze ca să se odihnească și să-i aștepte.

Așa încât nu mai zăbovi. Își trase sufletul, își mai umezi buzele în apa rece a râului, rosti o rugăciune menită să-l ajute să prindă putere și întoarse spatele orășelului. Acesta abia se mai zărea, undeva, în depărtare, topindu-se sub căldura soarelui și ascuns după o mare de praf, un orășel din care ecourile răscoalei continuau să se facă auzite.

Pădurea cea umbroasă părea să îl cheme către sine, deschizându-i egumenului în față, cu largă inimă, cărările sale cele întunecoase.

Capitolul 7

Lumina crudă a dimineții se plimba jucăușă printre mușcatele ce străjuiau geamul chiliei de la casa de oaspeți din josul mănăstirii Hurezilor, mângâindu-le delicat frunzele și înveselind ghivecele pământii, aliniate în așa fel încât să fie plăcute ochiului. Bumbii florilor, entuziasmați de razele călduțe, stăteau gata să-și desfacă petalele și să izbucnească într-o varietate de culori, numai bune să înfrumusețeze odăile atent îngrijite de frații călugări.

Sosise primăvara pe meleagurile acestea scăldate de apropierea râului Bistrița, iar natura dădea semne că ar dori să își reintre în drepturile oprite temporar odată cu intrarea în iarnă și cu căderea primei pături de omăt.

În ușa chiliei era vânzoleală mare. Frații călugări se mișcau haotic, arborând o mină îngrijorată pe fețe și fiind mereu parcă goniți de la spate de un zapciu hain care le biciuia pașii. Alergau și murmurau rugăciuni pentru iertarea sufletului fratelui aflat în suferință, întins pe patul sărăcăcios din chilie, asta în timp ce părintele stareț îi acorda împărtășania. Șușotelile între ei însă nu conteneau; din când

în când, câte unul se mai desprindea de geamul chiliei, scăpa un *„Doamne-ajută!”* însoțit de o cruce pravoslavnică și își grăbea pașii spre îndeletnicirea sa de până atunci și pe care o părăsise, mânat de curiozitate și cercând să afle vești despre starea fratelui întors, cu voia Domnului, printre ei.

Fiindcă era un lucru tare de mirare ca Domnul să le îndrume pașii fraților păstori înspre una din acele multe vâlcele care brăzdează codrul Govorei, majoritatea din ele ascunse privirilor drumeților. Iar mirarea și mai mare a acestora a fost să îl găsească zăcând acolo, printre vreascuri și frunze putrezite, plin de tină și murdar din cap până-n picioare, pe unul din frații lor întru Hristos, pe care îl credeau săvârșit din viață de peste o jumătate de an, de când plecase de la mănăstire. E drept că atunci când acesta a fost aflat, părea că își pierduse mințile și delira; fratele păstor le spusese călugărilor mănăstirești, atunci când veniseră să-l ridice pe părintele, că acesta spunea lucruri de neînțeles și fără noimă, îngâna psalmi, bolborosea niște cuvinte neterminate și de nepriceput, de parcă ar fi vorbit cu ei în altă limbă. Dar călugării spuseră că era lucru de înțeles, fiindcă nu-i ușor să rătăcești de unul singur pentru atâta amar de vreme prin pădure și lucru de mare mirare ar fi fost să nu îți pierzi cumva mințile.

Păstorul le dăduse de îndată vestea printr-unul din ciracii săi de la stână și se grijise cât putuse mai bine de starea monahului, în bordeiul său sărăcăcios, însă de bună seamă că numai laptele proaspăt de oaie și focul din vatră nu fuseseră îndeajuns ca să-l puie pe picioare pe bolnav. Își dăduse seama că este un călugăr de rang înalt după încrustările zărite pe haina monahală ce-o purta pe dânsul, una deosebit de murdară și zdrențuită printre ghimpii tufișurilor prin care se târâse. Ceva mai departe, într-o altă râpă, mai găsise ciobanul și niște oase albite de om care fuseseră împrăștiate în mai multe locuri de animalele pădurii, așa că nu reușise să își dea seama dacă era vorba de osemintele unuia singur ori ale mai multora. Le adunase pe toate și le îngropase acolo, în locul unde le găsise, iar deasupra lor închipuise o grămăjoară de pă-mânt, pe care aprinsese o lumânare din seu, gândindu-se că era vorba de vreun omor de mai an al lotrilor și că bieții oameni nu avuseseră parte de lumină la căpătâi atunci când fuseseră căsăpiți.

Unul dintre călugări îl recunoscu de îndată pe călugărul acela ce le călcase astă-toamnă pragul mănăstririi, venind la ei taman dinspre părțile Moldovei. El îi deretecase chilia și înainte, și după ce plecase dimpreună cu un călugăr de-al său și cu unul din frații ce fusese

învrednicit să le slujească drept călăuză. Spunea gura lumii prin diverse persoane că părintele acesta era unul dintre aceia ce duceau lumina și cuvântul Scripturii acolo unde acesta nu ajunsese vreodată, eliberând credință către oamenii ce până atunci trăiau împresurați de întunericul necunoașterii Domnului. Faptul că nu mai sosiseră îndărăt în acea seară nu a trezit nimănui vreo bănuială, însă pentru că timp de trei zile la rând nu primiseră niciun fel de veste de la dânșii, a îngrijorat conducerea stăreției, care ceru grabnic în ajutor de la dregătoria Râmnicului o ceată întreagă de panduri. Temându-se de ce era mai rău, călugării așezământului, împreună cu aceștia, au răscolit timp de o lună pădurea Govorei, de la o margine la alta, cutreierând nu doar cărările umblate, cât mai ales pe cele știute doar de păstorii ciobani care își aflaseră adăpostul cu turmele prin preajmă și care îi băteau zilnic întunecimile. Zadarnică le fuse truda, căci nu găsiră niciun fel de semn care să îi ajute să le dea de urmă egumenului și celorlalți doi frați călugări; iar atunci când a căzut prima zăpadă, au renunțat să mai caute. Cu toții au crezut că atât egumenul, cât și însoțitorii săi, picaseră pe mâna tâlharilor pădurii, care le făcuseră felul și îi îngropaseră pe-acolo pe undeva, așa încât, după ce s-a instalat iarna și și-au contenit căutările,

monahii le-au ținut slujbele și le-au făcut cele de trebuință pentru pomenirea sufletelor robilor Domnului, trimițând totodată către stăreția de unde venea el vestea despre înfricoșata faptă.

Fără să își dorească să înțeleagă mare lucru din fojgăiala iscată dimprejurul odăiței în care se odihnea, dar și fără să se sinchisească prea mult de rugăciunile fierbinți de însănătoșire înălțate către Domnul de frații săi eremiți, egumenul Glicherie alesese să-și țină ochii închiși și să asculte. Urechile sale distingeau un cântec măiastru și atemporal care îi sosea de undeva de departe și pe care îl auzea într-un ritm monoton, uniform, dar cu o intensitate crescândă. Era o muzică ce îl fermecase pe părintele și îl făcea a fredona versurile încă de când fusese găsit în pădure, chiar dacă nimeni altcineva în afara sa nu reușea să o audă. Au fost câțiva călugări ce și-au plecat curioși urechea către buzele sale și au putut distinge cum părintele, de acolo, din lumea lui, fredona frânturi din psalmi, vorbind într-un grai pe care niciunul dintre ei nu îl mai auzise vreodată. Viersul acela cald îi venea de undeva, de departe, așa că părintele hotărî să ignore agitația celorlalți și să rămână cu ochii închiși, decis parcă să își petreacă restul trecerii sale prin lume doar ascultând cum curge timpul, străin de tot ce se afla în jurul său.

Apoi, cântecul se îndepărtă treptat de egumen, până când încetă de-a binelea, iară lumina dimineții, care îl trăgea puternic de pleoape, dispăru ca prin farmec, împreună cu întreaga forfotă ce se iscase în jurul său. Soarele dispăru și înserarea îi luă îndată locul, frații săi întru Domnul nu se mai vedeau, retrași fiecare în cămărușele lor. O mână grijulie îi aprinsese deasupra capului o candelă ce continua să ardă molcom, cu o flacără unduitoare, aruncând umbre stranii pe pereții albi ai încăperii. Călugărul care rămăsese de veghe lângă el ieșise în pridvor, cât să mai schimbe o vorbă despre trebile mănăstirești cu un alt monah, iar luna plină, pe care părintele egumen o cunoștea atât de bine, prelungea umbrele acestora, prin ușa lăsată deschisă, până în încăperea sa.

Și cumva, dintre aceste umbre împletite se înfiripă și se ridică o siluetă înaltă, zdravănă, având petrecută peste creștet o glugă ce-i acoperea aproape în întregime chipul, care se îndreptă tăcută și ușoară ca o părere până spre patul de suferință al părintelui. Poate că ar fi trebuit să i se pară straniu să îl regăsească aici, fără să îl vadă sosind de nicăieri și fără să îi audă respirația, însă egumenul Glicherie trăise prea multe la viața lui. Așa că deschise liniștit ochii și îl privi direct, încercând să

surâdă ca și când apariția acestuia era ceva la ce s-ar fi așteptat.

— Iată-te până într-un sfârșit, spuse Glicherie cu un glas liniștit.

— Știai că am să vin după tine până aici, nu-i așa? rosti necunoscutul.

— De cum ai plecat, recunoscu egumenul, trăgând cu privirea spre ușa deschisă a odăiței.

— Fii pe pace, discuția noastră nu are cum să fie auzită de vreun muritor neinițiat, amețit de mirosul puternic al pământului care renaște, așa cum nici eu nu pot fi văzut de aceștia, rosti el cu o mândrie calmă, de parcă cineva s-ar fi îndoit de acest lucru, după care continuă: Într-adevăr, părinte, trebuie să recunosc o evidență: ești unul dintre puținii care au avut puterea de a înțelege atât de bine fiecare dintre lumile din care a făcut parte. Sacrificiul personal a fost cea mai des urmată cale și cei care au ales-o au devenit, la rândule, Dumnezeu pentru lumea în care au trăit, însă niciodată altcineva dintre cei care au trecut pragul nu a mai găsit drumul înapoi așa cum a făcut-o sfinția ta.

— Voiu a te întreba, străine, existat-au oare și alte fețe bisericești ce trecutu-s-au, întocmai ca și mine, spre lumea cea de dincolo?

— Părinte, ocoli celălalt răspunsul direct, odată intrat într-o altă lume, trebuie să știi că istoria, timpul și credința acelor locuri s-au

schimbat iremediabil, devenind de fiecare dată altele. Iar orice schimbare generează într-o clipă o lume nouă ce poartă în spate o istorie nouă. În acest fel, pentru dumneata, cel din trecut, timpul a început să nu mai existe sub forma pe care o cunoșteai dinainte, transformând chiar și persoanele și faptele, acestea devenind altele, având propria lor istorie, propriul lor curs al timpului; iar cele trei zile pe care le-ai petrecut într-o lume au însemnat, de fapt, poate șase luni într-o alta. Tocmai de-asta nu ai întâlnit nicăierea vreun Iuda, însă prin ceea ce ai înfăptuit acolo ai făcut ca ideea vânzării pentru arginți să fie eliminată din credința care s-a propovăduit de-a lungul veacurilor, ajungând până în ziua de astăzi. De fapt, evenimentele s-au comprimat și s-au întrepătruns de-a lungul momentelor pe care le-ai petrecut în acele locuri, înlăturând astfel întâmplările care nu au fost importante pentru creștinătate... cum ar fi călătoria de doi ani prin deșert, imediat după taina botezului, apoi alesul apostolilor, ridicarea lui Lazăr din mormânt... Ce nevoie ar fi avut lumea aceea de ele? Ca să creadă într-un om peste fire, într-un Mesia care vine și le preschimbă apa în vin sau le umple coșul cu pește fără ca ei să dea ceva în schimb? Oare asta este credința dreaptă și adevărată, aceea în care oamenii sunt convinși că se poate obține mâncare ori

băutură fără să trudească pentru ele, ci doar rugându-se?

Personajul fără față luă o pauză și își trase sufletul, asta în vreme ce egumenul tăcea și părea a chibzui îndelung la cele auzite.

— Mai mult de-atât, ar fi fost și primejdios. Orice amănunt nesemnificativ pe care l-ai fi făcut în decursul acelor doi ani, ori prin miracolele pe care le-ai fi înfăptuit, toate acestea ar fi putut fi componentele unui întreg ansamblu ce ar putea schimba procesul de dezvoltare al legăturilor dintre oameni, ar fi putut altera credința, așa cum o cunoaștem astăzi.

— Dar oare putem ști care este credința cea mai bună dintre toate?

— Depinde de semnificația pe care o dai credinței tale. Cu cât se înainta în timp, cu atât trecutul s-ar fi dovedit mai imprecis, mai periculos și mai de nerecunoscut. Lumea, în general, este o bifurcație de evenimente, precum sunt cărțile dintr-o bibliotecă, iar așa cum noi ne imaginăm că există mai multe variante ale viitorului din care nu putem vedea ori urma decât una singură, tot așa este și trecutul, stând prins într-o multitudine de variante de manifestare, de stări din care nu-l putem vedea decât pe cel care s-a și întâmplat deja, și nu pe cel care s-ar fi putut întâmpla. Așa ar fi putut apărea și o lume unde toate cre-

dințele sunt unificate, unde nu există deosebiri între popoare și toți vorbesc aceeași limbă, așa cum era în Babilon până la începutul construcției turnului.

— Greșești de data asta, necunoscutule, rosti calm Glicherie. Tot ceea ce îmi spui acum nu este altceva decât o răstălmăcire a preceptelor pe care Domnul însuși ni le-a lăsat spre cunoaștere și cercetare. Chiar El ne-a poruncit să nu scriem legi dincolo de cele ce ne-au fost arătate și să nu dăm o lege asemenea unui legiuitor.

— Poate că de data asta ai dreptate și eu greșesc, sfinția-ta, rosti străinul. Mi-ar plăcea, desigur, așa cum mi-a plăcut preocuparea dumitale de a asigura acest echilibru între forțele universului. Căci în acea lume eu nu aș fi putut exista fără apariția ta și abia atunci când existența mea și-a găsit justificare am putut să apar, și timpul meu a început să curgă.

Urmă o pauză în care egumenul părea că își adună forțele slabe ce-i mai rămăseseră în trup pentru a-i putea răspunde. Își trecu degetele prin părul care îi cădea pe față, dându-l înspre ceafă, apoi își trecu mâinile pe sub cearceaful alb, căutând tăblia patului.

— Așa am și bănuit, împotrivitorule, rosti cu voce tare și pe un ton crescut Glicherie, ridicându-se în capul oaselor și țintuindu-l pe

străinul surprins cu o privire pătrunzătoare. Văzându-te și discutând cu tine, nici nu mai știu de ce este răul odios, Belial, și de ce binele e sublim. Acum știu însă de ce sentimentul acestei deosebiri nu se va șterge și nu va dispărea nicicând la oameni. M-ai ispitit de la bun început cu nemurirea, cu dumnezeirea, te-ai ascuns într-o grămadă de lucruri și în trufia ta nemăsurată ai ales să mă folosești dându-mi cu viclenie înapoi anii tinereții, asta doar ca să îți ascunzi tu existența în oricare dintre lumile în care m-ai purtat. Ei bine, nu ți-au ieșit planurile așa cum ai vrut. Te-ai încrezut că ești atât de puternic încât poți să lucrezi prin mine... Ei bine, te-ai înșelat, iar eu te-am îndepărtat. Am știut de la bun început cine ești tu, înger căzut, și asta încă de la râu, atunci când ai luat chipul cela de lumină ca să mă amăgești.

— Părinte, aș putea spune că mi-ai depășit așteptările și mi-ai jucat tu mie o farsă, spuse mai mult scrâșnind din dinți cel numit Belial. Ai interpretat dogma așa cum nimeni altcineva înaintea dumitale n-a făcut-o, ai chibzuit în mod just că orice credință are nevoie de Un sacrificiu, și nu de sacrificiul Unuia; dar ai ales să trăiești și astfel ai determinat sacrificul altcuiva.

— Greșești din nou, rosti pe ton puternic Glicherie. Nu ți-am vândut ție sufletul, așa cum

ai vrut, căci ce altceva ar fi fost mai de preț pentru tine decât ca sufletul Mântuitorului să ajungă lângă tine și nu lângă Tatăl? Am ales să îți risipesc astfel cadoul otrăvit pe care mi l-ai făcut, să îmi recapăt trupul acesta muribund ca să îmi pot încredința sufletul Tatălui nostru – acesta a fost cu adevărat Sacrificiul omului.

Și atunci făcu părintele un gest la care nimeni nu s-ar fi așteptat și care ar fi fost, de bună seamă, împiedecat de frații călugări care-l aveau în grijă: se ridică din pat și făcu doi pași hotărâți către silueta cea înaltă, care începu să se retragă ușor spre perete; întinse către el palma, ca și când ar fi vrut să îl oprească, și începu să declame o molitvă cu glas tremurat, așa cum o făcea până nu demult, atunci când săvârșea slujbele ce alungau întunericul ereziilor:

— Ție, cel carele chibzuiai în inima ta că te vei sui la cer și că îți vei ridica scaunul de domnie mai presus de stelele lui Dumnezeu și care ziceai că ședea-vei pe muntele adunării tuturor dumnezeilor, la capătul mizănoaptei, ție, cel carele năzuiai că te vei sui pe vârful norilor ca să fii precum Cel Prea Înalt; ție, carele ai fost aruncat în locuința morților, în adâncimile mormântului, prin vocea mea Dumnezeu îți poruncește: *„Pleacă, Satana!”* și întoarce-te îndărăt în întunericul din care ai apărut la suprafață. Iară de acum până la

sfârșitul veacurilor, doar Domnului Dumnezeului tău ai să te închini și numai Lui ai să-I slujești!

Și îndată ce egumenul isprăvi de rostit ultimul cuvânt, corpul lui Belial se risipi răcnind într-o mulțime de fuioare de fum negru, împrăștiindu-se în vântul ce începuse să coboare de pe dealurile de lângă mănăstire. Atât mai apucă Glicherie să vadă din cel pe care îl izgnonise și, epuizat, se lăsă cu toată greutatea trupului său bătrân la podea, căderea sa zgomotoasă alertându-i de îndată pe cei doi monahi care tăifăsuiau liniștiți pe pridvorul din fata chiliei.

Aceștia îl ridicară și îl așezară înapoi pe pat, iar părintele deschise atunci ochii și întinse mâna spre obiectul în formă de icoană ce îl purta la brâu călugărul.

— Ce-i asta? întrebă el nedumerit, arătând cu un deget tremurând ornamentul care înfățișa trupul unei femei de culoare răstignit pe cruce.

— Este Mântuitorul lumii noastre, sfinția ta, îi răspunse încurcat monahul.

— Cum adică? întrebă nedumerit Glicherie cuprins de un acces de tuse, înecându-se și scuipând sânge, în timp ce chipul său căpătase culoarea pergamentului. Trupul Mântuitorului nostru trebuie să fie al unui bărbat tânăr, de

treizeci și trei de ani, așa cum era el în clipa răstignirii.

— Așa a fost cel de anul trecut, sfinția ta, rosti împăciuitor celălalt monah, punându-i în mână o icoană pictată. Anul acesta este un altul, ori poate că sfinția ta, tulburat peste măsură fiind, ai fi uitat că la începutul fiecărui post al Resuscitării chipul icoanelor noastre se schimbă, mulțumită voinței divine? În fiecare an, în noaptea în care se lasă postul cel mare, Luminatul ne trimite un semn al existenței sale, schimbând de pe toate icoanele chipul Izbăvitorului celui vechi, aflat pe Crucea Sfântă, cu cel Nou, pe care urmează să-l prăznuim.

Egumenul privi către icoana ce i-o pusese în mână călugărul, apoi le aruncă acestora o privire nedumerită printre ochii încețoșați, din care începea să dispară treptat strălucirea vieții.

— Acum unamie optsute de ani profetul Ioan cel luminat le-a adus veste primilor creștini că niciodată Mesia nu este cel la care s-ar fi așteptat să fie, sfinte părinte; astfel, Luminatul a dat lumii creștine un mesaj deslușit cum că pre Mântuitorul îl putem găsi în oricare dintre noi, pentru că numai astfel lumea pe care o cunoaștem va putea fi mântuită de cel viclean, se simți obligat să intervină cu detalii suplimentare monahul cel împăciuitor,

aprinzând lumânarea de la opaiț și așezând-o la căpătâiul muribundului.

— Așa grăit-a Luminatul? își murmură întrebarea egumenul.

— Acestea au fost întocmai vorbele sale, părinte, întări monahul. Ele au fost reținute în memoria apostolilor ce i-au fost alături până în ultimile sale clipe. E drept că în acele vremuri de demult, ani tulburați de proteste și răzvrătiri împotriva romanilor cotropitori și păgâni, sălășluitorii Canei Galileei s-au ridicat ca să îl elibereze din mâinile romanilor pe acel profet ce urma să fie răstignit. Însă toți iudeii au pierit în acea zi, inclusiv căpetenia lor, martiră Maria Magdalena. Biserica noastră însă, cu vrerea proniei divine, a decis să le comemoreze jertfa, rânduindu-i astfel unul câte unul pe icoane, în fiece an, atunci când începe postul Renașterii, pe fiecare dintre cei cinci mii de martiri care și-au jertfit viața atunci.

Glicherie închise ochii cu durere și o lacrimă i se prelinse atunci pe obraz. Ultimul gând al lui se îndreptă spre ucenicul său, blândul si sfiosul diacon Ioachim, dar și înspre bunul comis Pavel, ambii rămași captivi într-un timp care nu era al lor, într-o lume străină pe care nu vor avea posibilitatea să o înțeleagă în întregime, dar cărora istoria le găsise o modalitate prin care să își amintească pentru totdeauna de ei.

Cu ultimile puteri, egumenul mai apucă să murmure deslușit *„Elli, elli, lama sabactani!”,* iar cei doi călugări se priviră reciproc, neînțelegând ce anume a vrut să le spuie părintele; apoi oftă adânc, un oftat de eliberare care părea că vine din toată ființa sa.

Mâna îi alunecă fără vlagă pe lângă trup, scăpând zgomotos icoana pictată pe podea. Și odată cu ultima-i suflare, întreg corpul i se destinse.

— S F Â R Ș I T —

Cuprins

Capitolul 1.....8
Capitolul 2.....41
Capitolul 3.....61
Capitolul 4.....86
Capitolul 5.....101
Capitolul 6.....134
Capitolul 7.....160

ISBN 978-606-94222-4-3

www.colectiasf.ro